

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/S09
komudagur 8.12.2009

Nefndarsvið Alþingis
Bt. Kristjönu Benediksdóttur
Utanríkismálanefnd Alþingis
nefndarsvid@althingi.is

Reykjavík, 07.12.2009
Tilv.: þskj 175 - 158.mál

Varðar: Frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál.

Arkitektafélag Íslands hefur fengið til umsagnar Frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál. Stjórn og laganefnd Arkitektafélags Íslands hafa kynnt sér frumvarpið. Félagið gerir athugasemdir um atriði sem snúa að stjórn, rekstur og fjármögnun Íslandsstofu.

Í yfirstandandi efnahagsþrengingum Íslendinga er eðlilegt að aðhaldi sé beitt í ríku mæli á sem flestum sviðum. Það hlýtur að vera almenn krafa að í lagasetningu sem þessari komi fram ásetningur um aðhald og ráðvendni. Nafnbreyting á Útflutningsráði, hástemmdari markmiðssetning og endurritun hlutverka eru ekki til þess fallinn að draga úr kostnaði við það.

3. gr. Stjórn.

9 manna stjórn virðist ómarkviss soun fjármuna, einkum þar sem fjöldinn er ekki notaður til að endurspegla þverskurð af íslensku atvinnulífi. Meiri hluti stjórnar, alls 5 af 9, er skipaður eftir tilnefningu frá Samtökum atvinnulífsins, en undir þeim samtökum starfa einungis um 30% af vinnuaflí landsmanna. Vel valin 3ja til 5 manna stjórn ætti vel að valda hlutverki sínu.

4. gr. Rekstur.

Frumvarpið gerir ráð fyrir ríkisrekinni markaðsþjónustu, sem er undanþegin tekjuskatti, á erlendra grundu í samkeppni við einkaaðila. Þetta orkar í besta falli tvímælis og vekur almennar spurningar um hlutverk ríkisins.

5. gr. Tekjur.

Tryggingagjald er innheimt til að fjármagna Ábyrgðasjóð launa, Atvinnuleysistryggingasjóð og Fæðingarorlofssjóð, og er því einn af hornsteinum réttinda launafólks. Það orkar tvímælis að rýra framlag til þessara sjóða til að fjármagna markaðsetningu, ekki síst í því efnahagsástandi sem nú ríkir og í mikilli óvissu um hvernig efnahagsmál muni þróast á komandi misserum.

Virðingarfyllt,
f.h. Arkitektafélags Íslands

Sigríður Magnúsdóttir, formaður Arkitektafélags Íslands

Alþingi
Erindi nr. P 138/440
komudagur 4.12.2009

Reykjavík 011209

Til utanríkismálanefndar Alþingis
Og til iðnaðarráðherra

Athugasemdir vegna frumvarps um Íslandsstofu

Fram kom hjá iðnaðarráðherra, á ráðstefnu þann 1/12, að hún stefnir að stofnun Íslandsstofu á næstunni og mun hún annast vissa þætti úr starfsemi Útflutningsráðs og markaðsstarf Ferðamálastofu. Það sem er varhugavert í þessum tillögum er að starfsemi ráðgjafar- og fræðsluviðs Útflutningsráðs á að dreifast á fleiri stofnanir Iðnaðarráðuneytis, s.s. Nýsköpunarmiðstöð og Ferðamálastofu. Koma strax í hugann verkefni á borð við ÚH, HH og fleiri.

Tel ég þetta mjög misráðið af því að fræðslu- og ráðgjafarstarfsemi Útflutningsráðs tengir saman þarfir fyrirtækjanna við viðeigandi sérfræðipjónustu í gegnum kennslu og handleiðslu. En, það sem gerir þessa starfsemi svo mikilvæga fyrir verðmætasköpun, eru þau tengsl sem skapast fyrir þátttakandi fyrirtæki við erlenda markaði undir handleiðslu Útflutningsráðs. Útflutningsráð veitir mikinn stuðning með því að hlera eftir þörfum fyrirtækja og býður upp á námskeið, fyrirlestra og ráðstefnur á þeim sviðum, sem munu styrkja stöðu fyrirtækjanna. Athyglisvert er að mikið er gert í að færa ýmis fyrirtæki saman, þannig að ung fyrirtæki geti lært af þeim eldri og verða þátttakendur í framrásinni erlendis.

Og sú staðreynd að fyrirtækin geta stöðugt leitað í smiðju Útflutningsráðs varðandi þjálfun, framþróun og ný markaðssvæði, gerir það enn mikilvægar að allir þættirnir fylgist að hjá Íslandsstofu. Verðmætasköpun fyrirtækjanna margfaldast, þegar þau hafa slíkan bakhjarl, sem tengir bæði þekkingu og þjálfun innanlands og markaðskynningu og –tengingu erlendis.

Virðingarfyllst,

Ágústína Ingvarsdóttir (Thorgilsson)
Life-Navigation
c/o GKG Ráðgjöf
www.life-navigation.com

4.12.2009

Alþingi
Erindi nr. P 138/471
komudagur 7.12.2009

Hæstvirta Alþingi.

Vegna áforma um stofnun Íslandsstofu vil ég koma á framfæri eftirfarandi ábendingum.

Ég hef starfað í ferðapjónustu frá 1993 eða þegar við hjónin stofnuðum okkar fyrirtæki, Árnanes ferðapjónusta.

Á þessum árum sem liðin eru hef ég komið nokkuð víða við innan atvinnugreinarinnar:

- 10 ár formaður Ferðamálafélags Austur Skaftafellssýslu sem er hagsmunafélag atvinnugreinarinnar í okkar héraði.
- 7 ár formaður Ferðamálasamtaka Austurlands.
- Allan þann tíma sat ég í stjórn Ferðamálasamtaka Íslands, þar af varaformaður í 4 ár.
- Sat í Ferðamálaráði í rúm 2 ár eða þar til það var lagt niður í þáverandi mynd, man ekki ártalið.
- Var fulltrúi Austurlands og Suðausturlands á Vest Norden ferðakaupstefnunni í 5 ár.
- Hef kynnt mér aðrar ferðakaupstefnur erlendis svo sem eins og ITB í Berlín og Equitana í Essen.
- Frumkvöðull og framkvæmdastjóri að stofnum Markaðsstofu Austurlands 1999, fyrsta markaðsstofan á Íslandi.
- Hef setið fjölmargar ráðstefnur, námskeið og fundi um ferðamál.
- Var þátttakandi í ÚH 13, heils vetrar nám í markaðssmálum á vegum Útflutningsráðs Íslands.
- Þátttakandi í HH1 og HH2, 6 daga námskeið (Útflutningsráðs) hvort um sig í rekstri fyrirtækja, tilurð hugmynda og að hrinda þeim í framkvæmd ásamt því að koma þeim á markað.
- Var í diplómanámi í ferðamálafræðum í Háskóla Íslands.

Eftir að ég sat ÚH 13 á sínum tíma gerðist ég eindreginn talsmaður þess að Útflutningsráð Íslands kæmi að markaðssetningu ferðapjónustunnar á Íslandi. Innan ÚÍ er fagmennskan í fyrirrúmi svo aðdáun vekur. Þar standa allar dyr ávallt opnar okkur sem þangað leitum eftir fróðleik og ráðgjöf.

Nú loksins þegar við hagsmunaaðilar innan ferðapjónustunnar erum að upplifa fagleg vinnubrögð á málefnum okkar fyrirtækja innan Útflutningsráðs, getum við ekki með nokkru móti sætt okkur við það ef þessum fyrirmyndarstarfskröftum er sundrað niður í einingar.

Útflutningsráð hefur yfirburðapekkingu á þörfum fyrirtækja á markaði og hefur miðlað henni af natni á síðustu árum, hvort heldur er í gegnum námskeið, fundi eða bein samtöl.

ÚÍ hefur unnið með grasrótinni af miklum myndarskap síðustu ár í gegnum námskeiðahald og náð umtalsverðum árangri. Nefni ég þar sem dæmi stofnun markaðsheilda víða um land eins og t. d. „Í ríki Vatnajökuls“, „All sences“ á Vesturlandi ofl. Ótalin eru dæmi um fjölmörg starfandi fyrirtæki sem ÚÍ hefur beinlínis komið á koppinn, sum þeirra meðal þeirra öflugustu á Íslandi.

Vert er að nefna frumkvæði ÚÍ að stofnun samtaka um markaðssetningu fuglaskoðunar á Íslandi og nú síðast fundar ráðsins á Hilton um heilsutengda

ferðapjónustu þar sem rúmlega 500 manns mættu. Úí hefur lítið gert af því að
auglýsa starfsemi sína á torgum úti en eytt kröftum sínum frekar þar sem þeirra hefur
verið þörf.

Það sem mest er um vert er varðar störf Útflutningsráðs Íslands fyrir okkur í
ferðapjónustunni, er sú staðreynd að almenn ánægja er innan greinarinnar með störf
ráðsins í okkar þágu.

Með vinsemd og virðingu

Bestu kveðjur

Ásmundur Gíslason

Ármanes gistihús

www.arnanes.is

arnanes@arnanes.is

S.4781550

781 Höfn

Alþingi
Erindi nr. P 138/1004
komudagur 22.1.2010

BANDALAG ÍSLENSKRA LISTAMANNA
FEDERATION OF ICELANDIC ARTISTS

Utanríkismálanefnd Alþingis
Nefndasvið
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík 19. janúar 2010

Umsögn um frumvarp til laga um Íslandsstofu

Í ljósi áhuga stjórnar Bandalags Íslenskra Listamanna (BÍL) á því hvernig staðið er að kynningu íslenskra lista á erlendri grund, var ákveðið að bjóða upp á sérstaka kynningu á frumvarpinu um Íslandsstofu á nýafstöðnum aðalfundi BÍL. Einar Karl Haraldsson upplýsingafulltrúi forsætisráðuneytisins var fenginn til að skýra frá hugmyndunum að baki frumvarpinu. Að þessari kynningu lokinni ákvað stjórn BÍL að senda til utanríkismálanefndar eftirfarandi athugasemdir, sem verða þá viðbót við umsögn þá sem BÍL sendi nefndinni 4. desember sl. Nokkur aðildarfélaga BÍL hafa þegar sent utanríkismálanefnd umsögn um frumvarpið, sem stjórnin hefur kynnt sér og haft til hliðsjónar við gerð meðfylgjandi athugasemda.

Segja má að núgildandi lög um útflutningsaðstoð séu um margt skýrari en fyrirliggjandi frumvarp um Íslandsstofu, enda er gildissvið frumvarpsins nokkuð víðara en gildandi laga. Ætlun stjórnvalda með frumvarpinu er að móta heildstæða stefnu um ímyndar- og kynningarmál þjóðarinnar, en jafnframt að flétta þá stefnumótun saman við útflutning, ferðaþjónustu og erlendar fjárfestingar. Slíkt verkefni er gríðarlega viðamikið og ljóst að samræma þarf sjónarmið fjölmargra aðila á ólíkum sviðum, eigi vel að takast. Útflutningsviðskipti eru nokkuð þekkt stærð og talsverð kunnátta í markaðs- og kynningarstarfi til staðar hjá þjóðinni. Það sama má segja um ferðaþjónustu og erlendar fjárfestingar, en þegar kemur að samþættingu við lista- og menningarstarfsemi þá flækist málið, enda er sá þáttur lítið útskýrður í þingmálinu. Í greinargerð frumvarpsins er engin tilraun gerð til að lýsa því með hvaða hætti skapandi atvinnugreinum er ætlað að koma að stefnumótun eða rekstri Íslandsstofu.

Nauðsynlegt er að stjórnvöld viðurkenni að íslensk menningarstarfsemi stendur undir umtalsverðum hluta af íslensku atvinnulífi; innan listanna eru fullgildar atvinnugreinar á borð við myndlist, tónlist, ritlist, leiklist, dans, kvikmyndir, arkitektúr og hönnun að ógleymdum greinum sem starfa á grundvelli menningararfsins við ýmis konar safna- og sýningarstarfsemi. Listamenn og aðrir innan þessara skapandi greina hafa gegnum tíðina komið sér upp ýmsum miðstöðvum sem hafa stutt við útflutning

verka þeirra. Þar er um að ræða ólíkar einingar að stærð og umfangi, nefna má: Kvikmyndamiðstöð (KMÍ), Útflutningsskrifstofu íslenskrar tónlistar (ÚTÓN), Kynningarmiðstöð íslenskrar myndlistar (KÍM), Íslenska tónverkamiðstöð, Hönnunarmiðstöð Íslands, Bókmenntasjóð, Sjálfstæðu leikhúsin og Icelandic Gaming Industry. Verður að teljast eðlilegt að til þessara aðila sé leitað þegar lagður er grunnur að Íslandsstofu, enda standa miðstöðvarnar í skipulegum útflutningi nú þegar og hafa verið að auka samstarf sín í milli upp á síðkastið.

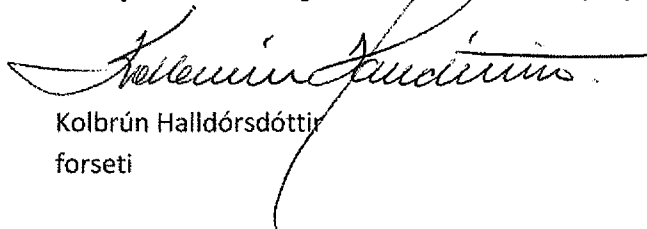
Stjórn BÍL telur að frumvarp um Íslandsstofu þurfi talsverðrar vinnu við áður en það geti talist fullburða:

- Stjórn Íslandsstofu, eins og henni er lýst í 3. grein frumvarpsins, verður þung í vöfum og nauðsynlegt að skoða hvort ekki sé skynsamlegra að fækka stjórnarmönnum, en auka þess í stað hlutverk og vægi verkefnisstjórnanna sem kveðið er á um í greininni. Hvernig sem skipan stjórnar verður á endanum er ljóst að tryggja verður aðkomu listgreinanna að henni, sem verður best gert með því að BÍL eigi þar fulltrúa.
- Í 4. grein er lýst einhvers konar ríkisrekinni markaðsþjónustu, sem óljóst er hvort fallið getur undir verksvið ríkisins. Einnig er óljóst hvort þjónustukaup séu forsenda samstarfs við Íslandsstofu.
- Í skýringum við 5. grein kemur ekki fram hvort opinberar stofnanir sem stunda útflutning á menningu og listum muni falla undir 4. tölulið; Sinfóníuhljómsveit Íslands, Þjóðleikhús, Íslenski dansflokkurinn, Listasafn Íslands, Þjóðminjasafn etc. Ef svo verður þá er spurning hvort það verði gegn þjónustugjaldi sbr. 4.gr. Sé það ætlunin verður það að teljast áamælisvert, þar sem einungis yrði um tilflutning á opinberu fé að ræða.
- Hlutverk aðalfundar skv. 7. grein þarf að skýra nánar í texta greinarinnar sjálfrar. Nauðsynlegt er að fram komi hvaða vald aðalfundi er falið og á hvern hátt stjórn er bundin af ákvörðunum aðalfundar. Efast má um gildi aðalfundar ef hann verður einungis óljós samráðsvettvangur eins og skilja má af því sem segir í frumvarpinu um 7. grein.
- Umsögn fjárlagaskrifstofu Fjármálaráðuneytisins bendir til að draga megi í efa að þær hástemmdu hugmyndir sem liggja að baki frumvarpinu séu til þess fallnar að ná fram mikilli fjárhagslegri hagræðingu, eins og virðist ætlunin.

Stjórn BÍL er reiðubúin að fylgja sjónarmiðum þessarar umsagnar eftir við utanríkismálanefnd Alþingis sé þess kostur.

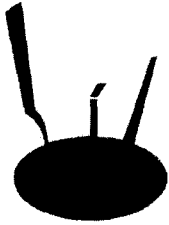
Virðingarfyllst

f.h. stjórnar Bandalags íslenskra listamanna (BÍL)

Kolbrún Halldórsdóttir
forseti

Alþingi
Erindi nr. P 138/466
komudagur 7.12.2009

BANDALAG ÍSLENSKRA LISTAMANNA
FEDERATION OF ICELANDIC ARTISTS

4. desember 2009

Utanríkismálanefnd Alþingis
Nefndasviði Alþingis

Vegna frumvarps um Íslandsstofu

Bandalag íslenskra listamanna lýsir yfir ánægju með framtak það sem felst í frumvarpinu. Aukin umsvif á þessu sviði hafa verið til umræðu undanfarin ár, t.d. á fundum sem BÍL hefur skipulagt í samráði við Útflutningsráð.

Ánægjulegt er að sjá að eitt af hlutverkum Íslandsstofu verður “að styðja við kynningu á íslenskri menningu erlendis”. Þetta hefur verið eitt af baráttumálum listamanna um langan aldur, og hafa listamenn jafnan fagnað þeim tækifærum sem gefist hafa á þessu sviði, enda er það trú okkar að menningunni sé betur trúandi fyrir því verkefni að endurreisa orðspor Íslands en flestum öðrum greinum þjóðlífsins. Því er miður að ekki skuli gert ráð fyrir neinum fulltrúa listanna í stjórn. Í greinargerðinni er þó minnt á samstarf það sem ÚTTÓN hefur átt við Útflutningsráð. Við það má bæta starfi því sem unnið er við kynningu á Íslandi sem kvikmyndalandi. Við leggjum til þá breytingu að BÍL tilnefni einn mann í aðalstjórn Íslandsstofu.

Við teljum eðlilegt að ráðherra tilnefni ekki stjórnarformann, heldur sé hann valinn af stjórninni sjálfri. Til þess liggja þrjár ástæður: 1) Fulltrúar samtaka atvinnulífsins skipa meirihluta stjórnarinnar. 2) Auk framlags frá ríkinu er gert ráð fyrir markaðsgjaldi á fyrirtæki. 3) Útflutningsráð hefur sjálft ráðið formanninn og gefist vel.

Virðingarfyllst,

Ágúst Guðmundsson
forseti BÍL

Byggðastofnun

Próunarsvið

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/465
komudagur 7.12.2009

Dagsetning
04.12.2009

Utanríkismálanefnd Alþingis
Alþingishúsinu við Austurvöll
150 Reykjavík

Utanríkismálanefnd Alþingis hefur óskað eftir umsögn Byggðastofnunar um frumvarp til laga um Íslandsstofu, mál 158.

Hlutverk Byggðastofnunar er að vinna að eflingu byggðar og atvinnulífs á landsbyggðinni og miðast eftirfarandi umsögn við áhrif tillagnanna á þá þætti. Ekki hefur verið fjallað um umsögnina í stjórn stofnunarinnar.

Tillagan felur í sér að stór hluti af markaðsstarfi opinberra aðila erlendis er færður til nýrrar stofnunar. Þar ber hæst starfsemi Útflutningsráðs, en einnig erlend markaðssetning ferðaþjónustu og á sviði menningarmála. Í framsögu utanríkisráðherra kom fram að lögunum er m.a. ætlað að efla markaðssókn í ferðamálum og nýta þekkingu Útflutningsráðs á markaðsmálum til að samræma markaðsstarf erlendis.

Útflutningsgreinar eru burðarásar atvinnustarfsemi á landsbyggðinni og ferðaþjónusta er útflutningsgrein í þeim skilningi að hún aflar erlends gjaldeyris með því að laða hingar erlenda ferðamenn. Meginhluti lána Byggðastofnunar og mikill hluti af öðru starfi stofnunarinnar hefur tengst þessum útflutningsgreinum beint eða óbeint.

Byggðastofnun hefur verið einn öflugasti bakhjarl ferðaþjónustufyrirtækja á landsbyggðinni og eru lán stofnunarinnar til þessara fyrirtækja nú um 4,5 milljarður. Lánin hafa verið veitt til uppbyggingar á gistirými og til vöruþróunar hjá afþreyingarfyrirtækjum í ferðaþjónustu, alls eru 105 ferðaþjónustufyrirtæki í viðskiptum við Byggðastofnun. Þá á Byggðastofnun hlutafé í 22 ferðaþjónustufyrirtækjum á landsbyggðinni. Starfsfólk Byggðastofnunar hefur haft nán tengsl við rannsóknastarf og nýsköpun í ferðaþjónustu, meðal annars með umsjón Byggðastofnunar með NPP og NORA, sem eru fjölþjóðleg verkefni sem hafa í mörgum tilvikum tengst ferðaþjónustu. Starfsfólk Byggðastofnunar hefur haft yfirumsjón með styrkveitingum vegna vöruþróunar og markaðssetningar ferðaþjónustu á landsbyggðinni og haft eftirlit með framgangi verkefna og borið ábyrgð á árangursmati. Byggðastofnun hefur að auki komið að fjölmörgum verkefnum sem tengjast ferðaþjónustu.

Byggðastofnun hefur átt gott samstarf við þá aðila sem frumvarpinu er ætlað að sameina krafta hjá. Stofnunin væntir því góðs samstarfs við Íslandsstofu og gerir ekki athugasemdir við frumvarpið, en væntir þess að tekið verði tillit til þeirra athugasemda sem fram hafa komið um málið við endanlegan frágang þess hjá Alþingi.

Virðingarfyllt

Guðmundur Guðmundsson
Sérfræðingur á próunarsviði Byggðastofnunar

Utanríkismálanefnd Alþingis
Kristjana Benediktsdóttir
Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/487
komudagur 7.12.2009

Reykjavík, 7. desember 2009
EBI/--

Efni. Umsögn Bændasamtaka Íslands um frumvarp til laga um Íslandsstofu, þskj. 175 - 158. mál
Tilv. 2009110010

Bændasamtök Íslands lýsa stuðningi við meginstefnu frumvarpsins en fara þess á leit að í 3. gr. verði kveðið svo á að einn stjórnarmanna skuli skipaður eftir tilnefningu Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytis.

Bændasamtökin og aðildarfélög þeirra, einkum Félag hrossabænda, Landssamtök sauðfjárbænda og Landssamband kúabænda hafa staðið að viðtæku markaðs og kynningarstarfi erlendis. Hefðbundinn markaður er fyrir dillkakjöt í Færeyjum og Noregi. Útflutningur til annarra ríkja, einkum Bretlands, Svíþjóðar, Hollands og Japan hefur gengið mjög vel á yfirstandandi ári..

Minnt er á að BÍ var aðili að Iceland Naturally og er því vel meðvitað um að almennt markaðsstarf og kynningarstarf verður ekki slitið frá hagsmunumgrunnatvinnuveganna. Markaðs- og kynningarstarf starf í Bandaríkjunum hefur einkum annast *Áform átaksverkefn*. Verkefnisstjóri Áforms er Baldvin Jónsson og hefur hann aðstöðu hjá Bændasamtökum Íslands og fasta skrifstofu hjá sendiráði Íslands í Wasington. Á seinni árum hefur verkefnið verið að þróast meir í átt að almennri landkynningu. Vakin er athygli á að framlög til starfsins hafa verið óbreytt í krónutölu í mörg ár eða 25 millj. Samkvæmt frumvarpi til fjárlaga 2010 er þessi upphæð lækkuð enn. Blikur eru því á lofti, en mikilvægt að glata ekki þeim árangri sem náðst hefur Takist vel til með stofnun Íslandsstofu má gera ráð fyrir að starf sem þegar er unnið geti haldið áfram að þroskast og þróast.

Greinargerð Baldvins Jónssonar verkefnisstjóra áforms sendist sem fylgiskjal með umsögn þessari.

Virðingarfyllst
f.h. Bændasamtaka Íslands

Eiríkur Blöndal

Umsögn Baldvins Jónssonar verkefnisstjóra Áforms

Frumvarp um Íslandsstofu.

Bændasamtökin í samvinnu við framleiðendur hafa staðið fyrir markaðssetningu á afurðum bænda í Bandaríkjunum undanfarin ár. Þetta verkefni hefur nú skilað þeim árangri að til stendur að fjölga verslunum úr 80 sem selja íslenskan mat í 320 á árinu 2010.

Verslanir þær sem hér um ræðir eru verslanir Whole Foods Markets og njóta þær mikillar virðingar allra þeirra sem láta sig gæði matvæla varða. Þær hafa lagt mikla áherslu á að matvælin séu framleidd í sátt við umhverfið, dýravernd höfð að leiðarljósi, notkun aðskotaefna sé bönnuð og hreinleiki og uppruni skipti miklu máli við markaðssetningu búðanna á afurðum sem þar eru í boði.

Til að koma afurðum þarna inn þarf að uppfylla afar strangar reglugerðir þeirra, ganga lengra en allar aðrar, sem síðan eru vottaðar af löggildum vottunaraðilum. Íslensk matvælaframleiðsla hefur ná svo langt að uppfylla allar reglugerðir þeirra og eru afurðirnar mjólkurafurðir, svo sem skyr, ostar, smjör og súkkulaði, lambakjöt, vatn og eldisfiskur, einkum bleikja.

Þá hefur tekist að uppfylla öll skilyrði Bandaríska landbúnaðarráðuneytisins (USDA) og Heilbrigðiseftirlits (FDA). Það hefur tekið þó nokkurn tíma að ná stöðuleika við útflutninginn en nú er talið að honum hafi verið náð og því álit Bændasamtakanna að leggja áherslu á að nota það tækifæri sem nú hefur boðist, til að hefja öflugan markaðssetningu á afurðunum.

Átaksverkefnið Áform, sem staðið hefur fyrir þessu þróunarstarfi í samvinnu við Bændasamtökin og framleiðendur hefur átt gott samstarf við aðila innan ferðaþjónustunnar við kynningarstarfið, enda bændur hinir sönnu landvörslumenn og þátttakendur í ferðaþjónustunni með margvíslegum hætti og má þar nefna bændagistingu, hestaferðir, ævintýraferðir, fuglaskoðun, bátsferðir, veiðar í vötnum og ám ásamt marvíslegri annari afþreyingu.

Þegar landið er kynnt þá skipta matvæli miklu máli. Það er þó eitt af því sem allir ferðamenn eiga sameiginlegt, það er að þurfa að borða. Það hefur verið metnaðarmál íslenskra bænda að framleiða einungis holl og góð matvæli í sátt við umhverfið sem nú hefur verið vottað af kröfuhörðustu matvælakeðju heims. Í Bandaríkjunum er talið að annar stærsti hópur ferðamanna sem ferðast vegna áhugamála sinna sé fólk sem ferðast til annarra landa til að smakka mat og kynnast náttúru þeirra. Stærsti hópurinn sem ferðast vegna áhugamála sinna eru íþróttáhugamenn.

Í öllu kynningarstarfi í verslunum Whole Foods er lögð áhersla á uppruna hinna íslensku matvæla. Landið og sérstaða þess er undirstaðan í kynningunum og vakinn athygli á landinu sem ferðamannalandi. Þá halda allar afurðirnar sínum upprunalegu nöfnum, skyr og smjör heita td skyr og smjör. Íslenska lambið er merkt sérstakleg sem Icelandic Lamb og súkkulaðið frá Nóa er í sömu umbúðum og uppskriftum og það var 1923. Þá er bleikjan öll upprunavottuð beint frá framleiðendum og myndir af þeim hafa birst í kynningum búðanna.

Til stendur, í samvinnu við íslenskan sjávarútveg, að selja íslenskan ferskan fisk í verslunum Whole Foods beint frá sjómanni og fá það staðfest af vottunarstofum. Þá verður hið nýja umhverfismerki sjávarútvegsins undirstaða þess að gera grein fyrir sjálfbærum veiðum

Íslendinga sem hafa algera sérstöðu á heimsvísu. Allar afurðir sem Áform hefur kynnt í verslunum eru kynntar undir heitinu Sjálfbært Ísland eða Sustainable Iceland enda uppfylla afurðirnar öll skilyrði og reglugerðir þar að lútandi.

Viðskiptavinir Whole Foods verslanna eru meðvitaðir og velmenntað fólk sem lætur sig gæði afurða skipta meira málin en verð, en verslanirnar eru almennt um 15-20% dýrari en almennar matvöruverslanir. Þetta er auk þess fólk sem ferðast, hefur almennt há laun og lætur sig náttúruna og sjálfbærni skipta máli og er samfélagslega ábyrgt. Einn besti hópur sem hugast getur að ná til sem viðskiptavina okkar jafnt sem kaupenda afurða og bjóða velkomna til landsins.

Þegar komið er að sameiginlegu kynningarstarfi hefur það sannast að með góðri, jákvæðri samvinnu hagsmunaaðila, er unnt að ná mestum mögulegum árangri og nýta fjármuni best. Það hefur tekist með þolinmæði og þrautseigju að ná þeim árangri sem nú liggur fyrir í samvinnu sjö mismunandi fyrirtækja í landbúnaði, sjávarútvegi og ferðaþjónustu. Þetta hefur tekist vegna þess að áherslan er ætíð sú sama Ísland, land hreinleika, sértæðrar náttúru og dýrastofna, sjálfbærrar orku, landbúnaðar og sjávarútvegs sem engin þjóð getur státað af með sama hætti og Íslendingar.

Þetta hefur leitt til þess að síaukin athygli erlendra fjölmiðla og almennings beinist nú að landinu. Umfjöllun um matvæli eru nú meira áberandi í fjölmiðlum heims en hefur nokkru sinni áður verið. Verksmiðjubúskapur hefur verið gagnrýndur og í tímaritinu Time var í sumar vakin á því athygli að nú væri kominn tími til að vinda ofan af verksmiðjubúskap og auka sjálfbæran fjölskyldubúskap. Þetta er tilkomið vegna síendurtekinnna vandræða sem komið hafa upp í matvælaframleiðslunni í heiminum á undanförunum árum. Þá er almenningur að verða betur upplýstur um að gæði matvæla skiptir máli og er hluti að því forvarnarstarfi sem nauðsynlegt er í heiminum. Offita er til dæmis stærsta heilbrigðisvandamál Bandaríkjanna.

Tekist hefur að fá fjölmiðlafólk til landsins til að kynna sér sérstöðu landsins og afurðanna. Nú þegar hefur verið gerður sjónvarpsþáttur um sjávarútveg og landbúnað og er sá þáttur sýndur reglulega. Þá hafa þekktir matreiðslumeistarar gert þætti um íslenskan mat og uppruna hans. Matartímarit hafa sent blaðamenn til landsins í auknu mæli. En þannig er háttað með tímarit sem fjalla um matvæli að þau fjalla líka mjög mikið um ferðir og ferðalög. Sama gildir um ferðatímarit, þau fjalla mikið um mat og matvæli. Það skiptir máli fyrir ferðamenn að vita að maturinn, í þeim löndum sem þeir heimsækja, sé hreinn, ómengaður og hafi einhverja sérstöðu. Það fer því vel á því að tengja ferðaþjónustu og matvæli saman, auk orkunnar sem gerir það að verkum að landið verður síður fyrir efnamengun á láði og legi sem margar þjóðir glíma við.

Þegar landið hefur verið kynnt hefur menning þess og saga leikið stórt hlutverk enda engin þjóð með þjóðum sem ekki varðveitir uppruna sinn og menningu. Því hefur í öllu kynningarstarfi sem unnið hefur verið af Áformi verið lög áhersla á þennan þátt, því menning og saga eru sjálfsagðir hlutir þegar sagt er frá landi og þjóð.

Eitt af þeim verkefnum sem Bændasamtökin hafa komið að og hefur verið nýtt til kynninga á mat og menningu landsins er matarhátíðin Food and Fun sem haldin er árlega á þeim tíma sem minnst er að gera í veitingahúsum á landinu. Hátíðin er talin af Forbes tímaritinu ein af áhugaverðustu matarhátíðum sem haldnar eru. Þetta verkefni hefur nú staðið í 8 ár og var til stofnað að frumkvæði Áforms í samvinnu við Ícelandair og Reykjavíkurborg. Þetta verkefni

hefur vaxið hratt og nú er hátíðin búin að skapa sér nafn í heimi matreiðslumeistara, einkum í Evrópu og Bandaríkjunum.

Tilgangur hátíðarinnar er og hefur verið sá, að fá til landsins þekkta matreislumeistara í heimsókn og kynna fyrir þeim matvælin, framleiðslu þeirra og uppruna. Þá hafa fjölmiðlar sent blaðamenn til landsins til að fylgjast með hátíðinni og þeim verið vel tekið í samvinnu við Ícelandair og Reykjavíkurborg. Nú hefur einnig verið gengið frá því að Hótel- og Matvælasfélag MK í Kópavogi notfæri sér hátíðina til að kynna nemendur fyrir alþjóðlegum matreiðslumeisturum, fá að vinna með þeim og vekja athygli á mikilvægi matreiðslunámsins en nemendum hefur fækkað á undanförmum árum. Það verður erfitt að taka á móti ferðamönnum ef engin er til að matreiða fyrir þá í framtíðinni. Mun nú keppnishluti hátíðarinnar fara fram í skólanum og dómarar sem koma til landsins, sérfræðingar í matvælum, taka þátt í málþingi um mat og matvæli. Stefnt er að því í samvinnu við skólann að koma á nemendaskiptum við önnur lönd í tengslum við samstarfið.

Það er því skoðun Bændasamtakanna að frumvarpið um svokallaða Íslandsstofu sé jákvætt skref í þá átt að samræma kynningarstarf á landinu og afurðum þess á einum stað.

Að stefna að því að auka sem mest erlendar gjaldeyristekjur á komandi árum í góðri samvinnu aðila sem sannarlega eiga sameiginleg markmið og sömu áherslur.

Ímynd er það sem þjóðir ávinna sér og verður ekki keypt. Það er því mikilvægt að íslensk útflutnings- og þjónustufyrirtæki standi vel að sínum málum gagnvart öðrum þjóðum hér eftir sem hingað til. Náttúra landsins er einstök og hana ber að vernda og nýta með skynsamlegum hætti, öðrum kosti verður hún ekki sú auðlind sem hún hefur verið.

Matur og matvæli eru þeir þættir sem skipta ferðamenn mestu máli. Tækifæri eru til staðar nú sem aldrei fyrr hvað varðar útflutning landbúnaðarafurða.

Með þeirri samvinnu sem tekist hefur með sjávarútvegsfyrirtækjum sjáum við enn frekari tækifæri til að selja ferskan og frystan íslenskan fisk beint til neytenda undir íslenskum merkjum og upprunavottun frá sjómanni beint til neytenda.

Það er mjög mikilvægt, fyrir fjárhagslega veikburða atvinnugrein einsog landbúnað, að standa að árangursríku markaðsstarfi á eigin forsendum. Um það átak og þróunarstarf sem nú hefur verið unnið er óhætt að segja, að átakanu sé lokið og markaðsstarfið taki nú við.

Til að sem best megi til takast er landbúnaði nauðsynlegt að taka þátt í markvissu og metnaðarfullu markaðsstarfi með öllum þeim sem eiga samleið um að nálgast neytendur beint og milliliðalaust með nafn landsins og sérstöðu þess að leiðarljósi.

Bændasamtökin leggja mikla áherslu á að eiga beina aðild að fyrirhugaðri Íslandsstofu. Þau leggja því til að ráðuneyti sjávarútvegs- og landbúnaðar eigi fulltrúa í stjórn stofunnar og þannig hafi beina aðild að samstarfinu og stefnumótun.

Alþingi
Erindi nr. P 138/468
komudagur 7.12.2009

Reykjavík 4.des. 2009

Háttvirtu alþingismenn

158. mál

Undirrituð, fyrrum nemandi í ÚH-16, telur mikilvægt að sú þekking og færni sem nú þegar er fyrir hendi hjá starfsmönnum Útflutningsráðs verði ekki tekin frá þeim við stofnun Íslandsstofu.

ÚH verkefnið ásamt fleiri sambærilegum verkefnum hafa hjáipað fjölda fyrirtækja út á markað. Það er mikilvægt þegar verið er að endurskipuleggja starfsemi að færni og þekking starfsmanna verði nýtt áfram sem best, heildinni til heilla.

Þess vegna vona ég að það verði haft til hliðsjónar þegar Íslandsstofa tekur til starfa að færni, þekking og reynsla starfsmanna Útflutningsráðs verði áfram nýtt en ekki flutt í aðrar stofnanir, þar sem byrja þarf upp á nýtt.

Með vinsemd og virðingu

Elinóra Inga Sigurðardóttir, fyrrum ÚH-ari
formaður KVENN, félag kvenna í nýsköpun
stjórnarmaður í SFH, samtökum frumkvöðla og hugvitsmanna
stjórnarmaður í Átaki, áhugamannafélag um Science center á Íslandi

Alþingi
Erindi nr. P 138/444
komudagur 4.12.2009

Nefndasvið Alþingis
b/t Utanríkismálanefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 26. nóvember 2009

Umsögn um framvarp til laga um Íslandsstofu 158. mál.

Ferðamálasamtök Íslands vilja koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum við frumvarp til laga um stofnun Íslandsstofu mál nr. 158 á þingskjal 175

Hlutverk Ferðamálasamtaka Íslands (FSÍ)

Ferðamálasamtök Íslands eru hagsmunasamtök ferðaþjónustuaðila um allt land, stórra og smárra. Ailir sem starfa að ferðaþjónustu geta tekið þátt í starfi samtakanna. Ferðamálafélög, söfn og setur og sveitarfélög eiga einnig aðild að samtökunum

Stjórn FSÍ skipa 8 fulltrúar, hver frá sínum landshluta en formaður er kjörinn beinni kosningu á aðalfundi. Þessi samstarfsvettangur er víðtæk uppspretta hugmynda og þar fer fram starf grasrótarinnar í ferðaþjónustunni. Aðildargjöld eru í lágmarki sem stuðlar að breiðri þátttöku.

Ferðamálasamtök landshlutanna hafa verið helstu stofnendur og eigendur markaðsstofa landshlutanna og upplýsingamiðstöðva um allt land.

Aðkoma FSÍ að Íslandsstofu

Stjórn FSÍ styður stofnun Íslandsstofu heilshugar og þær tilraunir sem verið er að gera til að sameina og samþætta starf mikilvægra aðila í ferðaþjónustu með það að markmiði að nýta þekkingu og fjármagn á sem hagkvæmasta hátt. Útflutningsráð hefur m.a. staðið afar vel að ýmsum námskeiðum fyrir ferðaþjónustuna sem hafa stóraukið samstarf innbyrðis og styrkt tengsl ÚÍ við grasrótina.

Stjórn Ferðamálasamtaka Íslands vill þó gera alvarlega athugasemd við 3 grein frumvarpsins. Þar kemur fram stjórn Íslandsstofu skuli skipuð 9 mönnum, 4 skipaðir af ráðuneytum og 5 af Samtökum atvinnulífsins. Þarna er ekki gert ráð fyrir því að Ferðamálasamtök Íslands eigi fulltrúa.

Ferðamálasamtökin og markaðsstofurnar eru einn helsti vettvangur markaðssetningar Íslands gagnvart erlendum ferðamönnum ásamt Ferðamálastofu og flugfélögunum. Þetta gerist bæði á netinu og með útgáfu bæklinga. Bláamenn og greinahöfundar allstaðar að úr heiminum koma tugum og hundruðum saman til Íslands og oftast en ekki hefur það fallið í hlut markaðsstofa landshlutanna að veita þessu fólki aðstoð meðan það dvelur á landinu og kynna fyrir því kosti Íslands sem ferðamannaparadísar.

Í athugasemdum með frumvarpinu stendur m.a.: „Í fyrsta lagi er Íslandsstofu ætlað að setja skýran ramma utan um ímyndar- og kynningarmál Íslands þar sem aðilar í útflutningi, ferðaþjónustu og þekkingariðnaði koma til samstarfs við hið opinbera um að efla og standa vörð um orðspor Íslands erlendis. Skal Íslandsstofa byggja starf sitt á bestri fánlegrifagþekkingu á sviði ... ferða og ímyndarmála“.

Stjórn FSÍ getur ekki séð að kynningarmál Íslands í ferða og ímyndarmálum verði með „bestri fánlegri fagþekkingu án aðkomu fulltrúa þeirra sem starfa í grasrót ferðaþjónustunnar á Íslandi, mikilvægustu hagsmunasamtaka atvinnugreinarinnar. Minnt skal á í þessu sambandi að FSÍ á tvo fulltrúa í Ferðamálaráði

Það er ekki nóg að Samtök atvinnulífsins skipi fulltrúa í stjórnina, þó vænta megi þess að þeir leiti í raðir Samtaka ferðaþjónustunnar, SAF með tilnefningu einhverra. Innan raða SAF er vissulega fjöldi ferðaþjónustufyrirtækja, og flest þau stærstu en þó eru þau innan við 300 en í gagnagrunni Ferðamálastofu eru nærri 1900 aðilar sem stunda ferðaþjónustu í einhverri mynd. Ferðamálasamtök Íslands eru málssvari þeirra og hafa sterka tengingu við landsbyggðina á þessu sviði

Ferðamálasamtök Íslands fara fram á að samtökin fái 2 fulltrúa í stjórn Íslandsstofu og verði 3ju grein frumvarpsins breytt til samræmis við það.

Það vekur líka spurningar að utanríkisráðherra skipi formann stjórnar en í Útflutningsráði hefur verið venja að stjórnin skipti með sér verkum, sem eykur sjálfstæði ráðsins gagnvart ríkisvaldinu.

Í markaðsstarfi eins og á að reka í Íslandsstofu er reynsla, þekking og hagsmunir atvinnulífsins meiri en opinberra aðilaog því ætti formaðurinn að okkar mati að vera tilnefndur af fulltrúm atvinnulífsins. .

Stjórnin óskar vinsamlegast eftir viðtali við Utanríkismálanefnd Alþingis og/eða lðnaðarnefnd eftir atvikum vegna þessara athugasemda.

Virðingarfyllst,
Fh stjórnar FSÍ

Unnur Halldórsdóttir
formaður

Afrit: lðnaðarráðuneytið og Ferðamálastofa

Skrifstofa Alþingis
b.t. nefndasviðs

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/472
komudagur 7.12.2009
Reykjavík, 4. desember 2009

Umsögn Ferðamálastofu: frumvarp til laga um Íslandsstofu
Þskj.: 175, 158. mál.

Vísað er í beiðni um umsögn sem barst með tölvupósti 16.11.2009. Fremst eru breytingartillögur Ferðamálastofu við lagafrumvarpið settar fram, en í kjölfarið er gerð nánari grein fyrir forsendum tillagnanna, auk þess sem að settar eru fram ýmsar ábendingar sem Ferðamálastofa telur mikilvægt að hafðar verði í huga við umfjöllun um frumvarpið. Undirrituð er reiðubúin að koma á fund fagnefnda Alþingis til að ræða afstöðu Ferðamálastofu til frumvarpsins.

Ferðamálastofa gerir eftirfarandi breytingartillögur við framlagt frumvarp:

1. Í greinargerð með 2.gr.a. verði lögð áhersla á mikilvægi þess að í stjórnskipan Íslandsstofu verði samvinna milli þessara tveggja stofnana tryggð með formlegum hætti, til að tryggja að unnið verði út frá hagsmunum ferðapjónustunnar, samlegð verkefna á mismunandi sviðum og að umboð hvorrar stofnunar fyrir sig sé skýrt á hverjum tíma.
2. Í 2.gr.b. verði orðalagi breytt með eftirfarandi hætti: „að veita hágæðapjónustu og ráðgjöf á sviði markaðsstarfsemi og kynningarmála í því skyni að greiða fyrir útflutningi á vöru og þjónustu.“
3. Í stað eftirfarandi orðalags í greinargerð með 2.gr.c.:
„markaðs- og kynningardeild Ferðamálastofu verði rekin innan vébanda Íslandsstofu sem mun fá það lögbundna hlutverk með þessu frumvarpi að laða til landsins erlenda ferðamenn.“
komi:
„markaðs- og kynningarstarf Ferðamálastofu gagnvart erlendum mörkuðum verði rekið innan vébanda Íslandsstofu sem mun fá það lögbundna hlutverk með þessu frumvarpi að laða til landsins erlenda ferðamenn. Skipurít Íslandsstofu mun taka mið af þörfum ferðapjónustunnar og verkefni flytjast milli stofnana eftir því sem fagsvið Íslandsstofu verða í stakk búin til að taka við þeim.“
4. Lagt er til að 3. gr. verði breytt með eftirfarandi eða sambærilegum hætti, til að tryggja hlut ferðapjónustunnar í stjórn Íslandsstofu:
„Stjórn Íslandsstofu skipuleggur og ákveður verkefni hennar. Stjórnina skipa níu menn valdir til þriggja ára í senn. Utanríkisráðherra skipar þrjá stjórnarmenn eftir tilnefningu Samtaka atvinnulífsins, tvo stjórnarmann eftir tilnefningu SAF, einn stjórnarmann eftir tilnefningu forsætisráðherra, tvo eftir tilnefningu iðnaðarráðherra þar af annan frá Ferðamálastofu og einn eftir tilnefningu menntamálaráðherra. Utanríkisráðherra skipar jafnframt formann stjórnar úr þessum hópi. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Stjórnin skiptir að öðru leyti með sér verkum. [...]
Stjórn skal, í samráði við fagráðuneyti, skipa sérstaka verkefnastjórn um áherslur í fjárfestingum erlendra aðila á Íslandi. Stjórn Íslandsstofu skal jafnframt byggja á tillögum Ferðamálaráðs, sbr. 6.gr. 1.73/2005, um markaðssetningu íslenskrar ferðapjónustu erlendis í áætlanagerð ár hvert.“

5. 1.tl. 5.gr. breytist með eftirfarandi hætti:

„1. Markaðsgjald, 0,05% sem lagt er á gjaldstofn til greiðslu tryggingagjalds eins og hann er skilgreindur í III. kafla laga nr. 113/1990, um tryggingagjald. Markaðsgjald skal m.a. nýtt í rekstur, starfsmannahald og aðra kjarnastarfsemi Íslandsstofu hverju sinni, auk verkefna sem m.a. lúta að samlegðaráhrifum, ímyndarvöktun og sameiginlegri landkynningu hinna ólíku atvinnugreina. Um álagningu og innheimtu markaðsgjalds fer eftir ákvæðum þeirra laga. Markaðsgjald má draga frá tekjum þess rekstrarárs þegar stofn þess myndaðist.“

Greinargerð með breytingartillögum

Markmiðið með stofnun Íslandsstofu skv. frumvarpi til laga er metnaðarfullt, enda tímabært að efla og samræma markaðssetningu íslenskrar vöru og þjónustu á erlendri grundu. Það skal þó á það minnt að í leit að hagræðingu og/eða samlegðaráhrifum er hætt á að litið verði fyrst og fremst til almennra markaðsaðgerða sem taka lítið sem ekkert tillit til sérþarfa atvinnugreina og/eða þeirra markhópa sem gert er ráð fyrir að stíla inn á. Trygg aðkoma fagráðuneyta/stofnana, en ekki síður fulltrúa atvinnugreinanna sjálfrá þarf að vera með þeim hætti að tekið sé tillit til mismunandi þarfa.

Frumvarp um Íslandsstofu tekur nær einvörðungu til starfsemi tveggja stofnana, Útflutningsráðs og Ferðamálastofu, þrátt fyrir að gert sé ráð fyrir víðtæku starfi í þjónustu annarra atvinnugreina, þ.á.m. hinna skapandi greina. Mikilvægt er að skilgreina aðkomu þeirra að starfsemi Íslandsstofu.

Afar mikilvægt er að tryggja samskiptaleiðir og öfluga samvinnu milli þeirra stofnana sem sinna munu stuðningi á mismunandi sviðum atvinnuuppbyggingar, jafnframt því að verkaskipting milli hinna ólíku stofnana verði skýr til að koma í veg fyrir óskilvirka nýtingu opinbers fjár.

Minnt er á að starfsemi Ferðamálastofu teygir sig alla leið frá uppbyggingu á heimaslóð til þess að taka á móti og/eða þjóna innlendum-, erlendum söluaðilum og neytendum/ferðalöngum sem vilja sækja landið og þjóðina heim. Til að stuðla að hagkvæmni í nýtingu fjármuna er eðlilegast að vinna kynningar og markaðsstarf á erlendum mörkuðum og innanlands samhliða, en gert er ráð fyrir því að markaðssetning innanlands verði áfram á könnu Ferðamálastofu.

Áður en að stofnun Íslandsstofu kemur, þarf að hlúa að afar mörgum útfærsluatriðum, s.s. með hvaða hætti fagþekking og reynsla flyst frá Útflutningsráði og Ferðamálastofu til hinnar nýju stofnunar. Þar sem ekki er gert ráð fyrir að Íslandsstofa verði ríkisstofnun er ljóst að ekki verður hægt að flytja starfsfólk Ferðamálastofu án þess að því gefist kostur á að semja um kaup og kjör á nýjum forsendum. Hið sama gildir um starfsfólk Útflutningsráðs. Skilgreina þarf starfssvið stofnunarinnar vel, áætlaðan starfsmannafjölda á hverju sviði, svo og með hvaða hætti tryggt verður að þjónustan við atvinnugreinarnar skerðist ekki við breytingarnar. Verkefnisstjórn um stofnun Íslandsstofu hefur nú starfað um nokkurt skeið og þar hefur verið unnið gott starf í þá átt að svara mörgum þessara spurninga. Ferðamálastofa leggur áhersla á að gengið verði fram af festu en varkárni í að koma þessari mikiðvægu breytingu á.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins:

2. gr.a

Ferðamálastofa er fagstofnun hins opinbera á sviði ferðaþjónustu og hefur víðtæku hlutverki að gegna þ.á.m. varðandi stuðning við markaðssetningu ferðaþjónustunnar og almenna landkynningu á erlendri grundu. Erlendar ferðamálastofur gegna svipuðu hlutverki.

Ferðamálastofa hér á landi gegnir einnig skilgreindum hlutverkum á sviði leyfismála og eftirlits, gæðum og fagmennsku, svo og atvinnuuppbyggingu og umhverfismálum, en á þeim sviðum bíða mýmörg afar brýn verkefni. Að þessu leyti nýtur Ferðamálastofa nokkurrar sérstöðu miðað við systurstofnanir sínar erlendis. Mikilvægt er að hið opinbera geti unnið út frá tiltekinni heildarsýn á öllum sviðum atvinnuuppbyggingar í einstökum atvinnugreinum. Virkt samráð stofnana á þessu sviði er því afar nauðsynlegt.

2.gr.b

Ferðamálastofa leggur áherslu á að starfsemi Íslandsstofu á sviði fræðslu og ráðgjafar beinist að verkefnum sem lúta að markaðssetningu og kynningarstarfsemi, til að koma í veg fyrir skörun milli stofnana. Mikilvægt er að Íslandsstofa veiti bestu fánlegu ráðgjöf um hin ýmsu svið markaðsstarfs, landkynningar og ímyndarmála. Á sama tíma þarf að tryggja tækifæri fagstofnana á sviði atvinnuþróunar, s.s. Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands og Ferðamálastofu til þess að efla starfsemi sína að þessu leyti. Því þykir líklegt að um eitthvert verkefnaflæði verði að ræða frá Útflutningsráði til þessara tveggja stofnana við stofnun Íslandsstofu.

2.gr.c

Í greinargerð með frumvarpi er tilgreint að „markaðs- og kynningardeild Ferðamálastofu verði rekin innan vébanda Íslandsstofu sem mun fá það lögbundna hlutverk með þessu frumvarpi að laða til landsins erlenda ferðamenn.“ Ferðamálastofa bendir vinsamlegast á að innan vébanda hennar er engin deild sem heitir þessu nafni og hefur ekki verið.

Ferðamálastofa sinnir í dag fjölmörgum verkefnum á sviði markaðsmála, smáum og stórum og mikilvægt að staða þeirra verði tryggð við stofnun Íslandsstofu. Af minni verkefnum má nefna upplýsingaveitu og svörun fyrirspurna í síma og um net; en af stærri verkefnum má nefna Íslandsvefinn www.visiticeland.com, sem er eitt mikilvægasta landkynningartól Íslands. Ljóst er að til að Íslandsstofa geti tekið yfir Íslandsvefinn og haft umsjón með öðrum íslenskum kynningarvefjum þarf að stofna til öflugs fagteymis á þessu sviði á Íslandsstofu, sér í lagi ef fyrirhugað er að auka samlegð í landkynningarmálum Íslands á vefnum. Engin stofnun hins opinbera í dag hefur yfir að ráða slíkri deild, þannig að um nýja starfsemi yrði að ræða.

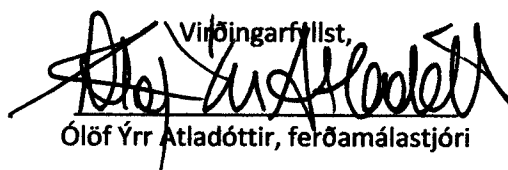
3.gr.

Íslandsstofa mun gegna mikilvægu hlutverki gagnvart ferðapjónustunni. Það skýtur því nokkru skökku við að hvorki er gert ráð fyrir að tryggt verði að fulltrúi SAF eigi sæti í stjórninni, né að ferðamálayfirvöld eigi þar tryggt sæti. Bent er á að í Ferðamálaráði er einn fulltrúi frá Útflutningsráði/Íslandsstofu, skv. 5. gr. laga nr. 73/2005 um skipan ferðamála, en skv. frumvarpinu um Íslandsstofu á Ferðamálastofa ekki fulltrúa í stjórn Íslandsstofu. Gæta þarf samræmis milli stofnana þannig að fagstofnun ferðamála eigi fulltrúa í stjórn stofnunar sem ætlað er það hlutverk að laða til landsins erlenda ferðamenn.

Í 3.gr. er einnig gert ráð fyrir að sérstök verkefnisstjórn verði skipuð um markaðsmál ferðapjónustunnar erlendis. Ferðamálastofa minnir á að samkvæmt lögum nr. 73/2005 um skipan ferðamála skal Ferðamálaráð, skipað af ráðherra ferðamála, gera árlega eða oftár, tillögu til ráðherra um markaðs- og kynningarmál ferðapjónustunnar. Ferðamálastofa telur afar mikilvægt að fagnefnd eða verkefnisstjórn leggi fram tillögur í markaðsmálum ferðapjónustunnar ár hvert. Hins vegar skal á það bent að þegar er til staðar ráðgefandi ráð sem hefur þetta hlutverk með höndum og e.t.v. að bera í bakkafullan lækinn að fjölga þeim. Lög um Íslandsstofu og lög um skipan ferðamála þarf þannig að samræma að þessu leyti.

5. gr.

Í frumvarpinu er kveðið á um að tekjustofn Útflutningsráðs, markaðsgjaldið, verði helsti tekjustofn Íslandsstofu en því til viðbótar komi fé til verkefna af fjárlögum, þóknun fyrir veitta þjónustu ásamt tekjum vegna þjónustusamninga við aðrar stofnanir og samtök. Skv. þessu munu einhver fjárframlög af fjárlögum færast til Íslandsstofu sem og fjárframlög stofnana í formi þjónustusamninga. Allt ofangreint er í raun opinbert fé, skattfé, og sumt af því eyrnamerkt tilteknum verkefnum. Auk þess verður að gera skýran greinarmun á markaðsgjaldi annarsvegar og ráðstöfuðu skattfé hins vegar. Tryggja þarf að ráðstöfun skattfjár gangi ekki í berhögg við reglur hins opinbera þar um. Að mati Ferðamálastofu er mikilvægt að skýrt sé kveðið á um það í lagatextanum að markaðsgjaldið fari til skilgreindrar grunnþjónustu og rekstrar Íslandsstofu, en að í þjónustusamningum sé kveðið á um verkefni í þágu útflutningsgreinanna. Einungis þannig er hægt að tryggja samlegðaráhrif og það að opinbert fjármagn nýtist betur en nú er til stuðnings við t.a.m. ferðapjónustuna. Eigi að nýta fjárveitingar af fjárlögum í rekstur Íslandsstofu, til hliðar við ráðstöfun markaðsgjaldsins, er að mati Ferðamálastofu komin upp undarleg og óskýr staða gagnvart atvinnugreinunum, sem þar að auki opnar á mikla takmörkun á ráðstöfun fjárveitinga hins opinbera í þau verkefni sem þeim er ætlað.

Ólöf Ýrr Atladóttir, ferðamálastjóri

Félag íslenskra tónlistarmanna

Íslands Tonkunstnerforbund
Verein Isländischer Tonkünstler
Society of Icelandic Musicians

Rauðagerði 27
108 Reykjavík.
Sími formanns: 846-7816
fiston@fih.is, www.fiston.is

Alþingi
Erindi nr. P 138/470
komudagur 7.12.2009

mánudagur 7. desember 2009

Umsögn um frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), Pskj. 175 - 158. mál

Stjórn Félags íslenskra tónlistarmanna (FÍT) hefur skoðað hið nýja frumvarp um Íslandsstofu. Umsögn og athugasemdir eru svohljóðandi:

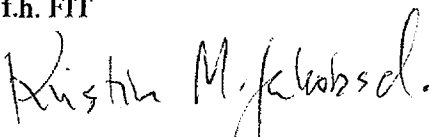
FÍT fagnar því að lagarammi og hlutverk Útflutningsráðs Íslands séu nú tekin til endurskoðunar með stofnun Íslandsstofu á grunni hinnar eldri stofnunar. Með stofnun Íslandsstofu eru samlegðaráhrif og hagræðing höfð að leiðarljósi og lögin færð til nútímalegra horfs. Sérstaklega er ánægjulegt að sjá að íslensk menning er talin til útflutningsverðmæta og gildi hennar fyrir kynningarstarfsemi og ímynd Íslands metin að verðleikum.

FÍT gerir athugasemdir við grein nr. 3 um stjórn:

- 1) Í þriðju grein segir: *“Skal sá vera formaður stjórnar”* Hér er vísað til níunda stjórnarmannsins sem utanríkisráðherra skipar án tilnefningar. Stjórn FÍT telur að mun eðlilegra sé að stjórnin í sameiningu skipti með sér verkum fremur en að utanríkisráðherra velji *stjórnarformann*. *Fyrirgreinda setningu í 3. grein, “Skal sá vera formaður stjórnar”, ætti því að fella niður að okkar mati. Síðar myndi þá standa: “Stjórnin skiptir með sér verkum.”, í staðinn fyrir: “Stjórnin skiptir að öðru leyti með sér verkum.”*
- 2) Jafnframt mælum við með og hvetjum eindregið til að Bandalag íslenskra listamanna tilnefni einn stjórnarmann í ljósi þess hve listir og íslensk menning hefur stóru og veigamiklu hlutverki að gegna í starfsemi Íslandsstofu. Þar skal vísað til eftirfarandi málsgreinar í Athugasemd við grein 2:
“Í fimmta lagi skal Íslandsstofa styðja við kynningu á íslenskri menningu erlendis, enda er íslenskur menningararfur og íslensk menning grunnstoð ímyndar og orðspors Íslands. Góð reynsla hefur fengist af samstarfi opinberra stofnana og verkefna sem sinna kynningu á íslenskri menningu erlendis. Þannig er t.a.m. Útflutningsmiðstöð íslenskrar tónlistar (ÚTÓN) til húsa hjá Útflutningsráði Íslands og nást margvísleg samlegðaráhrif af samstarfi ÚTÓN við Útflutningsráð, utanríkisráðuneytið og Ferðamálastofu. Eins hefur reynslan af samkomulagi utanríkisráðuneytisins og menntamálaráðuneytisins um samstarf á sviði menningarmála, sem undirritað var í febrúar 2007, verið góð. Samstarfið mun halda áfram með stofnun Íslandsstofu. Gert er ráð fyrir að annað opinbert starf að menningarkynningu erlendis verði rekið innan vébanda eða í samstarfi við Íslandsstofu eftir því sem við á.”

Með bestu kveðju og þökkum,

f.h. FÍT

Kristín Mjöll Jakobsdóttir, formaður

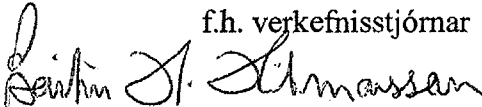

Umsögn um frumvarp til laga um Íslandsstofu
(lagt fyrir Alþingi á 138. Löggjafarþingi 2009-2010)

Verkefnisstjórn Fjárfestingarstofu sem skipuð er tveimur fulltrúum skipuðum af iðnaðarráðherra og einum fulltrúa skipuðum af stjórn Útflutningsráðs setur fram eftirfarandi SJÓNARMÍÐ við frumvarpið:

1. Verkefnisstjórnin fagnar framkomnu frumvarpi til laga og telur stofnun Íslandsstofu skapa möguleika á heilsteyptri stefnumótun í orðspors og ímyndarmálum Íslands. Stjórnin telur jafnframt ákaflega mikilvægt að með stofnun Íslandsstofu sé markvissri kynningu á Íslandi fyrir beina erlenda fjárfestingu skipaður fastur sess.
2. Vakin er athygli á ósamræmi í orðalagi í 3.gr og athugasemdum við 3.gr. Í 3.gr. stendur: Stjórnin *skal*, í samráði við viðkomandi fagraðuneyti, skipa sérstakar verkefnastjórnir um áherslur í markaðs- og kynningarmálum ferðaþjónustunnar erlendis.... Í athugasemdum með 3.gr. stendur: Gert er ráð fyrir að stjórninni sé *heimilt*, í samráði við viðkomandi fagraðuneyti....
3. Verkefnisstjórnin gerir tillögu um breytingu á 5.gr. tölulið 1. Við tölulið 1. bætist 4.mgr: Íslandsstofa skal á hverjum tíma verja 14% af tekjum af markaðsgjaldi hið minnsta, til að vinna að markaðssetningu á Íslandi fyrir beina erlenda fjárfestingu.

Eðlilegt er að rætt sé um þetta atriði í tengslum við ákvæði um markaðsgjaldið fremur en í sambandi við tölulið 5 í 5. grein auk þess sem framsetningin er einfölduð. Af þessari tillögu leiðir að breytingu þyrfti að gera á tölulið 5 í 5. gr. eins og hér segir:
4. 5.gr. Töluliður 5 hljóði svo: Sérstök framlög og aðrar tekjur.
Restin af málsgreininni fellur burt.

f.h. verkefnisstjórnar

Þórður H. Hilmarsson
Forstöðumaður Fjárfestingarstofu

Alþingi
Erindi nr. P 138/422
komudagur 3. 12. 2009

2. desember 2009

Athugasemdir Hönnunarmiðstöðvar Íslands

Frumvarp til laga um Íslandsstofu

Pskj. 175 – 158. mál.

Almennt

Ímynd lands er mósaíkmynd byggð úr mörgum og ólíkum verðmætum og það er bæði farsælast og sannast að huga vel að innihaldinu. Verðmætum sem meðal annars er að finna hjá skapandi atvinnugreinum á Íslandi en það eru þær greinar sem mjög mikilvægt er að byggja vel undir núna. Það er afar brýnt að í nýjum lögum um Íslandsstofu sé fullt tillit tekið til þessara greina, skapandi atvinnuvegir eru að langstærstum hluta sjálfbærir og eru og verða áfram meginstoð í ímynd Íslands, og sú stoð sem ekki hefur orðið fyrir neinum skakkaföllum undanfarin ár.

Það þarf að gæta þess að verkefni Íslandsstofu rekist ekki á við verkefni sem önnur fyrirtæki eins og Hönnunarmiðstöð hafa á sinni könnu. Það tók á milli 20-30 ár að berjast fyrir stofnun Hönnunarmiðstöðvar og afar vel að stofnun hennar staðið og því brýnt að tapa ekki því sem hefur áunnist og gæta þess að nýta vel þann mikla kraft og margfeldisáhrif sem þar hafa orðið til á örstuttum tíma. Það er ekkert sem jafnast á við þá sérþekkingu sem verður til innan ákveðinna greina og afar mikilvægt að nýta hana sem allra best öllum til framdráttar.

Þess vegna er mikilvægt að Íslandsstofa sé fyrst og fremst árangursdrifið þjónustu og markaðsfyrirtæki sem gætir þess að tækifæri fyrir Ísland séu nýtt á faglegan og hagkvæman hátt og leiti uppi hæfast fólkið á markaðnum í hvert verkefni. Hlutverk Íslandsstofu þarf að vera að tengja greinar saman, greiða leiðir að markmiðum og nýta sér sérþekkingu innan atvinnugreinanna og ekki síður annarra svo sem markaðsfólks. Óskynsamlegt er að ætla að öll sérþekking verði innanbúðar.

2. gr.

Hlutverk.

b. að veita alhliða þjónustu og ráðgjöf í því skyni að greiða fyrir útflutningi á vöru og þjónustu,

Hér eru tvö af 15 skilgreindum verkefnum Hönnunarmiðstöðvar Íslands skv. samningi við lónaðarráðueyti og Mennta- og menningarmálaráðuneyti:

- Greiðir fyrir markaðssetningu og útflutningi íslenskrar hönnunar
- Veitir hönnuðum ráðgjöf um vöruþróun, framleiðslu, ímyndaruppbyggingu og útflutning

Gæta verður þess að Íslandsstofa leiti ráðgjafar hjá fulltrúum hönnuða og arkitekta við verkefni sem þeir hópar kalla mest eftir og styðji vel við þau.

e. að styðja við kynningu á íslenskri menningu erlendis.

Mikilvægt er að Íslandsstofa leiti eftir ráðgjöf hjá menningargreinunum um hvaða verkefni eru brýnust og nýti sér þá sérþekkingu sem býr hjá fagfólki innan í þeirra.

Um 2. gr. - í fimmta lagi

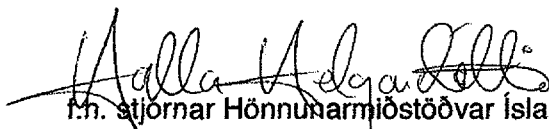
Það er mjög mikilvægt að leggja ekki að jöfnu ólík fyrirtæki eins og ÚTTÓN og Hönnunarmiðstöð Íslands sem hefur viðameira og flóknara hlutverki að gegna. Hönnunarmiðstöð er í eigu allra hönnuða og arkitekta á Íslandi og gætir hagsmuna þeirra og berst fyrir framgangi greinanna hér á landi og erlendis. Miðstöðin vinnur að fjölmörgum verkefnum og hefur greiðan aðgang að fjölda hönnuða og arkitekta sem hafa það að markmiði að byggja upp atvinnugreinar sínar og fyrirtæki hvort sem er hér á landi eða erlendis og eru viljugir að miðla þekkingu sinni sín á milli. Hönnunarmiðstöð er staður þar sem greinar mætast og fólk kemur, suðupottur hönnunar og arkitektúrs. Þar mun á lengri tíma safnast upp væðmæt þekking og mikilvægt tengslanet sem þessar greinar þurfa á að halda sér til framdráttar, núna og í framtíðinni hvort sem er á Íslandi eða í öðrum löndum. Hönnunarmiðstöð mun sækjast eftir mjög árangursríku, markvissu og gefandi samstarfi við Íslandsstofu en hugmyndir um að Hönnunarmiðstöð rúmist innan Íslandsstofu eru ekki raunhæfar.

3. gr.

Stjórn.

Tryggja þarf að í stjórn Íslandsstofu sitji fulltrúi skapandi greina.

Með bestu kveðju,

f.h. stjórnar Hönnunarmiðstöðvar Íslands
Halla Helgadóttir

Alþingi
Erindi nr. P 138/1100
komudagur 1.3.2010

1. mars 2010

Utanríkismálanefnd Alþingis.

Vísað er til bréfs dags. 12. febrúar 2010 þar sem utanríkismálanefnd óskar eftir umsögn um frumvarp til laga um Íslandsstofu, 158. mál.

Meðfylgjandi er álit nefndarinnar.

F.h. iðnaðarnefndar

Selma Hafliðadóttir
ritari iðnaðarnefndar

IÐNAÐARNEFND

Álit

um frv. til l. um Íslandsstofu.

Frá iðnaðarnefnd.

Vísað er til bréfs utanríkismálanefndar frá 12. febrúar 2010 þar sem iðnaðarnefnd er beðin um álit á frumvarpi laga um Íslandsstofu (158. mál). Nefndin hefur fjallað um málið og fengið á sinn fund Ólöfu Ýri Atladóttur ferðamálastjóra, Helgu Haraldsdóttur og Vigdísu Evu Línal frá iðnaðarráðuneyti og Baldvin Jónsson verkefnastjóra Áforma.

Með frumvarpinu er lagt til að stofnuð verði Íslandsstofa (Promote Iceland) sem taki við verkefnum Útflutningsráðs Íslands og að undir hana heyri jafnframt fleiri verkefni. Er frumvarpinu ætlað að koma til móts við hugmyndir um aukið samstarf opinberra aðila og atvinnulífs, markvissari nýtingu fjármuna, aukna samhæfingu og öflugri þjónustu.

Í 2. gr. frumvarpsins er fjallað um hlutverk Íslandsstofu. Það er þrennt sem nefndin fjallaði helst um og tengist málefnasviði hennar. Í fyrsta lagi er gert ráð fyrir að Íslandsstofa verði samstarfsvettvangur fyrirtækja, hagsmunasamtaka, stofnana og stjórnvalda um stefnu og aðgerðir til að efla ímynd og orðspor Íslands. Með öðrum orðum er ætlunin að setja skýran ramma utan um ímyndar- og kynningarmál Íslands þar sem aðilar í útflutningi, ferðaþjónustu og þekkingariðnaði verði í samstarfi við opinbera aðila um að efla og standa vörð um orðspor Íslands erlendis. Í öðru lagi er mælt fyrir um að hlutverk Íslandsstofu verði fólgið í að laða erlenda ferðamenn til landsins og er í því skyni gert ráð fyrir að markaðs- og kynningardeild Ferðamálastofu verði rekin innan vébanda Íslandsstofu. Í þriðja lagi mun Íslandsstofa upplýsa erlenda fjárfesta um kosti Íslands með samræmdu kynningar- og markaðsstarfi. Þetta hlutverk samræmist hlutverki Fjárfestingarstofu sem hefur verið rekin innan Útflutningsráðs Íslands.

Nefndin fjallaði að beiðni utanríkismálanefndar sérstaklega um það hvort nauðsynlegt væri að breyta lögum um skipan ferðamála með hliðsjón af frumvarpinu um Íslandsstofu. Var það niðurstaða nefndarinnar að rétt væri að bíða með allar lagabreytingar í fyrsta lagi þar til ljóst yrði hvort frumvarpið yrði að lögum og í öðru lagi þar til Íslandsstofa hefði hafð starfsemi. Nefndin telur hins vegar að þegar nokkur reynsla verður komin á rekstur Íslandsstofu sé eðlilegt að endurskoða lög um skipan ferðamála til samræmis.

Nokkuð var rætt um 3. gr. frumvarpsins um stjórn Íslandsstofu. Þar er kveðið á um að skipuð skuli níu manna stjórn samkvæmt tilnefningu Samtaka atvinnulífsins, forsætisráðherra, iðnaðarráðherra og mennta- og menningarmálaráðherra en einn án tilnefningar sem verði formaður stjórnarinnar. Fram komu athugasemdir um að mikilvægt væri að ferðaþjónustunni yrði gert hærra undir höfði í stjórnskipan stofnunarinnar til að mynda með því að Samtök ferðaþjónustunnar (SAF) tilnefndu einn til tvo fulltrúa og að iðnaðarráðherra tilnefndi tvo fulltrúa í stað eins. Þá var bent á að eðlilegt væri að sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra tilnefndi fulltrúa í stjórnina. Jafnframt kom fram það sjónarmið að skilvirkara gæti verið að fækka stjórnarmönnum en skipa að auki fulltrúaráð þar sem fleiri aðilar sem tengjast viðfangsefnum Íslandsstofu fengju aðild.

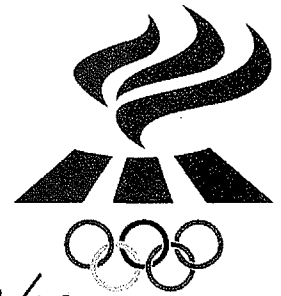
Í lokamálslið 3. gr. er mælt fyrir um að aðalfund Íslandsstofu skuli halda fyrir 1. maí ár hvert. Nefndin telur að skýra þurfi betur hlutverk aðalfundar í frumvarpinu. Nefndin leggur til að utanríkismálanefnd skoði hvort leggja skuli til breytingu í þá veru að bætt yrði við frumvarpið ákvæði til bráðabirgða um að á árinu 2010 geti aðalfundur farið fram fyrir síðara

tímamark en 1. maí. Þetta á sérstaklega við verði frumvarpið samþykkt síðar en það tímamark en verði frumvarpið að lögum skömmu fyrir 1. maí mun varla gefast ráðrúm til að halda aðalfund fyrir þann tíma gert er ráð fyrir í greininni.

Loks leggur nefndin áherslu á að efla skuli þá starfsemi sem Fjárfestingarstofa hefur sinnt sem hefur það markmið að ýta undir erlenda fjárfestingu í íslensku atvinnulífi. Telur nefndin að þeirri starfsemi mætti gera hærra undir höfði í frumvarpinu til að tryggja að markmiðinu verði náð. Rétt er að vekja athygli á því að eftirspurn eftir þjónustu Fjárfestingarstofu hefur farið ört vaxandi á undanförunum árum en starfsmönnum hefur fækkað og eru stöðugildin tvö og hálf.

ÍSÍ ÍÞRÓTTA- OG ÓLYMPIÚSAMBAND ÍSLANDS THE NATIONAL OLYMPIC AND SPORTS ASSOCIATION OF ICELAND

Íþróttamiðstöðinni Laugardal, Engjavegi 6, 104 Reykjavík,
Sími/Tel. +354 514 4000, Fax +354 514 4001, isi@isi.is, www.isi.is, www.olympic.is

*Alþingi
Erindi nr. P 138/299
komudagur 26.11.2009*

Nefndasvið Alþingis

Reykjavík, 25. nóvember 2009

Varðar: Þingskjal 175 – 158. mál, frumvarp til laga um Íslandsstofu

Íþróttá- og Ólympíusamband Íslands hefur kynnt sér ofangreint frumvarp.

Bent er á að samkvæmt 3. grein um stjórn Íslandsstofu að æskilegt væri að mennta- og menningarmálaráðherra skipaði fleiri en einn aðila í stjórn stofnunarinnar. Ólíkir hagsmunaaðilar koma að málaflokkum ráðuneytisins og erfitt fyrir einn fulltrúa að hafa yfirsýn yfir hagsmuni þeirra.

Að öðru leyti gerir Íþróttá- og Ólympíusamband Íslands ekki athugasemdir við frumvarpið.

**Virðingarfyllst,
ÍSÍÞRÓTTA- OG ÓLYMPIÚSAMBAND ÍSLANDS**

Líney Rut Halldórsdóttir
framkvæmdastjóri

Til Utanríkismálanefndar Alþingis

Hafnarfirði, 07.12.2009

Athugasemd vegna frumvarps um Íslandsstofu

Fram komnar hugmyndir iðnaðarráðherra um stofnun Íslandsstofu gefa til kynna að hennar hlutverk verði að annast vissa þætti úr starfsemi Útflutningsráðs ásamt markaðsstarf Ferðamálastofu, en að ráðgjafarsviði og fræðsluviði verði dreift á aðrar stofnanir iðnaðarráðuneytisins.

Undirritaður hefur af þessu töluverðar áhyggjur. Ég er einn þeirra fjölmörgu sem notið hefur fræðslu, ráðgjafar og handleiðslu Útflutningsráðs á undanförunum árum. Fyrst með þátttöku í ÚH-námskeiði (Útflutningsaukning og hagvaxtar námskeiði) árið 2006-2007. Í kjölfar námskeiðsins hef ég og mitt fyrirtæki verið í miklu og góðu sambandi við starfsmenn Útflutningsráðs og gengið í smiðju þeirra þegar þess hefur verið óskað af okkar hálfu. Við höfum nýtt okkur ráðgjöf og leiðsögn Útflutningsráðs og utanríkisþjónustunnar í markaðssókn okkar erlendis og teljum að sá árangur sem við höfum náð í dag sé ekki síst að þakka öflugri þjónustu Útflutningsráðs sem kemur í kjölfar þátttöku í ÚH-verkefni og þeirra góðu tengsla sem skapast hafa við Útflutningráð í kjölfar þess.

Fyrirtæki okkar hefur unnið markvisst að því á undanförunum misserum að afla fyrirtækinu verkefna erlendis og með auknum þunga eftir að ljóst varð að innlendur markaður fyrir arkitektaráðgjöf er hruninn í kjölfar bankakreppunnar. Við höfum lagt megináherslu á tvö markaðssvæði (Noreg og Kanada) og orðið vel ágengt á báðum þessum mörkuðum.

Ég vil því ítreka þá skoðun mína að ég tel að fræðslu- og ráðgjafarstarfsemi Útflutningsráðs hafi skipt sköpum fyrir nálgun okkar og árangri. Ég tel að verði þessum þáttum starfseminnar skipt upp og teknir úr samhengi þá hljótist af skaði fyrir íslenski fyrirtæki sem hyggjast sækja á erlenda markaði. Við þær aðstæður sem skapast hafa hér á landi er gríðarleg þörf fyrir bakhjarl sem tengir þekkingu og þjálfun innanlands við markaðskynningu og markaðssókn erlendis. Slíkan bakhjarl er að finna í starfsháttum Útflutningsráðs og slíkan bakhjarl má ekki knésetja.

Virðingarfyllt,

Jón Ólafur Ólafsson,
arkitekt FAÍ FSSA

Umsögn

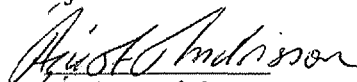
Þskj. 175 – 158. mál
v./ Íslandsstofu

Undirrituðum hefur borist til umsagnar „frumvarp til laga um Íslandsstofu“. Frumvarpið er um margt gott og mikilvægt er á þeim tímum sem við lifum nú að huga vel að útflutningstækifærum. Undirritaður hefur átt ágæt samskipti og samstarf við Útflutningsráð á undanförunum árum og þó einkum eftir að hafa lokið námi á vegum ráðsins í útflutningsfræðum, þ.e. ÚH17.

Í 2. Grein frumvarpsins eru tíunduð hlutverk Íslandsstofu í 5 liðum. Engin af þeim liðum kveður skýrt á um þátt fræðslu til frumkvöðla og sprotafyrirtækja á grundvelli þess að auka útflutning og hagvöxt. Sömuleiðis að standa fyrir áhugaverðu fyrirlestrum í sama tilgangi. Sú vinna sem Útflutningsráð hefur skilað til undirbúnings og uppbyggingar verðandi útflytjanda hefur myndað góð tengsl og meiri vitund þeirra sem vinna hjá Útflutningsráði gagnvart grasrótinni. Því vill undirritaður fyrir hönd Kjötafurðastöðvar KS koma því á framfæri að hafa það áfram hlutverk Íslandsstofu að hlúa að grasrótinni eins og Útflutningsráð hefur gert og rjúfa ekki þá tengingu með að leggja þann þátt af eða flytja hann annað.

Sauðárkróki 30.11.09

Virðingarfyllt
f.h. Kjötafurðastöðvar KS

Ágúst Andrésson

Ártorgi 1

550 Sauðárkrókur

Sími 455 4500

Fax 455 4501

Kt: 680169 5009

Alþingi, nefndasvið,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 4. des. 2009

Þskj. 175 – 158. mál

Umsögn Kvikmyndamiðstöðvar Íslands um frumvarp til laga um Íslandsstofu.

Fyrir hönd Kvikmyndamiðstöðvar Íslands þakka ég fyrir að fá frumvarp til laga um Íslandsstofu til umsagnar. Athugasemdir hér á eftir byggja á frumvarpinu auk „athugasemda við einstaka greinar frumvarpsins“, fylgiskjals frá fjármálaráðuneytinu og fundar með undirbúningshópi um stofnun Íslandsstofu sem haldinn var í Utanríkisráðuneytinu þ. 1. des. s.l. Úttekt Ríkisendurskoðunar á kynningarstarfi (m.a. viðtöl við undirritaða) var ekki aðgengileg við vinnslu umsagnarinnar og því ekki að fullu ljóst hvaða forsendur liggja til grundvallar vinnslu frumvarpsins og undirbúning Íslandsstofu.

Það er eflaust tímabært að endurmeta uppbyggingu og aðferðir við landkynningu á öllum sviðum (lambakjöt, hesturinn, orkuiðnaður, ferðamennska, listir og menning o.s.fr.). Einnig er ljóst að verkefni hafa verið dreifð innan ráðuneyta, Útflutningsráð, Fjárfestingastofu og Ferðamálaráðs. Jafnframt er það fagnaðarefni að menningarkynningar skuli teknar með formlegum hætti inni frumvarp um landkynningu og talið sem ein af 5 meginþáttum stofunnar.

Almennt um kynningar á vegum Kvikmyndamiðstöðvar:

Kynning á ísl.kvikmyndum erlendis er samkv. lögum um Kvikmyndamiðstöð Íslands í verkahring hennar og er það í samræmi við það sem tíðkast í öðrum löndum. Kynningarstarfið er samofið framleiðslu kvikmynda og fer að miklu leyti fram á sama vettvangi en kvikmyndagerð hérlendis hefur alltaf verið háð erlendu fjármagni. Mikil þekking og traust sambönd við erlenda lykilaðila hefur byggst upp á undanförunum árum.

Leið íslenskra kvikmynda inná alþjóðlegan markað liggur yfirleitt í gegnum valdar kvikmyndahátíðir en dagskrárfólk þeirra velur myndir sjálf inn á grundvelli innsendinga og kynningar KMÍ. Þegar kvikmyndir eru valdar á lykilhátíðir er umfjöllun erlendrar fagpressu tryggð og líkur á að sölu- og dreifingaraðilar kaupi sýningarrétt í tilteknum löndum eykst. Það er því ekki fyrr en myndir eru sýndar í kvikmyndahúsum í einstökum löndum – og eða á dvd markaði eða í sjónvarpi sem almenningur á hverju svæði hefur aðgang eða verður var við myndina. Þessi keðja tekur oft yfir 6-18 mánaða tímabil, jafnvel lengur.

Nýlegt dæmi sem má nefna er heimildamyndin Sólskinsdrengurinn; frumsýnd hér í janúar s.l., kynnt dreifingaraðilum á kvikmyndamörkuðum sem eru reknir við hátíðirnar í Gautaborg og í Berlín í janúar og febrúar; valin til sýningar á kvikmyndahátíðinni í Toronto og sýnd þar í september. Við það kom alþjóðlegur dreifingaraðili sem nú hefur selt myndina til sýningar í kvikmyndahúsum í helstu borgum

Bandaríkjanna og á áskriftarsjónvarpsstöðinni HBO. Sýningar munu væntanlega verða í Bandaríkjunum í byrjun næsta árs og er reiknað með umtalsverðri dreifingu til sjónvarpsstöðva í kjölfarið. Það er þó ekki fyrir en almennar sýningar hefjast sem blöð og fjölmiðlar á hverju svæði fyrir sig fjalla um myndina eða birta dóma(t.d. NYTimes, Time Out í New York osfr.). Þegar þar er komið tel ég að framkvæmdastjórn Íslandsstofu gæti nýtt sér jákvæða umfjöllun um myndina á viðkomandi markaðssvæðum – og mögulega tengt hana einhverju á öðrum sviðum enda viðkomandi sendiskrifstofa með yfirsýn um það sem á helst við á hverju svæði á hverjum tíma. Sama á við um önnur lönd þar sem myndin mun verða sýnd í síðar.

KMÍ er aðili að Media verkefninu innan ESB/EES um kynningar (og framleiðslu) á myndum innan álfunnar og European Film Promotion sem vinnur með stuðningi Media að kynningum á evrópskum myndum utan álfunnar. KMÍ er jafnframt aðili að Scandinavian Films sem er sameiginlegur vettvangur norræna kvikmyndastofnana um kynningar og í því starfi njótum við að þó nokkru leyti norræna lykilsins varðandi kostnað. Ber þar hæst sameiginlega aðstöðu á kvikmyndamörkuðum í Berlín og Cannes en þar njóta einnig íslenskir framleiðendur og „Film-in-Iceland“ (Fjárfestingarstofan) aðstöðunnar. Samstarfið við alla þessa aðila byggir á sérhæfingu KMÍ í greininni og ég sé ekki fyrir mér að því yrði betur komið innan Íslandsstofu nema að allri uppbyggingu og strúktúr greinarinnar verði gjörbreytt. Hætt er við að kostnaður myndi aukast verulega við það og skilvirkni minnka.

2. gr. Hlutverk :

Samkvæmt lögum um Kvikmyndamiðstöð Íslands er henni ætlað, m.a.að kynna ísl. kvikmyndir erlendis og stuðla að sölu þeirra.

Ég tel og vona að Íslandsstofa og KMÍ munu eiga gott samstarf um kynningar erlendis, en virða þarf verkaskiptingu á milli þessara aðila. KMÍ myndi þá eftir sem áður vera í lykilhlutverki gagnvart fagaðilum sem tryggja dreifingu mynda á helstu markaðssvæðum í kvikmyndahús og sjónvarpsstöðvar auk þátttöku í sérstökum verkefnum með þátttöku fleiri list og menningargreina (s.s. Bozar í Brussel, París '04, Expo '10) sem yrði þá væntanlega undir hatti Íslandsstofu.

Íslandsstofa og sendiskrifstofur væru einnig með yfirsýn á hverju svæði fyrir sig og gætu mögulega tengt viðburði saman ef svo ber undir.

Í athugasemdum við frumvarpið er tekið dæmi af ÚTÓN sem er með aðstöðu innan Útflutningsráðs. Aðsetur getur verið það sama en inntak hverrar greinar og sérkenni verður að virða, t.d. eru tengslanet og dreifingarleiðir frábrugðnar milli greina. Jafnframt má benda á að Kvikmyndamiðstöð hefur mun víðtækari verkefni en kynningar samkvæmt lögum, m.a. að styrkja gerð mynda (kvikmynda, sjónvarpsefnis, stutt- og heimildamynda) með framlögum úr Kvikmyndasjóði. Samlegðaráhrif af því að halda framleiðslu kvikmynda og kynningu erlendis á sömu hendi eru veruleg og byggja á góðri þekkingu á innviðum greinarinnar.

3. gr. Stjórn:

Æskilegt væri að 9 manna stjórn Íslandsstofu myndi endurspegla meiri breidd, þ.m.t. hinar skapandi greinar. Samkvæmt frumvarpi er aðeins reiknað með einum fulltrúa frá mennta- og menningarmálaráðuneytinu en ætla má að flestar menningargreinar heyri undir þar. Mér vitanlega er

ekkert kvikmyndaframleiðslufyrirtæki aðili að Samtökum atvinnulífsins og mun það vera vegna kostnaðar.

4.gr. Rekstur og 5. gr. Tekjur:

Gert er ráð fyrir að Íslandsstofa fái sama fjármagn og hefur áður verið veitt til Útflutningsráðs og Ferðamálastofu og að hið breytta fyrirkomulag hafi ekki í för með sér aukin útgjöld fyrir ríkissjóð þótt verkefnum muni fjölga m.a. með stuðningi við kynningu á íslenskri menningu erlendis. Jafnframt kemur fram í ákvæðum til bráðabirgða að tekjustofninn „markaðsgjald“ muni að öllum líkindum falla niður árið 2013.

Við lestur frumvarpsins og athugasemda við það kemur ekki skýrt fram hvernig ætlunin er að fjármagna þátt menningarkynninga í starfi Íslandsstofu að öðru leyti en því að aðilum sem leita eftir þjónustu mun vera ætlað að greiða sérstaklega fyrir. Fjárveitingar til KMÍ munu skerðast verulega á næsta ári samkv. frumvarpi til fjárlaga og mun stofnunin þurfa að verja öllu fé sem tiltækt verður til að halda í infrastrúktúr greinarinnar og mun vart duga til. Fyrirtæki í kvikmyndaframleiðslu eru sjaldnast sterk fjárhagslega og án nokkurrar yfirbyggingar og því litlar líkur á að þau muni verða aflögufær til kaupa á þjónustu sem lýst er í frumvarpinu.

Með kveðju,

Laufey Guðjónsdóttir

forstöðumaður Kvikmyndamiðstöðvar Íslands

LANDLÆKNISEMBÆTTIÐ
Directorate of Health

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/254
komudagur 24.11.2009

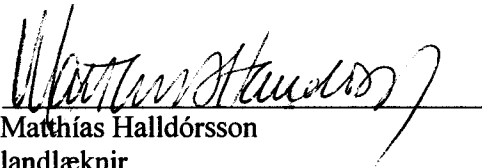
Nefndasvið Alþingis
Alþingi við Austurvöll
150 Reykjavík

Seltjarnarnesi, 19. nóvember 2009
2009110189/0.1.2/MH/gh

Efni: Frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál.

Vísað er í tölvubréf nefndasviðs Alþingis frá 16. nóvember sl. Landlæknir hefur engar athugasemdir fram að færa við ofanskráð frumvarp.

Virðingarfyllst,

Matthías Halldórsson
landlæknir

Nefndasvið Alþingis
b.t. Kristjönu Benediktsdóttur
Alþingi
150 Reykjavík

04.12.2009
Tilv. 40.13

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál

Landspítalinn lýsir ánægju sinni með framlagt lagafrumvarp og sér í því ýmis sóknarfæri sem spítalinn gæti nýtt sér.

Spítalinn er öflug þjónustustofnun, en ekki síður öflug kennslu- og vísindastofnun og telur því að Íslandsstofa geti orðið til þess að spítalinn fái tækifæri til þess að próa, efla og hagnýta þessa starfshætti á alþjóðavettvangi og í mun ríkara mæli en nú er gert.

Ekki þarf kannski að fjölyrða um sóknarfæri er varðar þjónustu en mjög hefur verið í umræðunni meðhöndlun erlendra sjúklinga hérlendis. Í þessu sambandi mætti þó bæta við að möguleikar starfsmanna spítalans og spítalans sjálfs til þess að veita ráðgjöf við uppbyggingu einstakra þjónustubátta erlendis, hafa verið vannýttir, en slík starfsemi gæti gefið möguleika á frekari mönnun hérlendis sem kosta mætti með erlendum þjónustusamningum.

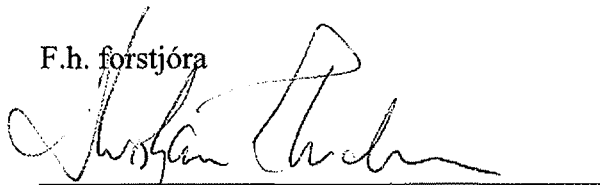
En ekki hvað síst eru möguleikar á sviði kennslu og vísinda. Spítalinn er ein öflugasta menntastofnun þjóðarinnar. Það fara í gegnum spítalann á ári hverju hátt í ellefu hundruð nemendur og það eru á hverjum degi milli 250 og 300 nemendur við nám og störf á spítalanum. Þeir nemendur sem útskrifast eftir að hafa sótt nám við Háskóla Íslands og fengið starfsþjálfun á Landspítalanum eiga auðvelt með að komast að á bestu stöðum erlendis, slíkt er orðspor menntunar þeirra og reynslu. Íslenskar aðstæður leyfa hins vegar ekki nema mjög takmarkaðan aðgang erlendra nemenda til þjálfunar hérlendis og engin leið hefur verið að mæta eftirspurn frá stórum stofnunum, einkum í Evrópu. Þá búa starfsmenn spítalans yfir mikilli þekkingu sem nýst gæti í ráðgjafarstörf bæði er snertir almenna þjónustu, skipulagningu og uppbyggingu spítala, menntunar á sviði heilbrigðisvísinda og heilbrigðisþjónustu á breiðum grunni. Íslandsstofa gæti hæglega verið mikilvægur þáttur í slíkri þróun.

Á vísindasviðinu hafa íslenskir vísindamenn sannað sig á alþjóðavettvangi s.s. sjá má af skýrslum (m.a. OECD 2007) um fjölda birtra vísindagreina og tilvitnanir í þær, sem og ört fjölgaandi styrkjum úr samkeppnissjóðum Evrópusambandsins og frá Bandarísku heilbrigðisstofnuninni (NIH). Þessi árangur byggist mikið á samstarfi við erlenda aðila sem að mestu er einstaklingsbundið en stofnanasamningar fara þó vaxandi. Fyrirgreiðsla í höndum opinberrar stofnunar myndi án efa efla þetta starf.

En síðast en ekki hvað síst að þá hefur íslenskum vísindamönnum nokkuð verið legið á hálsi fyrir það að gefa ekki nægan gaum að því, að beina rannsóknum sínum inn á þær brautir að niðurstöður þeirra verði hagnýttar sem fyrst og á sem fljótastan hátt. Hér er verið að tala um hagnýtingu rannsóknaniðurstaða og sérstakar skrifstofur sem annast slíkt (Technology transfer offices) eru að vaxa upp á öllum háskólaspítölunum sem Landspítalinn ber sig saman við í nágrannalöndunum. Það hefur skort á að Íslendingar hafi nýtt sín tækifæri til að sækja um einkaleyfi, farið út í nýsköpun eða stofnað sprotafyrirtæki. Þegar litið er til árangurs vísindarannsókna sem að ofan er getið, er eðlilegt að þetta starf verði eflt. Slíka umfjöllun má sjá í nýlegri skýrslu starfshóps ráðuneytanna þriggja; menntamála-, heilbrigðis- og iðnaðarráðuneytis með þátttöku Samtaka atvinnulífsins og Landspítalans ("Heilsa og hagsæld með nýsköpun" 2009).

Það er skoðun okkar hér á Landspítalanum að Íslandsstofa gæti hér verið mikilvægur hlekkur í að efla erlent samstarf og nýtingu möguleika á erlendri grund, en einnig verið sá hvati til erlends samstarfs til hagnýtingar rannsóknaniðurstaðna, sem hefur a.m.k. verið einn þeirra þátta sem hefur vantað í þessa þróun og uppbyggingu hvað spítalann varðar, einan sér sem og í samvinnu við íslenska háskóla.

F.h. forstjóra

Kristján Erlendsson, læknir
framkvæmdastjóri
Vísinda-, mennta- og gæðasviðs
Landspítala – háskólasjúkrahúss.

Alþingi
Erindi nr. P 138/486
komudagur 7. 12. 2009

Umsögn vegna frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál.

Sendandi: Ágúst Freyr Ingason, aðstoðarforstjóri, Latibær

4. desember, 2009.

Almennt álit

Hér á eftir fer almennt álit undirritaðs á stofnun Íslandsstofu. Margar spurningar vakna og sérstaklega í ljósi takmarkaðra upplýsinga um markmið og framtíðarsýn hennar sem hluti af stærri heildarsýn þjóðar, þá mun álit undirritaðs taka mið af því. Spurningar eins og hvað á hún að gera? Hver eru markmið hennar og hver tekur á endanum ákvarðanir? Af hverju eru ferðamál sérstaklega nefnd? Þessar spurningar og fleiri vakna við lestur frumvarpsins.

Það er mikilvægara að hugsa um Ísland sem samnefnari allra atvinnugreina landsins. Þar er mikilvægt að setja ekki öll egginn í eina körfu, heldur verður að dreifa áhættunni með sem flestum atvinnugreinum, þó að sjálfsögðu eru sumar mikilvægari en aðrar útfrá ímynd og tekjuöflun. Þess vegna er mikilvægt að samræma aðgerðir og horfa á heildarmyndina – setja heildarstefnu og framtíðarsýn þjóðar sem síðan er hægt að fylgja eftir með ímyndarmálum.

Síðan má velta fyrir sér hvort að slík stofnun eigi heima undir Utanríkisráðuneytið eða undir hatt stjórnarráðsins als, þ.e.a.s. undir forystu Forsætisráðuneytisins þar sem framkvæmd stefna er hluti af stærri heildarmynd og samræma þarf aðgerðir við aðrar stofnanir innanlands sem og ráðuneyti. Ímyndin þarf að endurspeglast í raunveruleikanum en ekki vera innantómt hjál.

Mikilvægt er að tengja ekki einvörðungu atvinnulífið og stjórnarráð landsins saman heldur þarf líka að huga að menntakerfinu þar sem þessir þrír þættir þurfa að vinna nánar saman að framtíðarsýn landsins og raunverulega framkvæma hana. Stjórn landsins með því að setja lagaramman en atvinnulífið og menntakerfið í sameiningu með því að framfylgja hana með stuðning yfirvalda. Í raun þarf að taka saman höndum til að gera rekstrarumhverfi, t.d. ef einn þátturinn er að gera Ísland að landi þar sem mikil nýsköpun á sér stað (sbr. Silicon Valley í USA), þá er lykilatriði að búa svo um hnútana að það umhverfi sem nýsköpun þarf, fái að þrífast (e.k. hagkerfi innan hagkerfisins, e. „eco-system“).

Heildarreglugerðarramma landsins verður því að vera skýr þannig að ekkert óvænt komi upp og í ósamræmi við stefnu og framkvæmd Íslandsstofu á henni þegar það liggur fyrir hvað það er sem Íslandsstofa á í raun að framkvæma og gera.

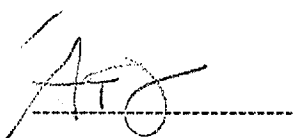
Til þess að geta framfylgt ímyndarmálum þarf raunveruleikinn því að vera trúr þeirri ímynd sem á að setja fram skv. þeirri framtíðarsýn sem verður lagt upp með.

Einnig er lykilatriði í upphaflegri stefnumótun að fá innlenda sem erlenda sérfræðinga og athafna- og menntamenn á þeim sviðum sem á að sækja inná til að gefa sitt álit og vera með í þeirri stefnumótun, t.d. fá erlenda fjárfesta til að segja okkur hvað það er sem menn sækjast eftir í fjárfestingum, fá erlenda ímyndarsérfræðinga til liðs og svo framvegis. Til þess að svo geti orðið er lykilatriði að slík stofnun og/eða svokölluð aðgerðaráætlun verði vel fjármögnuð því annars mun hún alltaf falla á því að eiga ekki fyrir einu né neinu sem á að gera.

Á sama tíma er mikilvægt að skilgreina með skýrum hætti hvað Íslandsstofan á að gera (t.d. af hverju eru ferðamál nefnd umfram aðrar atvinnugreinar), hver hennar markmið eru, innan hvers ramma vinnur hún og hver tekur ákvarðanir á endanum. Markmiðin þurfa því að vera áþreifanleg og það sem verður á endanum mælt eftir verður að vera skýrt, gagnsætt og með samþykki þjóðarinnar— annars er hætt á að hlutverk Íslandsstofunnar mistakist og erfitt reynist að réttlæta frekari fjármögnun hennar til framtíðar.

Ekki verður farið út í að hafa skoðanir á hverja grein fyrir sig þar sem ekki nægar upplýsingar liggja fyrir um stefnu og markmið Íslandsstofu til þess að svo verði gert, sbr. Ummæli hér að ofan. Stóra hættan felst í því að Íslandsstofa verði einvörðungu nýtt nafn fyrir Útflutningsráð og þar við sitji (með allri virðingu fyrir þeirri stofnun). Undirritaður er boðin og búin til fundar hvenær sem er til að fara nákvæmar yfir þetta álit og færa fram hugmyndir ef með þarf.

Með virðingu og þökk fyrir að fá að koma áliði mínu á framfæri að þessi orð verða að einhverju gagni,

Ágúst Freyr Ingason

Umsögn vegna frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál.

Sendandi: Ágúst Freyr Ingason, aðstoðarforstjóri, Latibær

4. desember, 2009.

Almennt álit

Hér á eftir fer almennt álit undirritaðs á stofnun Íslandsstofu. Margar spurningar vakna og sérstaklega í ljósi takmarkaðra upplýsinga um markmið og framtíðarsýn hennar sem hluti af stærri heildarsýn þjóðar, þá mun álit undirritaðs taka mið af því. Spurningar eins og hvað á hún að gera? Hver eru markmið hennar og hver tekur á endanum ákvarðanir? Af hverju eru ferðamál sérstaklega nefnd? Þessar spurningar og fleiri vakna við lestur frumvarpsins.

Það er mikilvægara að hugsa um Ísland sem samnefnari allra atvinnugreina landsins. Þar er mikilvægt að setja ekki öll eggin í eina körfu, heldur verður að dreifa áhættunni með sem flestum atvinnugreinum, þó að sjálfsögðu eru sumar mikilvægari en aðrar útfrá ímynd og tekjuöflun. Þess vegna er mikilvægt að samræma aðgerðir og horfa á heildarmyndina – setja heildarstefnu og framtíðarsýn þjóðar sem síðan er hægt að fylgja eftir með ímyndarmálum.

Síðan má velta fyrir sér hvort að slík stofnun eigi heima undir Utanríkisráðuneytið eða undir hatt stjórnarráðsins als, þ.e.a.s. undir forystu Forsætisráðuneytisins þar sem framkvæmd stefna er hluti af stærri heildarmynd og samræma þarf aðgerðir við aðrar stofnanir innanlands sem og ráðuneyti. Ímyndin þarf að endurspeglast í raunveruleikanum en ekki vera innantómt hjál.

Mikilvægt er að tengja ekki einvörðungu atvinnulífið og stjórnarráð landsins saman heldur þarf líka að huga að menntakerfinu þar sem þessir þrír þættir þurfa að vinna nánar saman að framtíðarsýn landsins og raunverulega framkvæma hana. Stjórn landsins með því að setja lagaramman en atvinnulífið og menntakerfið í sameiningu með því að framfylgja hana með stuðning yfirvalda. Í raun þarf að taka saman höndum til að gera rekstrarumhverfi, t.d. ef einn þátturinn er að gera Ísland að landi þar sem mikil nýsköpun á sér stað (sbr. Silicon Valley í USA), þá er lykilatriði að búa svo um hnútana að það umhverfi sem nýsköpun þarf, fái að þrífast (e.k. hagkerfi innan hagkerfisins, e. „eco-system“).

Heildarreglugerðarramma landsins verður því að vera skýr þannig að ekkert óvænt komi upp og í ósamræmi við stefnu og framkvæmd Íslandsstofu á henni þegar það liggur fyrir hvað það er sem Íslandsstofa á í raun að framkvæma og gera.

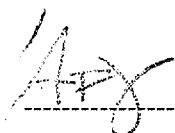
Til þess að geta framfylgt ímyndarmálum þarf raunveruleikinn því að vera trúr þeirri ímynd sem á að setja fram skv. þeirri framtíðarsýn sem verður lagt upp með.

Einnig er lykilatriði í upphaflegri stefnumótun að fá innlenda sem erlenda sérfræðinga og athafna- og menntamenn á þeim sviðum sem á að sækja inná til að gefa sitt álit og vera með í þeirri stefnumótun, t.d. fá erlenda fjárfesta til að segja okkur hvað það er sem menn sækjast eftir í fjárfestingum, fá erlenda ímyndarsérfræðinga til liðs og svo framvegis. Til þess að svo geti orðið er lykilatriði að slík stofnun og/eða svokölluð aðgerðaráætlun verði vel fjármögnuð því annars mun hún alltaf falla á því að eiga ekki fyrir einu né neinu sem á að gera.

Á sama tíma er mikilvægt að skilgreina með skýrum hætti hvað Íslandsstofan á að gera (t.d. af hverju eru ferðamál nefnd umfram aðrar atvinnugreinar), hver hennar markmið eru, innan hvers ramma vinnur hún og hver tekur ákvarðanir á endanum. Markmiðin þurfa því að vera áþreifanleg og það sem verður á endanum mælt eftir verður að vera skýrt, gagnsætt og með samþykki þjóðarinnar— annars er hætta á að hlutverk Íslandsstofunnar mistakist og erfitt reynist að réttlæta frekari fjármögnun hennar til framtíðar.

Ekki verður farið út í að hafa skoðanir á hverja grein fyrir sig þar sem ekki nægar upplýsingar liggja fyrir um stefnu og markmið Íslandsstofu til þess að svo verði gert, sbr. Ummæli hér að ofan. Stóra hættan felst í því að Íslandsstofa verði einvörðungu nýtt nafn fyrir Útflutningsráð og þar við sitji (með allri virðingu fyrir þeirri stofnun). Undirritaður er boðin og búin til fundar hvenær sem er til að fara nákvæmar yfir þetta álit og færa fram hugmyndir ef með þarf.

Með virðingu og þökk fyrir að fá að koma áliti mínu á framfæri að þessi orð verða að einhverju gagni,

Ágúst Freyr Ingason

23.11.2009

Alþingi
Erindi nr. P 138/255
komudagur 24.11.2009

Utanríkismálanefnd Alþingis.

Fögnum því að orðið “menning” skuli rata inn í frumvarp til laga um Íslandsstofu.

Eins og margoft hefur verið bent á þá hefur lítill áhugi verið á því að skrá upplýsingar og tölur um áhrif menningarstarfsemi á hagtölur samfélagsins. Þeir sem starfa í menningargeiranum vita best að erfitt hefur verið að fá viðurkenningu á því að menning teljist til atvinnulífs þóðarinnar. Oftast er eingöngu rýnt í bókhald þeirra sem fjárfesta í ákveðnum verkefnum og skili fjárfesting sér ekki strax aftur inn í bókhald sama fjárfestis þykir verkefnið ekki þess virði að styðja við það. Þannig hafa menningarverkefni of oft verið talin til einhvers sem gott er að fjárfesta í til að halda uppi ákveðinni ímynd og orðspori. Það hefur ekki verið horft til menningarverkefna sem lausna sem gætu lagt mikið til efnahags- og viðskiptalífsins. Þessu þarf að breyta og því full ástæða til þess að Íslandsstofa vinni í þeim anda þegar kemur að kynningu íslenskrar menningar erlendis og að til þess verði ráðið hæfasta fólkið hverju sinni. Það er nauðsynlegt að hafa slíkt í huga þegar talað er um að móta “samstarf á sviði útflutningsþjónustu og um samræmingu ímyndar- og kynningarmála”.

Nauðsynlegt er því að í frumvarpinu verði tekið til þess að stofna sérstaka verkefnastjórn sem vandlega undirbýr kynningu á íslenskri menningu í sem viðustum skilningi, en gerð er tillaga í 3.gr. laganna um slíkan vinnuhóp fyrir kynningarmál ferðaþjónustunnar. Sterkasta vopn okkar í því að bregðast við neiðkvæðri umfjöllun sem snertir íslenska hagsmuni og samræma aðgerðir er varða ímyndarmál er einmitt það að benda á þann kraft og það afl sem býr í skapandi atvinnugreinum á Íslandi. Hér er um að ræða atvinnugreinar sem hafa alltof lengi verið látnar sitja á hakanum þegar kemur að menntunarmálum, fjármögnun menningarverkefna og rannsóknum innan fræðasviðs listanna. Það er afar brýnt að í nýjum lögum um Íslandsstofu sé fullt tillit tekið til þessara þátta, ekki síst þegar talað er um að laða til landsins erlent fjármagn. Skapandi atvinnuvegir eru að langstærstum hluta sjálfbærir og falla vel að endurskoðaðri nýrri ímynd Íslands um hreint land.

Í ljósi alls ofanritaðs er brýnt, og reyndar bráðnauðsynlegt, að í stjórn nýrrar Íslandsstofu sitji fulltrúi sem hefur góða og yfirgripsmikla þekkingu á skapandi greinum.

Fyrir hönd hönnunar- og arkitektúrdeildar Listaháskóla Íslands

Jóhannes Þórðarson
deildarforseti hönnunar- og arkitektúrdeildar
Listaháskóla Íslands
Skiptiholti 1
105 Reykjavík

Umsögn um frumvarp til laga um Íslandsstofu. Þskj. 175 – 158. mál.

Sendandi: Halldór Björn Runólfsson, 9. desember 2009.

Tekið skal fram að umsögnin snertir bæði Listasafn Íslands og Kynningarmiðstöð íslenskrar myndlistar en ég er forstöðumaður fyrrnefndu stofnunarinnar og stjórnarformaður þeirrar síðarnefndu.

1. gr. *Markmið*. Ímynd og orðspor Íslands er einkum fólgið í óspilltri náttúru landsins og menningu þjóðarinnar sem byggir strandhéruð eyjarinnar og láglendi. Í stað alleinhliða áherslu á útflutning á þessum sviðum er ekki síður þörf á að undirbúa menningarlegan jarðveg hér heima svo erlendir ferða- og viðskiptamenn fái sem mest út úr samskiptum við Íslendinga og íslenskt athafnalíf, og fjárfestar fái til að styðja myndarlega við bakið á innlendum atvinnuvegum, en það er frumforsenda öflugs útflutnings.

Þetta er tekið fram til að ítreka að útflutningsgreinar verða ekki fyllilega aðgreindar frá blómlegu innlendu athafnalífi eins og menningariðnaði og listsköpun. Árin 2005 og 2008 var Listahátíð í Reykjavík helguð myndlist og allt landið lagt undir með flugi málsmetandi fulltrúa hins alþjóðlega listheims milli ólíkra staða. Margfeldisáhrifin voru ekki mæld til fullnustu en þau voru mikil og víðtæk, ekki aðeins fyrir menningu og listir heldur ýmsar aðrar og óskyldar atvinnugreinar. Athugun á þessu þarf að efla og styrkja tölulega.

2. gr. *Hlutverk*. Aftur er ítrekaður stuðningur við kynningu á íslenskri menningu erlendis – liður e.; fimmti og síðasti liðurinn - án þess að baklandið, íslensk menning og listir innanlands, sé eftir að sama skapi til þess að standast samkeppni á erlendum vettvangi.

Myndlist er fjölþættur og veltuskapandi atvinnuvegur með óskilgreind margfeldisáhrif í íslensku athafnalífi rétt eins og aðrar listgreinar. Listasöfn spretta upp víða um land og net þeirra þéttist ört. Þau eru meðal nauðsynlegra samskiptamiðstöðva fyrir alla þá sem vilja kynna sér íslenska menningu að fornu og nýju. Við safnaflórana má benda á gallerí og hvers konar, hátíðir sem veita mikla innsýn í listsköpun samtímans og síðast en ekki sýst stofnanir á borð við Kynningarmiðstöð íslenskrar myndlistar.

Ein ódýrasta og árangursríkasta leiðin fyrir íslenska myndlist, hvort heldur starfandi listamenn, gallerista eða safnamenn, til að koma sér á framfæri erlendis er öflug útgáfa bóka og katalóga um íslenska list í stóru og smá, ásamt listtímariti um list og listviðburði líðandi stundar. Ef Íslandsstofa er fær um að aðstoða greinina í þessum brýnu efnum væri til einhvers fyrir myndlistina að tengjast henni.

Í *Athugasemdum* við gr. 2 er lagt til að ferðamálastofum í Frankfurt og Kaupmannahöfn verði lokað og skyldur þeirra verði færðar yfir til sendiráða. Það er tillaga mín að sendiráðin standi með því að kynningum á íslenskri list og liðki fyrir menningarlegum samskiptum innan vébanda sinna í mun ríkari mæli en tíðkast hefur hingað til. Í þeim efnum eru kynningarrit um íslenska myndlist og

listasögu á við ótalmarga og rándýra milliríkjafundi. Hið veglega rit *Icelandic Art Today* sem gefið var út af þýska forlaginu Hatje Cantz, fyrr á þessu ári, og verið hefur metsölubók á meginlandinu sem og í Bretlandi er gott dæmi um rit sem er á við marga rándýra listviðburði.

3. gr. *Stjórn*. Því miður er hvergi er gert ráð fyrir stjórnarmanni með sérþekkingu á íslenskri menningu og listum í frumvarpinu um Íslandsstofu. Þetta veikir stjórn væntanlegrar stofnunar töluvert þegar kemur að kynningu á ímynd lands og þjóðar. Hætt er við að menningin verði útundan en ástandið í þeim efnum, hingað til, hefur verið hrein ósvinna. Enginn er hæfari til að fjalla um íslenska menningu og listir en sá sem þekkir málefnið af eigin raun og hefur mikla og djúpa reynslu af þeim vettvangi.

Í *umsögn* við 3. gr. skal tekið fram að hönnunarfyrirtæki á borð við 66° N og Nikíta velta 5 milljörðum og forritunariðnaðurinn skilar öðru eins í ríkiskassann. Vakinn er athygli á því að mennig og listir sem útflutningsgreinar í víðtækri merkingu eru enn sem komið er lítt plægður akur og vanbúinn, til mikils skaða fyrir þjóðarbúið.

4. gr. *Rekstur*. Hvernig á útseld þjónusta að geta komið til móts við menningu sem leitar eftir útrás til annarra landa? Verður Íslandsstofa í stakk búin að veita sérhæfða þjónustu á borð við stuðning við útflutning myndlistar eða myndlistarsýninga, eða þurfa aðstandendur slíkra viðburða etv. að greiða há gjöld fyrir þjónustu Íslandsstofu?

Í *umsögn* við 4. gr. skal tekið fram að *Stefnumótun um skapandi greinar* – rætt á ráðstefnu í Reykjaneshæð - 3.-4. desember síðastliðinn - hentar líklega mun betur en Íslandsstofa sem útrásartæki fyrir myndlist og hönnunargreinar. Alltént er óhugsandi að skapandi greinar sem búa yfir mun víðtækari sérþekkingu um eigin kynningarmarkmið en Íslandsstofa geti notið góðs af sérþekkingu hennar. Því er margt sem breyta þarf ef Íslandsstofa á að gagnast menningar- og listútflutningi og styðja með því við innlent framtak á sviði listsköpunar, sýningahalds, safnareksturs, gallerístarfsemi og annarrar listkynningarstarfsemi.

Alþingi
Erindi nr. P 138/442
komudagur 4.12.2009

Nefndasvið Alþingis
b/t Utanríkismálanefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Egilsstöðum 3. desember 2009

Umsögn um framvarp til laga um Íslandsstofu 158. mál.

Markaðsstofa Austurlands vill koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum við frumvarp til laga um stofnun Íslandsstofu mál nr. 158 á þingskjal 175

Markaðsstofa Austurlands

Markaðsstofa ferðamála á Austurlandi er sjálfseignarstofnun sem að standa félag ferðaþjónustuaðila og sveitarfélög á Austurlandi. Helstu hlutverk hennar eru að gefa út upplýsinga- og kynningarefni fyrir ferðamenn um Austurland, reka ferðaþjónustuvefinn www.east.is, upplýsingamiðstöð Austurlands, taka þátt í ferðakaupstefnum erlendis og vinna að ýmsum nýsköpunar og þróunarverkefnum til að efla ferðaþjónustu sem atvinnugrein á Austurlandi og fjölga erlendum ferðamönnum allan ársins hring.

Stofnun og stjórn Íslandsstofu

Markaðsstofa Austurlands telur að stofnun Íslandsstofu sé jákvæð, að það að færa markaðssetningu Íslands og íslenskra afurða á eina hönd sé skilvirkt skref. Ferðaþjónusta er gríðarlega mikilvæg og vaxandi atvinnugrein á Íslandi sem skilar miklum gjaldeyristekjum. Hvernig staðið er að markaðssetningu Íslands á erlendum vettvangi er því grundvöllur áframhaldandi vaxtar ferðaþjónustu. Við gerum alvarlega athugasemd við 3 grein frumvarpsins um skipan stjórnar, þar sem kemur fram að af 9 manna stjórn skuli, 4 skipaðir af ráðuneytum og 5 af Samtökum atvinnulífsins en engum beinum fulltrúa ferðaþjónustunnar, hvorki markaðsstofa né Ferðamálasamtaka Íslands.

Ferðamálasamtökin og markaðsstofurnar eru einn helsti vettvangur markaðssetningar Íslands gagnvart erlendum ferðamönnum ásamt Ferðamálastofu og flugfélögunum. Starf markaðsstofa er sérstaklega umfangsmikið þegar kemur að markaðssetningu þeirra svæða sem eru utan dagsferða frá höfuðborgarsvæðinu. Þetta gerist í gegnum vefi, með útgáfu bæklinga og leiðsögn blaðamanna- og bókahöfunda, auk kynnisferða með erlenda sem innlenda ferðasöluaðila. Starfsmenn markaðsstofa eru því í lykilhlutverki við markaðssetningu Íslands.

Í athugasemdum með frumvarpinu stendur m.a.: „Í fyrsta lagi er Íslandsstofu ætlað að setja skýran ramma utan um ímyndar- og kynningarmál Íslands þar sem aðilar í útflutningi, ferðaþjónustu og þekkingariðnaði koma til samstarfs við hið opinbera um að efla og standa vörð um orðspor Íslands erlendis. Skal Íslandsstofa byggja starf sitt á bestri fánlegri fagþekkingu á sviði ... ferða og ímyndarmála“. Það er vandséð hvernig þetta góða markmið næst án beinnar aðkomu fulltrúa þeirra sem starfa í grásrót ferðaþjónustunnar á Ísland en nú hafa Ferðamálasamtök tvo fulltrúa í Ferðamálaráði.

Þrátt fyrir að einn fulltrúi í stjórn Íslandsstofu kæmi frá Samtökum Ferðaþjónustunnar, SAF, þess að gæta að einvörðungu lítill hluti ferðaþjónustufyrirtækja eru aðilar að SAF (um 15%). Flest fyrirtækin á landsbyggðinni eru afar smá og því ekki félagar í SAF (85%). SAF er hins vegar verðugur fulltrúi stærri fyrirtækja sem langflest eru staðsett á höfuðborgarsvæðinu, eins og ljóst má vera af ályktunum þeirra og áherslum í markaðssetningu.

Niðurstaða Markaðsstofu Austurlands er sú að æskilegast sé að ferðaþjónustan fái 2 fulltrúa í stjórn Íslandsstofu, tilnefnda sameiginlega af markaðsstofum og Ferðamálasamtökum Íslands og verði 3ju grein frumvarpsins breytt til samræmis við það.

Íslandsstofa þarf á reynslu og þekkingu fólks í ferðaþjónustu að halda til að markmið hennar nái fram að ganga.

Þá telur Markaðsstofa Austurlands að farsæla sé að tengja formennsku í stjórn Íslandsstofu við atvinnulífið eins og tíðkast hefur hjá Útflutningsráði heldur en hafa ráðherraskipaðan formann án tilnefningar.

Með bestu kveðju

Fyrir hönd Markaðsstofu Austurlands

Ásta Þorleifsdóttir

Framkvæmdastjóri Markaðsstofu Austurlands

astathor@east.is

gsm 863 1750

www.east.is

Nefndasvið Alþingis
b/t Utanríkismálanefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 138/436
komudagur 4.12.2009

Reykjanesbæ 3. desember 2009

Umsögn:Frumvarp til laga um Íslandsstofu 158. mál á 138. löggjafarþingi.

Stjórn Markaðsstofu Suðurnesja styður stofnun Íslandsstofu og þær tilraunir sem verið er að gera til að sameina og samþætta starf mikilvægra aðila í ferðaþjónustunni til að nýta þekkingu og fjármagn á sem hagkvæmastan hátt.

Markaðsstarf ferðaþjónustunnar erlendis sbr. 2. gr.

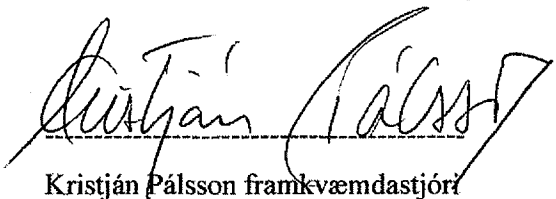
Stjórn Markaðsstofu Suðurnesja vill láta í ljós efasemdir um þann ásetning að markaðsstarf Ferðamálastofu erlendis flytjist í sendiráð Íslands. Stjórnin gerir sér fulla grein fyrir því að innan sendiráðanna er mikið af hæfu fólki sem getur sinnt þessum þætti vel. Það er hinsvegar umgjörðin sem veldur áhyggjum en öryggiskröfur sendiráðanna gera ekki ráð fyrir því að fólk geti gengið út og inn í byggingar þeirra á eðlilegan hátt. Stjórnin fer fram á að utanríkismálanefnd skoði þennan þátt.

Skipan í stjórn Íslandsstofu sbr. 3. gr.

Stjórn Markaðsstofunnar vill gera þá breytingu á 3. gr. frumvarpsins að Ferðamálasamtök Íslands skipi 2 fulltrúa í stjórn Íslandsstofu. Bent skal á í þessu sambandi að Ferðamálasamtök Íslands skipa tvo fulltrúa í Ferðamálaráð.

Virðingarfyllst,

f.h. stjórnar Markaðsstofu Suðurnesja

Kristján Pálsson framkvæmdastjóri

Reykjavík 3. desember 2009

Til utanríkismálanefndar Alþingis

Athugasemdir vegna frumvarps um Íslandsstofu

Fram kom hjá lðnaðarráðherra, á ráðstefnu þann 1/12, að hún stefnir að stofnun Íslandsstofu á næstunni og mun hún annast vissa þætti úr starfsemi Útflutningsráðs og markaðsstarf Ferðamálastofu. Það sem er varhugavert í þessum tillögum er að starfsemi ráðgjafar- og fræðslusviðs Útflutningsráðs á að dreifast á fleiri stofnanir lðnaðarráðuneytis, s.s. Nýsköpunarmiðstöð og Ferðamálastofu.

Tel ég þetta mjög misráðið af því að fræðslu- og ráðgjafarstarfsemi Útflutningsráðs tengir saman þarfir fyrirtækjanna við viðeigandi sérfræðipjónustu í gegnum kennslu og handleiðslu. En, það sem gerir þessa starfsemi svo mikilvæga fyrir verðmætasköpun, eru þau tengsl sem skapast fyrir þátttakandi fyrirtæki við erlenda markaði undir handleiðslu Útflutningsráðs. Útflutningsráð veitir mikinn stuðning með því að hlera eftir þörfum fyrirtækja og býður upp á námskeið, fyrirlestra og ráðstefnur á þeim sviðum, sem munu styrkja stöðu fyrirtækjanna. Athyglisvert er að mikið er gert í að færa ýmis fyrirtæki saman, þannig að ung fyrirtæki geti lært af þeim eldri og verða þátttakendur í framrásinni erlendis.

Sú staðreynd að fyrirtækin geta stöðugt leitað í smiðju Útflutningsráðs varðandi þjálfun, framþróun og ný markaðssvæði, gerir það enn mikilvægar að allir þættimur fylgist að hjá Íslandsstofu. Verðmætasköpun fyrirtækjanna margfaldast, þegar þau hafa slíkan bakhjarl, sem tengir bæði þekkingu og þjálfun innanlands og markaðskygningu og –tengingu erlendis.

Undirrituð tók þátt í verkefnininu Útflutningsaukning og hagvöxtur árið 2004-2005 fyrir hönd Mentors ehf. Þátttaka Mentors í þessu verkefni skipti sköpum fyrir framgang fyrirtækisins varðandi markaðssetningu á upplýsingakerfinu Mentor á erlendum markaði.

Mentor er handhafi vaxtarsprotans árin 2008 og 2009.

Virðingarfyllst

Vilborg Einarsdóttir
framkvæmdastjóri
Mentor ehf.

Formaður utanríkismálanefndar,
Árni Þór Sigurðsson

Reykjavík 8. febrúar 2010

Minnisblað: Frumvarp til laga um Íslandsstofu

Í tengslum við frumvarp til laga um Íslandsstofu sem nú er til umfjöllunar hjá utanríkismálanefnd viljum við, fyrir hönd Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands gjarnan koma eftirfarandi á framfæri við nefndina:

Nýsköpunarmiðstöð Íslands er leiðandi á sviði tækniþróunar og nýsköpunar í nánú samstarfi við íslenskt atvinnulíf. Þannig vinnur Nýsköpunarmiðstöð að því að auk fjölbreytni íslensks atvinnulífs og styrkja samkeppnisstöðu þess. Nýsköpunarmiðstöð vinnur með íslenskum fyrirtækjum á tveimur megin sviðum:

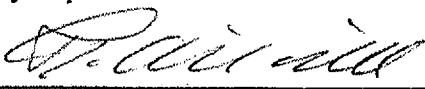
- Á „NMÍ Tækni“ starfar á sviði bygginga og mannvirkja, framleiðslu, líf- og efnistækni, efnagreininga og orku. Áherslur NMÍ Tækni miða að því að endurspeglar þörf íslensks iðnaðar fyrir þjónustu, rannsóknir og þróun á þessum fagsviðum.
- Impra á Nýsköpunarmiðstöð býður upp á öfluga stuðningsþjónustu og þekkingarmiðlun fyrir frumkvöðla og sprotafyrirtæki. Á vegum Impru á Nýsköpunarmiðstöð er unnið mikið starf með fyrirtækjum um allt land á breiðu sviði framleiðsluiðnaðar, þjónustu, ferðaþjónustu og skapandi greina. Stuðningsverkefni Nýsköpunarmiðstöðvar eru m.a. á sviði vöru- og þjónustupróunar, ýmis konar úrbóta í rekstri, fjármálum svo og verkefni á sviði markaðssóknar og útrásar.

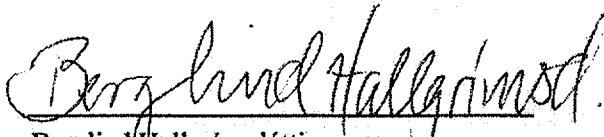
Mikilvægt er að nýta þá sérhæfingu sem byggð hefur verið upp í tengslum við öflugt starf á sviði tækni, nýsköpunar, og viðskiptaþróunar á vegum Nýsköpunarmiðstöðvar og efla hana enn frekar með því að bæta sérhæfðri þjónustu Íslandsstofu við þá keðju stuðningsaðgerða sem þegar er fyrir hendi.

Við teljum mikið framfaraspor að til verði öflug stuðningsstofnun við útflutnings- og markaðsstarf íslenskra fyrirtækja. Mikilvægt er að fyrirtæki hafi greiðan aðgang að ráðgjöf og stuðningi sem auðveldar markaðssókn þeirra strax frá upphafi viðskiptaþróunar. Það er ekki síður mikilvægt að fyrirtækjum sé gert kleift að byggja upp þekkingu á markaðsstarfi og útflutningi innan fyrirtækjanna sjálfra.

Það er von okkar að með stofnun Íslandsstofu verði til vettvangur fyrir sérþekkingu og reynslu á sviði markaðsmála og útflutnings sem nýst getur í því starfi sem unnið er að hálfu Nýsköpunarmiðstöðvar um allt land og mikilvægt er að samstarf Íslandsstofu og Nýsköpunarmiðstöðvar verði virkt og öflugt strax frá upphafi. Virkt samstarf, upplýsingamiðlun, faglegt samráð og samræming stuðningsaðgerða á milli aðila sem vinna að framgangi nýsköpunar og viðskiptaþróunar með íslenskum fyrirtækjum, er forsenda öflugs stuðnings í þeirra þágu. Til þess að svo megi verða er mikilvægt að formlegur samráðsvettvangur þessara aðila sé til staðar.

f.h. Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands

Þorsteinn Ingi Sigfússon,
forstjóri Nýsköpunarmiðstöðvar

Berglind Hallgrímsdóttir,
framkvæmdastjóri Impru á Nýsköpunarmiðstöð

Til utanríkismálanefndar Alþingis

Athugasemdir vegna frumvarps um Íslandsstofu

Í erindi iðnaðarráðherra, Katrínar Júlíusdóttur, á ráðstefnu Útflutningsráðs 1. desember síðastliðinn kom fram að Íslandsstofa sem áætlað er að stofna á næstunni muni annast tiltekna þætti sem núna heyra undir Útflutningsráð og markaðsstarf Ferðamálastofu.

Margir sem hafa síðustu ár getað nýtt sér þekkingu og þjónustu Útflutningsráðs eru uggandi yfir hlutverki Íslandsstofu og óttast að sú mikla sérþekking ráðsins á ráðgjafar- og fræðsluviði glatist þegar núverandi starfsemi stofnunarinnar dreifist á fleiri stofnanir á vegum iðnaðarráðuneytisins.

Útflutningsráð hefur getað veitt fyrirtækjum framúrskarandi þjónustu og hefur verið í stakk búið að greina þarfir þeirra og finna viðeigandi handleiðslu í formi kennslu, ráðgjafar, fyrirlestra og námskeiða. Mikil verðmætasköpun hefur orðið til með tengslum starfsmanna fyrirtækja við erlenda markaði, tengslum sem Útflutningsráð hefur aðstoðað við að stofna til. Útflutningsráð hefur einnig verið mikið í mun að viðhalda þekkingu og hefur verið ötult í að miðla henni til ungra fyrirtækja á markaði. Þannig hafa ung fyrirtæki lært af reynslu þeirra sem eldri eru og hafa verið þátttakendur í framrásinni erlendis.

Sú staðreynd að öll fyrirtæki, bæði ung á markaði og þau sem eldri eru, hafa getað leitað í smíðju Útflutningsráðs varðandi þjálfun, framþróun og ný markaðssvæði kallar á mikilvægi þess að allir þessir þættir muni fylgjast að hjá Íslandsstofu. Verðmætasköpun fyrirtækjanna margfaldast þegar þau hafa slíkan bakhjarl sem Útflutningsráð hefur verið og tengt hefur bæði þekkingu og þjálfun innanlands og markaðskynningu og markaðstengingu erlendis.

Virðingarfyllst,

Rannveig Grétarsdóttir
Elding / Hvalaskoðun Reykjavík ehf

Reykjavíkurborg
Menningar- og ferðamálasvið

Alþingi
Erindi nr. P 138/421
komudagur 3.12.2009

Reykjavík, 1. desember 2009
RMF09110010

Alþingi nefndarsvið
Kristjana Benediktsdóttir
skjalavörður nefndarsviðs

150 Reykjavík

Umsögn frumvarp til laga um Íslandsstofu, þskj. 175 - 158. mál.

Höfuðborgarstofa - ferðamála- og markaðsstofa Reykjavíkurborgar - fagnar frumvarpi um Íslandsstofu sem hefur það að markmiði að efla lmynd og orðspor Íslands, styrkja samkeppnisstöðu íslensks atvinnulífs á erlendum mörkuðum og laða erlenda ferðamenn og fjárfestingu til landsins, eins og fram kemur í 1. grein.

Í 3. grein. frumvarpsins er skilgreint hvernig stjórnin er skipuð: Stjórnina skipa níu menn valdir til þriggja ára í senn. Utanríkisráðherra skipar fimm stjórnarmenn eftir tilnefningu Samtaka atvinnulífsins, einn stjórnarmann eftir tilnefningu forsætisráðherra, einn eftir tilnefningu iðnaðarráðherra, einn eftir tilnefningu mennta- og menningarmálaráðherra og einn án telnefningar. Skal sá vera formaður stjórnar.

Hér er hvergi tekið fram að nokkur stjórnarmaður skuli vera tengdur ferða- og markaðsmálum. Í athugasemd við lagafrumvarp þetta kemur eftirfarandi fram: Í öðru lagi verður markaðs- og kynningardeild Ferðamálastofu rekin innan vébanda Íslandsstofu sem mun fá það lögbundna hlutverk með þessu frumvarpi að laða til landsins erlenda ferðamenn.

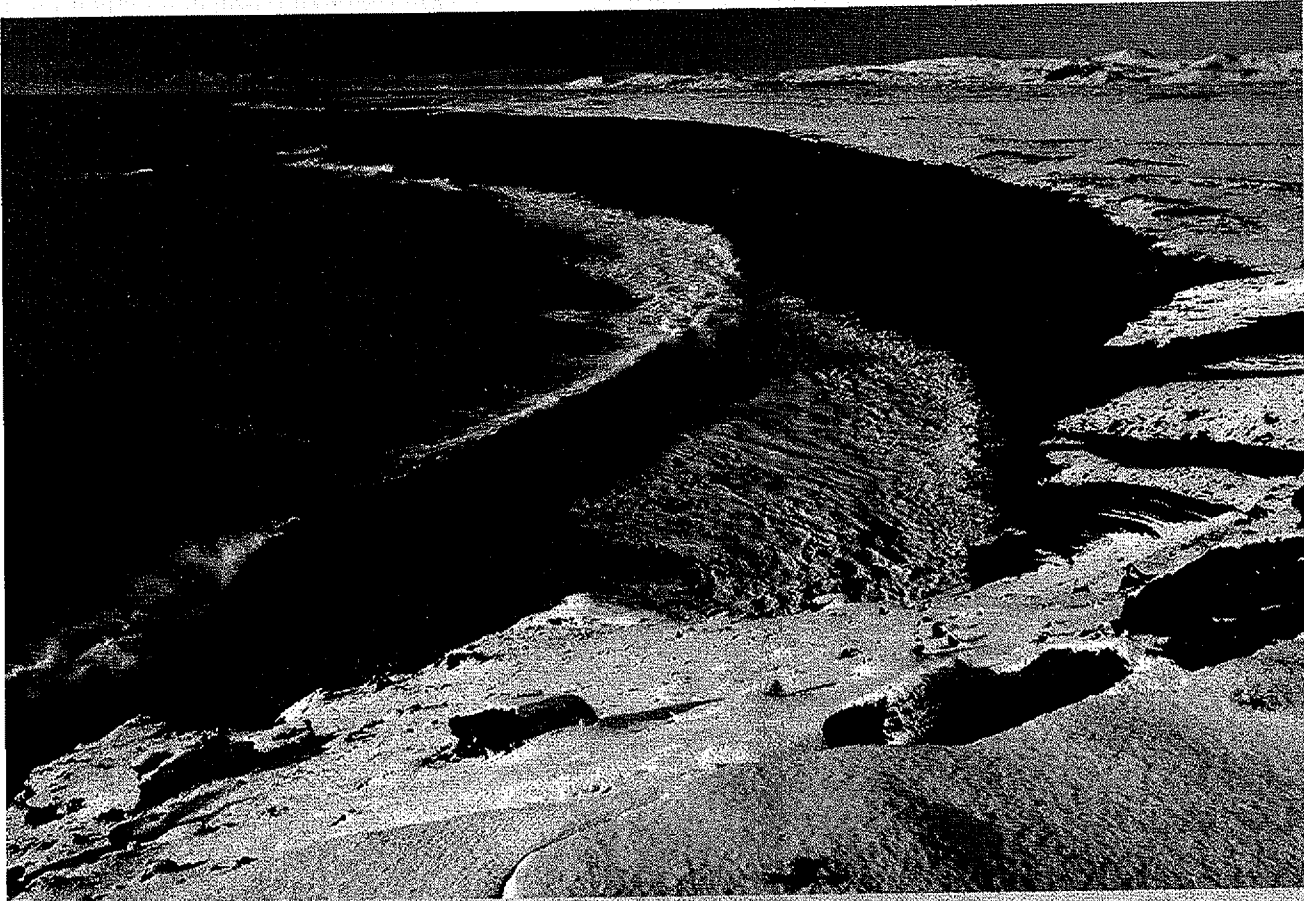
Mikilvægt er að ferðamálin skipi veglegan sess í starfi Íslandsstofu og er áriðandi að tryggt sé með lögum að hluti stjórnarmanna hafi ákveðna fagþekkingu og reynslu af ferðamálum, ekki er nægilegt að fram komi að stjórninni sé heimilt að skipa sérstakar verkefnastjórnir til að móta áherslur einstakra málaflokka, t.a.m. hvað varðar kynningu og markaðsstarf ferðamála erlendis, eins og fram kemur í 3. grein.

Jafnframt er vakin athygli á því að Reykjavíkurborg er einn stærsti atvinnurekandi landsins og þar með greiðandi markaðsgjaldsins í gegnum gjaldstofn tryggingargjalds sem munar um. Reykjavíkurborg sinnir þar að auki umtalsverðu kynningarstarfi á íslenskrí menningu og ferðamálum á erlendum mörkuðum. Í ljósi þessa er afar mikilvægt að náð og gott samstarf verði á milli Íslandsstofu og Reykjavíkurborgar á sem flestum sviðum.

Virðingarfyllst

Sif Gunnarsdóttir
forstöðumaður Höfuðborgarstofu

Alþingi
Erindi nr. P 138/ 1023
komudagur 22.1.2010

ÚTFLUTNINGSaðSTOÐ OG LANDKYNNING

DESEMBER 2009

EFNISYFIRLIT

NIÐURSTÖÐUR.....	5
1 INNGANGUR.....	7
2 LAGAUMGJÖRÐ, SKIPULAG, UMFANG OG SAMSTARF	9
2.1 LAGAUMGJÖRÐ OG YFIRSTJÓRN.....	9
2.2 AÐILAR MÁLAFLOKKSINS OG UMFANG	10
2.3 KOSTNAÐARGREINING ER NAUÐSYNLEG	11
2.4 ÓSKILVIRKT SKIPULAG OG BÆTT NÝTING FJÁRMAGNS	12
2.5 STAÐA ÚTFLUTNINGSRÁÐS INNAN STJÓRNKERFISINS	12
2.6 NÚVERANDI SAMSTARF AÐILA	13
3 MÓTUN STEFNU, FRAMKVÆMD OG MAT Á ÁRANGRI	15
3.1 STEFNUYFIRLÝSING NÚVERANDI RÍKISSTJÓRNAR.....	15
3.2 ÝMSAR STEFNUR AÐILA MÁLAFLOKKSINS	16
3.3 SKÝRSLA UM ÍMYND ÍSLANDS	17
3.4 FRUMVARP TIL LAGA UM ÍSLANDSSTOFU	17
3.5 ATHUGASEMDIR VIÐ FRUMVARP UM ÍSLANDSSTOFU	18
3.6 FRAMKVÆMD STEFNU OG MAT Á ÁRANGRI.....	20
4 SKIPULAG OG STEFNUMÓTUN Í NÁGRANNALÖNDUNUM	21
4.1 DANMÖRK - DANMARKS EKSPORTRÁÐ	22
4.2 BRETLAND - UNITED KINGDOM TRADE AND INVESTMENT	24
4.3 NOREGUR - INNOVASJON NORGE	26
VIÐAUKI I	29
HLUTVERK OG VERKEFNI EINSTAKRA AÐILA MÁLAFLOKKSINS	29
HELSTU HEIMILDIR	35

NIÐURSTÖÐUR

Með útflutningsaðstoð og landkynningu er átt við störf sem miða að því að styrkja gjaldeyrisöflun þjóðarbúsins, þ.e. að örva útflutning á vöru og þjónustu og laða til landsins erlenda fjárfesta og ferðamenn. Undir þessa skilgreiningu fellur m.a. kynningarstarf sem ætlað er að styrkja ímynd Íslands og íslenskt atvinnulíf meðal annarra þjóða. Hingað til hafa þessi verkefni verið á höndum margra, ólíkra aðila og hefur ekki verið litið á þau sem sérstakan málaflokk. Það er hins vegar mat Ríkisendurskoðunar að svo eigi að vera og verður það gert í þessari skýrslu.

Heildstæð stefna sem nær til allra aðila sem starfa við útflutningsaðstoð og landkynningu hefur ekki verið mótuð. Það má m.a. rekja til skorts á sameiginlegri yfirstjórn og þess hversu margir ólíkir aðilar starfa á þessum vettvangi. Þá heyra þessi málefni undir fjögur ráðuneyti.

Einungis einstakir aðilar málaflokksins hafa markað sér stefnu. Skortur á heildarstefnu-mótun, ásamt margbrotnu skipulagi, hefur að mati Ríkisendurskoðunar haft í för með sér að nýting á opinberum fjárveitingum til málaflokksins hefur ekki verið eins hagkvæm og skilvirk og völ er á. Þá hefur skortur á sameiginlegri yfirstjórn einnig átt sinn þátt í að eftirfylgni innan málaflokksins er ekki nægilega markviss og að árangur er ekki metinn með skipulögðum hætti. Við þessu er að hluta til brugðist í frumvarpi sem nú liggur fyrir um stofnun Íslandsstofu.

Á undanförnum árum hefur skipulagi málaflokksins verið breytt í Bretlandi, Noregi og Danmörku en því svipaði áður til núverandi skipulags hér á landi. Markmið breytinganna var m.a. að einfalda skipulagið og skerpa á ábyrgð.

ÁBENDINGAR RÍKISENDURSKOÐUNAR

1. HLUTVERK ÍSLANDSSTOFU VERÐI ÚTVÍKKAÐ

Ríkisendurskoðun telur frumvarp utanríkisráðherra um Íslandsstofu mikla framför en að ganga þurfi lengra. Að mati stofnunarinnar ætti Íslandsstofa að sjá um og bera ábyrgð á öllum verkefnum sem tilheyra málaflokknum. Þannig verður sérhæfing meiri, vinnubrögð faglegri og til verður einn vettvangur fyrir alla sem þurfa á aðstoð eða ráðgjöf að halda.

2. ÍSLANDSSTOFA HAFI SKÝRA STÖÐU INNAN STJÓRNKERFISINS

Ríkisendurskoðun telur að kveða eigi skýrt á um ábyrgð utanríkisráðuneytisins á málaflokknum. Með skýrri ábyrgð eins ráðuneytis aukast líkur á árangursríkri

stjórnun og góðri nýtingu fjármuna og mannafla. Einnig er brýnt að staða Íslandsstofu innan stjórnkerfisins verði skýrð betur en gert er í frumvarpinu, ekki síst í ljósi þess að Íslandsstofa mun bera ábyrgð á og ráðstafa umtalsverðu opinberu fjármagni. Skilgreina verður ábyrgð og skyldur stjórnarmanna stofunnar þannig að ekki leiki vafi á að þeir sæki umboð sitt til ráðherra. Mikilvægt er þó að gæta þess að Íslandsstofa verði ekki of miðstýrð á kostnað sveigjanleika og fjölbreytni.

3. ÍSLANDSSTOFA HAFI NÁIÐ SAMSTARF VIÐ AÐRA OPINBERA AÐILA

Ríkisendurskoðun leggur áherslu á að Íslandsstofa hafi gott samstarf við opinbera aðila sem koma að nýsköpun og atvinnu- og byggðapróun. Með því næst samræmdari og öflugri þjónusta við atvinnulífið og meiri samnýting á sérþekkingu innan stjórnsýslunnar. Nýlegar skipulagsbreytingar í Bretlandi og Noregi endurspeglar þessar áherslur.

4. MÓTA ÞARF HEILDSTÆÐA STEFNU OG MÆLA ÁRANGUR

Ríkisendurskoðun leggur til að stjórn Íslandsstofu hafi það hlutverk að móta heildstæða stefnu fyrir málaflokkinn sem utanríkisráðherra staðfesti með áritun sinni. Þar komi fram skýr forgangs röðun helstu atvinnu- og listgreina og á hvaða markaði vænlegast sé að sækja. Í því sambandi þarf að meta þarfir helstu atvinnugreina, helstu markaðshindranir og möguleika fyrirtækja á að ná árangri. Tryggja verður aðkomu helstu fag- og hagsmunaaðila, þ.m.t hlutaðeigandi ráðuneyta, að gerð, framkvæmd og endurskoðun stefnunnar í samræmi við skýrar leikreglur. Einnig verður að gæta að sérstöðu og sérþörfum hverrar atvinnugreinar eftir því sem unnt er. Hlutverk Íslandsstofu verði að framfylgja stefnunni. Til þess fái hún þær fjárveitingar sem ætlaðar eru til erlendrar markaðssóknar, landkynningar og stuðnings við gjaldeyrisaflandi starfsemi. Stofunni beri að tryggja að fjármunum verði ráðstafað í samræmi við markaða stefnu, með árangur og skilvirkni að leiðarljósi. Hún hafi heildarsýn yfir starfsemina, meti reglulega árangur af henni og grípi til viðeigandi ráðstafana eftir því sem ástæða er til. Horfa má til nágrannalandanna um fordæmi í þessu sambandi.

5. GREINA ÞARF KOSTNAÐ VIÐ MÁLAFLOKKINN

Upplýsingar um raunkostnað ríkisins vegna erlendrar markaðssóknar, landkynningar og stuðnings við gjaldeyrisaflandi starfsemi eru ófáanlegar. Nauðsynlegt er að ráða bót á því með nákvæmri kostnaðargreiningu. Þar til það hefur verið gert er ekki ljóst hver fjárþörf Íslandsstofu er miðað við núverandi aðstæður. Ríkisendurskoðun leggur ríka áherslu á að aðilar málaflokksins, einkum utanríkisráðuneytið og Íslandsstofa, haldi framvegis nákvæmt kostnaðarbókhald yfir starfsemi sína svo að raunverulegur kostnaður við einstök verkefni, sem og heildarkostnaður málaflokksins, liggi fyrir á hverjum tíma.

1 INNGANGUR

Í starfsáætlun Ríkisendurskoðunar um stjórnsýsluendurskoðun fyrir árin 2007–2009 kemur fram að sjónum verði m.a. beint að málefnum utanríkisþjónustunnar á tímabilinu. Ákveðið var að kanna hvort nýta mætti betur það fé sem ríkisvaldið ver til útflutningsaðstoðar, erlendra fjárfestinga á Íslandi og landkynningar. Markmið úttektaþarinnar var að svara eftirtöldum meginspurningum:

1. Hvernig er stjórnun og stefnumótun háttað í málefnum útflutningsaðstoðar, landkynningar og erlendra fjárfestinga á Íslandi?
2. Er heildarsýn og skipulag málaflokksins með þeim hætti að fjárveitingar nýtist á hagkvæman og skilvirkan hátt?
3. Er eftirfylgni markviss og árangur metinn með skipulögðum hætti?

Úttektin afmarkaðist við starfsemi utanríkisráðuneytisins, iðnaðarráðuneytisins, mennta- og menningarmálaráðuneytisins og sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytisins. Þá tók hún til ýmissa stofnana, félaga og verkefna sem undir þessi ráðuneyti heyra og koma með einum eða öðrum hætti að málaflokknum, m.a. Útflutningsráðs Íslands, Fjárfestingarstofu, Ferðamálastofu o.fl.

Ríkisendurskoðun sækir heimild sína til stjórnsýsluendurskoðunar í 9. gr. laga um Ríkisendurskoðun, nr. 86/1997. Þar kemur fram að stjórnsýsluendurskoðun felst í „að kanna meðferð og nýtingu ríkisfjár, hvort hagkvæmni og skilvirkni sé gætt í rekstri stofnana og fyrirtækja í eigu ríkisins og hvort gildandi fyrirmælum sé framfylgt í þessu samhengi.“

Aflað var margvíslegra upplýsinga og gagna m.a. frá iðnaðarráðuneyti, utanríkisráðuneyti, fjármálaráðuneyti, Hagstofu Íslands og frá starfsmönnum stofnana, verkefna og félaga sem koma að málaflokknum. Þá var skipulag og stefnumótun málaflokksins könnuð í Bretlandi, Noregi og Danmörku. Ákveðið var að velja sérstaklega þessi lönd vegna nýlegra stjórnskipulegra breytinga þar og vegna þess að fyrir liggja stjórnsýsluúttektir systurstofnana Ríkisendurskoðunar á málaflokknum. Starfsmenn Ríkisendurskoðunar öfluðu upplýsinga frá ríkisendurskoðun Bretlands, ríkisendurskoðun Danmerkur, Útflutningsráði Danmerkur, Innovasjon Norge og viðskipta- og iðnaðarráðuneytinu í Noregi.

Óskað var umsagnar við drög að skýrslunni frá utanríkisráðuneytinu, iðnaðarráðuneytinu, mennta- og menningarmálaráðuneytinu, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytinu, Útflutningsráði, Ferðamálastofu og undirbúningshópi um stofnun Íslands-

stofu. Umsagnir bárust frá þeim öllum, auk þess sem Fjárfestingarstofa skilaði inn athugasemdum þó hún hafi ekki fengið drögin til umsagnar.

Ríkisendurskoðun þakkar öllum þeim sem veittu upplýsingar og aðstoð við úttektina.

2 LAGAUMGJÖRÐ, SKIPULAG, UMFANG OG SAMSTARF

Heildstæð lagaumgjörð fyrir málaflokkinn liggur ekki fyrir enda hefur ekki verið litið á verkefni hans sem sérstakan málaflokk til þessa en það er mat Ríkisendurskoðunar að svo eigi að gera. Fjögur ráðuneyti koma að málaflokknum, að meira eða minna leyti, og fjölmargar stofnanir, félög og verkefni sem undir þau heyra. Mikilvægt er að færa málefni málaflokksins á færri hendur til að stuðla að betri yfirsýn og aukinni skilvirkni. Raunkostnaður hins opinbera af útflutningsaðstoð, erlendri fjárfestingu á Íslandi og landkynningu liggur ekki fyrir en nauðsynlegt er að slík kostnaðargreining verði gerð. Aðeins þannig er unnt að fylgjast með því að það fjármagn sem hið opinbera ver til málaflokksins sé nýtt með hagkvæmum og árangursríkum hætti.

2.1 LAGAUMGJÖRÐ OG YFIRSTJÓRN

ÚTFLUTNINGSÁÐSTOÐ: Um útflutningsaðstoð giða lög nr. 160/2002 með síðari breytingum. Þar kemur m.a. fram að samráðsnefnd atvinnulífs og stjórnvalda um utanríkisviðskipti og útflutningsaðstoð skuli sinna stefnumótun og skilgreina samvinnu- og átaksverkefni í útflutningsaðstoð og markaðssetningu, auk þess sem hún sé vettvangur til samráðs og skoðanaskipta um markaðssetningu íslensks útflutnings á erlendum vettvangi. Í lögunum er hlutverk Útflutningsráðs Íslands einnig skilgreint og þar kemur m.a. fram að það skuli veita alhliða þjónustu og ráðgjöf til að greiða fyrir og auka útflutning á vöru og þjónustu.

LANDKYNNING: Lögunum um skipan ferðamála nr. 73/2005 er ætlað að stuðla að þróun ferðamála sem atvinnugreinar og mikilvægs þáttar í íslensku atvinnu- og mannlífi. Samkvæmt lögunum fer Ferðamálastofa, sem heyrir undir iðnaðarráðuneytið, með yfirstjórn þeirra mála sem lögin taka til. Verkefni Ferðamálastofu taka einkum til útgáfu leyfa, framkvæmdar á markaðri ferðamálastefnu og markaðs- og kynningarmála.

ERLENDAR FJÁRFESTINGAR Á ÍSLANDI: Engin lög, sem tengjast málaflokknum, fjalla um erlendar fjárfestingar hér á landi önnur en lög um tímabundnar endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi nr. 43/1999.

Þau ráðuneyti sem nú koma mest að verkefnum á sviði erlendar markaðssóknar, landkynningar og stuðnings við gjaldeyrisaflandi starfsemi eru utanríkisráðuneyti og

MÁLAFLOKKURINN
HEFUR VERIÐ Á
FORRÆÐI
FJÖGURRA
RÁÐUNEYTA

iðnaðarráðuneyti, en aðkoma mennta- og menningarmálaráðuneytis og sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytis að málaflóknum er einnig nokkur.

UTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ: Löggjafinn hefur falið ráðuneytinu að gæta almennra hagsmuna og kynna íslensk málefni á erlendri grundu. Sendiráð og ræðismannsskrifstofur aðstoða íslensk fyrirtæki, stofnanir og einstaklinga við að koma sér á framfæri á alþjóðlegum mörkuðum og taka þátt í að efla ímynd Íslands með kynningu á menningu og listum um heim allan. Þær starfseiningar ráðuneytisins sem sinna málaflóknum eru sendiskrifstofur erlendis, viðskiptaþjónusta ráðuneytisins og skrifstofa upplýsingamála.

IÐNAÐARRÁÐUNEYTIÐ: Málefni er varða erlendar fjárfestingar á Íslandi og íslenskan iðnað heyra undir ráðuneytið. Það hefur jafnframt yfirstjórn með stefnumótun og landkynningu í ferðaþjónustu.

MENNTA- OG MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ: Málefni háskóla, rannsókna og vísinda og lista og menningar heyra undir ráðuneytið. Það mótar stefnu í mennta- og menningarmálum og hefur umsjón með opinberum stuðningi við listir og menningarlíf. Menningarkynning erlendis er unnin í nánú samstarfi við utanríkisráðuneytið og grundvallast á samkomulagi sem ráðuneytin gerðu með sér í febrúar 2007.

SJÁVARÚTVEGS- OG LANDBÚNAÐARRÁÐUNEYTIÐ: Stjórnsýsluleg ábyrgð á málefnum sjávarútvegs og landbúnaðar á Íslandi er hjá ráðuneytinu. Ráðuneytin störfuðu áður hvort í sínu lagi en sameinuðust í eitt ráðuneyti í ársbyrjun 2008. Undir ráðuneytið falla m.a. rannsóknir, þróun og nýsköpun í sjávarútvegi og landbúnaði og markaðsmál og útflutningur sjávar- og landbúnaðarafurða.

2.2 AÐILAR MÁLAFLOKKSINS OG UMFANG

Umtalsverðir opinberir fjármunir renna ár hvert til aðila málaflokksins en vísað er til viðauka I varðandi nánari umfjöllun um hlutverk og verkefni hvers þeirra. Árið 2008 námu rekstrargjöld aðila málaflokksins tæpum 3,9 ma.kr. en þau höfðu farið hækkandi árin á undan.

Í fjárlögum ársins 2009 er áætlað að verja um 4,4 ma.kr. til aðila málaflokksins. Meginskýringar á hækkun milli ára eru annars vegar að fjárveitingin til utanríkisráðuneytisins hækkaði mikið vegna gengisbreytinga og hins vegar að stjórnvöld lögðu sérstaka áherslu á að efla landkynningarþáttinn til að laða að sem flesta erlenda ferðamenn og auka þannig gjaldeyristekjur landsins. Á fjárlögum ársins 2010 er hins vegar áætlað að aðilar málaflokksins fái 3,6 ma.kr. til ráðstöfunar sem er nokkur lækkun frá árinu 2009 eins og vænta mátti í ljósi slæmrar stöðu þjóðarbúsins. Tafla 2.1 sýnir helstu aðila málaflokksins árið 2008, fjölda starfsmanna, rekstrargjöld, hlutfallslega skiptingu fjármagns milli þeirra, hlut ríkissjóðs í fjármögnun þeirra, stofnár og rekstrarform. Aðilar málaflokksins treysta að mismiklu leyti á fjárframlög einkaaðila þó að ríkisvaldið fjármagni verkefni að stærstum hluta eins og kemur fram í töflunni. Þegar kreppir að í efnahagslífinu dregur úr fjárframlögum einkaaðila og opinberar fjárveitingar nægja, í sumum tilvikum, rétt fyrir launum og húsnæði en

UMTALSVERÐU
OPINBERU
FJÁRMAGNI ER
RÁÐSTAFAD TIL
MÁLAFLOKKSINS

almennur rekstur nemur frá 20–65% af heildargjöldum aðila málaflokksins. Þá má nefna að á slíkum tímum lækka fjárveitingar til Útflutningsráðs því tekjustofn þess, markaðsgjald, er hluti tryggingagjalds sem dregst verulega saman samhliða minnkandi efnahagsumsvifum.

2.1 Aðilar sem sinntu verkefnum á sviði útflutningsaðstoðar og landkynningar árið 2008						
	FJÖLDI STARFSMANNA	REKSTRAR- GJÖLD M.KR. 2008	HLUTFALLSLEG SKIPTING MILLI AÐILA	HLUTUR RÍKISSJÓÐS	STOFNÁR	REKSTRARFORM
ÚTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ	118	2.446	63,3%	96%		FAGRÁÐUNEYTI
AÐALSKRIFSTOFA OG SENDISKRIFSTOFUR	100	1.833	47,4%	100%	1940	FAGRÁÐUNEYTI
ÚTFLUTNINGSRÁÐ ÍSLANDS	13	528	13,7%	80%	1986	SJÁLFSTÆÐ RÍKISSTOFNUN
HEIMSSÝNINGIN EXPO Í KÍNA 2010	5	70	1,8%	100%	2007	TÍMABUNDIÐ VERKEFNI
ÁTAKSSJÓÐUR	0	15	0,4%	100%	2003	SJÓÐUR
IÐNADARRÁÐUNEYTIÐ	28	1.104	28,5%	95%		FAGRÁÐUNEYTI
AÐALSKRIFSTOFA	3	36	0,9%	100%	2008	FAGRÁÐUNEYTI
FERÐAMÁLASTOFA**	17	660	17,1%	100%	2006	RÍKISSTOFNUN
ICELAND NATURALLY	0	136	3,5%	62%	1999	SAMNINGSB. VERKEFNI
FJÁRFESTINGARSTOFA	2,5	125	3,2%	70%	1995	SAMNINGSB. VERKEFNI
ENDURGREIÐSLA VEGNA KVIKMYNDAGERÐAR	0,5	93	2,4%	100%	1999	FRAMLÆÐSLUSTYRKIR
ÚTFLUTNINGSSKRIFSTOFA TÓNLISTAR	1,5	26	0,7%	85%	2006	FÉLAGASAMTÖK
HÖNNUNARMÍÐSTÖÐIN	2,5	23	0,6%	95%	2008	EINKAHLUTAFÉLAG
TRYGGINGAÐEILD ÚTFLUTNINGS	0,5	6	0,1%	100%	1997	DEILD Í RÍKISSTOFNUN
SJÁVARÚTVEGS- OG LANDBÚNADARRÁÐUN.	2	103	2,7%	95%		FAGRÁÐUNEYTI
RANNSÓKNARSJÓÐURINN AVS	0,2	43	1,1%	100%	2003	SJÓÐUR
ÁFORM	1	32	0,8%	97%	1995	SAMNINGSB. VERKEFNI
KYNNING Á NÝT. Á AUÐLINDUM HAFSINS*	0,5	16	0,4%	100%	2001	SAMNINGSB. VERKEFNI
MARKAÐSNEFND UM ÍSLENSKA HESTINN*	0,5	12	0,3%	100%	1995	SJÓÐUR
MENNTA- OG MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ	12	214	5,5%	100%		FAGRÁÐUNEYTI
AÐALSKRIFSTOFA	1	9	0,2%	100%	1970	FAGRÁÐUNEYTI
KYNNINGARMÍÐSTÖÐ MYNDLISTAR	2,5	27	0,7%	85%	2005	SJÁLFSEIGNARSTOFNUN
KVIKMYNDAMÍÐSTÖÐ ÍSLANDS	4	89	2,3%	100%	2003	RÍKISSTOFNUN
KVIKMYNDASJÓÐUR	0	19	0,5%	100%	2003	SJÓÐUR
BÓKMENNTASJÓÐUR	1	53	1,4%	100%	2007	SJÓÐUR
BÓKAMESSAN Í FRANKFURT 2011	3	18	0,5%	100%	2007	TÍMABUNDIÐ VERKEFNI
SAMTALS	159	3.867	100%			

* Samningum verkefnanna var sagt upp árið 2008 og hefur þeim nú verið hætt.

** Á fjárlögum árið 2008 var ráðstafað 164,7 m.kr. til markaðsstarfs erlendis. Af 17 starfsmönnum Ferðamálastofu starfa 6 á markaðssviði.

2.3 KOSTNAÐARGREINING ER NAUÐSYNLEG

Í mörgum tilvikum liggur ekki fyrir greining á þeim kostnaði sem aðilar málaflokksins verja til verkefna á sviði útflutningsaðstoðar, erlendra fjárfestinga á Íslandi og landkynningar. Hjá flestum þeirra er aðeins hluta fjárveitinga varið til slíkra verkefna en því sem eftir er ráðstafað til verkefna á innanlandsmarkaði og til almenns rekstrar.

GREINA VERÐUR
KOSTNAÐ
MÁLAFLOKKSINS

Tafla 2.1 sýnir því ekki raunútgjöld málaflokksins heldur er þar einungis gerð tilraun til að nálgast umfang þeirra.

Utanríkisráðuneytið hefur ekki gert úttekt á því hve stór hluti útgjalda ráðuneytisins rennur til málaflokksins en ljóst er að hann er umtalsverður. Verkefni eru skráð í gagnagrunn og flokkuð í sex málaflokka en ekki er ljóst hvernig kostnaður skiptist niður á þá, skrifstofur ráðuneytisins eða sendiráð. Ekki er heldur með einhlítum hætti unnt að tengja útflutningsaðstoðar- og iandkynningarverkefni við verkefnaflokkana. Þau falla þó fyrst og fremst undir þrjá málaflokka, menningarmál, kynningarmál og viðskiptamál, sem námu um 60% af heildarfjölda allra verkefna árið 2008. Ráðuneytið áætla að gróflega megi flokka um helming allra verkefna undir útflutningsaðstoð og landkynningu. Þegar það hlutfall er heimfært á samanlögð rekstrargjöld aðalskrifstofu og sendiráðanna nemur fjárhæðin rúmlega 1,8 ma.kr. árið 2008.

Nauðsynlegt er að fyrir liggi hversu miklu fjármagni aðilar ráðstafa til verkefna tengdum málaflokksnum til að unnt sé að meta heildarútgjöld hans með raunhæfum hætti. Í þessari úttekt er gerð tillaga um að þeim hluta fjárveitinga sem fer í verkefni á sviði útflutningsaðstoðar, erlendra fjárfestinga á Íslandi og landkynningar verði ráðstafað til eins aðila sem hafi umsjón með og beri ábyrgð á málaflokksnum. Þar til farið hefur fram greining á raunkostnaði við verkefni málaflokksins er hins vegar óljóst hversu miklum fjárveitingum skuli veita til hans miðað við núverandi umfang.

2.4 ÓSKILVIRKT SKIPULAG OG BÆTT NÝTING FJÁRMAGNS

Fjögur ráðuneyti og fjölmargar stofnanir, hagsmunasamtök og félög teljast til málaflokksins. Þessir aðilar nota ólík og mismunandi auðkenni í kynningarstarfi sínu, flestir halda úti eigin vefgátt og rekstrarform eru ólík, en ýmist er um að ræða einkahlutafélög, félagasamtök, ríkisstofnanir eða sjálfseignarstofnanir. Heildarsýn yfir málaflokkinn er takmörkuð og fullyrða má að skipulagið hafi torveldað mótun heildstæðar stefnu og leitt til þess að ábyrgð á framkvæmd hennar sem og árangursmat og eftirfylgni er ábótavant. Margir aðilanna eru litlir, kraftar þeirra fara í of miklum mæli í almennan rekstur á kostnað faglegra verkefna og þeir vinna oft að svipuðum eða sams konar verkefnum á sama tíma. Nýting fjármuna og mannafla málaflokksins er því ekki eins hagkvæm og skilvirk og verið gæti.

Þegar þrengir að í efnahagslífinu er mikilvægara en nokkru sinni að nýta vel það opinbera fé sem rennur til málaflokksins svo það komi að sem bestum notum. Samþætting og samræming sem skilar betri nýtingu fjármagns með raunverulegum samlegðaráhrifum og auknum ávinningi er því aldrei mikilvægari en nú.

2.5 STAÐA ÚTFLUTNINGSRÁÐS INNAN STJÓRNKERFISINS

Útflutningsráð skilgreinir sig sem þjónustuaðila við atvinnulífið, rekið á vegum þess. Það sé ekki ríkisstofnun þó að um 80% af tekjum þess séu markaðar tekjur, svonefnt markaðsgjald, sem lagt er á gjaldstofn til greiðslu tryggingagjalds. Útflutningsráð telur að atvinnulífið greiði þetta gjald en að ríkið hafi tekið að sér innheimtu þess fyrir atvinnurekendur. Skilgreining fjármálaráðuneytisins á mörkuðum tekjum kemur fram á vefsíðu þess og er eftirfarandi:

HEILDARSÝN
SKORTIR OG
TVÍVERKNAÐUR
KEMUR FYRIR

SAMÞÆTTING
SKILAR BETRI
NÝTINGU
FJÁRMUNA

STAÐA
ÚTFLUTNINGS-
RÁÐS ER ÓLJÓÐ

„Tekjur af sumum sköttum ríkisins eru beinlínis ætlaðar til að standa undir tilteknum útgjöldum. Þannig er til dæmis ákveðið að mest allar tekjur af svonefndu bensíngjaldi, sem er sérstök tegund af vörugjaldi, renni til vegagerðar. Sömuleiðis er fyrirfram ákveðið í lögum til hvaða þátta tekjur af tryggingagjaldi skuli renna“.

Af öðrum stofnunum sem eru fjármagnaðar með mörkuðum tekjum má nefna Fiskistofu. Útflutningsráð er sjálfstæð ríkisstofnun að mati Ríkisendurskoðunar með blandaða stjórn opinberra aðila og aðila atvinnulífsins. Á fimm ára fresti sækir utanríkisráðuneytið fjármagn til reksturs ráðsins með því að leggja fram frumvarp á Alþingi. Til þessa hafa sjónarmið forsvarsmanna Útflutningsráðs verið látin óátalin en það hefur valdið því að staða ráðsins og ábyrgð gagnvart utanríkisráðuneytinu hefur ekki verið nægilega skýr. Á því þarf að vera breyting því ekki er unnt að fallast á að skattfé sé ráðstafað án þess að ábyrgð og staða þess sem fjármagnið fær sé skýr gagnvart hinu opinbera.

2.6 NÚVERANDI SAMSTARF AÐILA

Samstarf og tengsl milli aðila málaflokksins eru töluverð eins og tafla 2.2 ber með sér. Samlegðaráhrif af enn nánara samstarfi eða sameiningu ýmissa verkþátta virðast augljós, s.s. varðandi ýmsa markaðsstarfsemi, námskeiðahald, auglýsingar og ímyndar- og kynningarmál. Gera má enn betur með því að einfalda skipulagið og sameina undir eina yfirstjórn sem flest verkefni á sviði málaflokksins. Með því næst aukin sérhæfing sem leiðir til betri nýtingar á fjármagni og mannafla.

NÚVERANDI
SAMSTARF AÐILA
MÁLAFLOKKSINS ER
MARGÞÆTT OG
FLÓKIÐ

Tengslum og samstarfi aðila málaflokksins verða ekki gerð tæmandi skil hér en þau koma að nokkru leyti fram í viðauka I. Hér skulu þó nefnd eftirfarandi fjögur dæmi um samstarf:

- Árið 2003 gerðu utanríkisráðuneytið og Útflutningsráð með sér samning um að styrkja samstarf sín á milli og skerpa á verkaskiptingu. Hlutverk viðskiptaþjónustunnar er að ráða viðskiptafulltrúa til starfa í sendiráðum og virkja utanríkisþjónustuna að öðru leyti í þágu utanríkisviðskipta. Hlutverk Útflutningsráðs er að kynna Ísland á erlendum vettvangi og aðstoða íslensk fyrirtæki í markaðssókn erlendis. Það annast m.a. sölu á þjónustu viðskiptafulltrúanna, sér um verksamninga og gefur út og innheimtir reikninga fyrir útseldri þjónustu þeirra. Tekjurnar renna í samstarfssjóð, svokallaðan átakssjóð, samkvæmt samningi frá 2006. Sjóðurinn er m.a. nýttur til átaksverkefna, t.d. landkynningarverkefna, á vegum sendiráða og kaupa á erlendri sérfræðiaðstoð. Sjóðurinn er undir stjórn Útflutningsráðs sem leggur til árlegt framlag á móti tekjuöflun viðskiptafulltrúanna.
- Starfsemi sendiráða felur í sér mikið samstarf við flesta aðila málaflokksins, t.d. Kvikmyndamiðstöð, Hönnunarmiðstöð, ÚTÓN, Kynningarmiðstöð íslenskrar myndlistar og Bókmenntasjóð. Þá hefur verktaki á vegum Áforms skrifstofu aðstöðu í sendiráðinu í Washington og nýtur þjónustu þess.

SAMLEGÐARÁHRIF
AF NÁNARA
SAMSTARFI EÐA
SAMEININGU
AUGLIÓS

- Útflutningsráð er í tengslum við flesta aðila málaflokksins. Það hefur t.d. annast verkefnastjórn fyrir Markaðshóp rannsóknarsjóðs AVS (aukið virði sjávarfangs) og Markaðsnefnd um íslenska hestinn. Ráðið fer með stjórn Fjárfestingarstofu en stofan rekur verkefnið Fllm in Iceland á grundvelli samstarfssamnings við iðnaðar-ráðuneytið. Það var einn stofnaðila að Útflutningsskrifstofu íslenskrar tónlistar og lætur henni í té aðstöðu og þjónustu, auk þess að styrkja rekstur hennar fjárhagslega. Þá styrkir Útflutningsráð fjárhagslegan rekstur Tryggingadeildar útflutnings, er í nánú samstarfi við Hönnunarmiðstöðina og Ferðamálastofu og á fulltrúa í ferðamálaráði.
- Ferðamálastofa fer með umsýslu vegna Iceland Naturally og Útflutningsráð á aðild að því. Umtalsverður hluti af starfi viðskiptafulltrúa í New York og starfsmanns Ferðamálastofu felst í að sinna Iceland Naturally. Iceland Naturally hefur hins vegar stutt Áform með fjárfrahlögum. Í febrúar 2009 var undirritaður samstarfssamningur milli Ferðamálastofu, Útflutningsráðs og utanríkisráðuneytisins. Þá er mikið samstarf milli Ferðamálastofu og sendiráða Íslands en ákvörðun um lokun tveggja skrifstofa Ferðamálastofu erlendis um mitt ár 2009 var tekin á grundvelli þess samstarfs.

2.2 Yfirlit um samstarf og tengsl helstu aðila málaflokksins

	ÚTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ	ÚTFLUTNINGSRÁÐ	IÐNAÐARRÁÐUNEYTIÐ	ÚTÓN	ICELAND NATURALLY	FERÐAMÁLASTOFA	FJÁRFESTINGARSTOFA	TR. DEILD ÚTFLUTNINGS	HÖNNUNARMIÐSTÖÐIN	SIÁVARÚTVEGS- OG LANDBÚNAÐARRÁÐUN.	BÆNDASAMTÖKIN - ÁFORM	RANNSÓKNARSJ. AVS	MARKAÐSN. ÍSL. HESTINN	MENNTA- OG MENNINGARMÁLARÁÐUN.	KYNNINGARMÍÐSTÖÐ MYNDLISTAR	KVIKMYNDAMÍÐSTÖÐ	BÓKMENNTASJÓÐUR	FORSÆTISRÁÐUN.	SAMTALS
ÚTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ		1	1	1	1	1	1	1	1										14
ÚTFLUTNINGSRÁÐ ÍSLANDS	1		1	1	1	1	1	1	1			1	1		1		1		12
IÐNAÐARRÁÐUNEYTIÐ	1	1		1	1	1	1	1	1		1	1	1						11
ÚTFLUTNINGSSKR. TÓNLISTAR	1	1	1		1	1								1	1	1			8
ICELAND NATURALLY	1	1	1	1		1					1							1	7
FERÐAMÁLASTOFA	1	1	1	1	1														5
FJÁRFESTINGARSTOFA	1	1	1													1			4
TRYGGINGAÐEILD ÚTFLUTNINGS	1	1	1															1	4
HÖNNUNARMIÐSTÖÐIN	1	1	1											1					4
SIÁVARÚTVEGS- OG LANDBÚNAÐARRÁÐUN.											1	1	1						3
BÆNDASAMTÖKIN - ÁFORM	1		1		1					1									4
RANNSÓKNARSJÓÐUR AVS		1	1							1									3
MARKAÐSNEFND ÍSL. HESTSINS		1	1							1									3
MENNTA- OG MENNINGARMÁLARÁÐUN.	1			1					1						1	1	1		6
KYNNINGARMÍÐSTÖÐ MYNDLISTAR	1	1		1										1					4
KVIKMYNDAMÍÐSTÖÐ	1			1			1							1					4
BÓKMENNTASJÓÐUR	1	1												1					3
FORSÆTISRÁÐUNEYTIÐ	1				1			1											3
SAMTALS	14	12	11	8	7	5	4	4	4	3	4	3	3	6	4	4	3	3	102

3 MÓTUN STEFNU, FRAMKVÆMD OG MAT Á ÁRANGRI

Heildarstefna um útflutningsaðstoð, landkynningu og erlendar fjárfestingar á Íslandi hefur ekki verið mótuð. Hins vegar hefur verið mótuð stefna fyrir afmarkaða þætti málaflokksins. Í því sambandi má nefna ferðamálaáætlun frá 2006, sem unnin var í samvinnu við ferðaþjónustuna, en sú stefnumótun nær fyrst og fremst til ferðamála. Stefna einstakra aðila málaflokksins, s.s. Útflutningsráðs og Ferðamálastofu, nær til enn afmarkaðri þátta. Þegar samráðsnefnd atvinnulífs og stjórnvalda var stofnuð árið 2002 var ætlunin að hún fengi það hlutverk að móta heildstæða stefnu um útflutningsaðstoð en ekkert varð af þeirri stefnumótunarvinnu.

HEILDARSTEFNA
HEFUR EKKI VERIÐ
MÓTUÐ Í
MÁLAFLOKKNUM

Setja þarf fram stefnu fyrir málaflokkinn í heild sinni til að efla kraft og samtakamátt allra aðila. Þannig eykst skilvirkni og sam- og sérhæfing og árangur af starfsemiinni verður meiri. Stefnuna þarf að endurskoða a.m.k. árlega ef eitthvað í innra eða ytra umhverfi kallar á breytingar. Mikilvægt er að vinna aðgerðaáætlanir til að hrinda markaðri stefnu í framkvæmd og meta árangur með reglubundum hætti.

MIKILVÆGT AÐ
FORGANGSRÁÐA
VERKEFNUM

3.1 STEFNUYFIRLÝSING NÚVERANDI RÍKISSTJÓRNAR

Í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnar Samfylkingar og Vinstrihreyfingarinnar – græns framboðs frá maí 2009 er nefnt það meginverkefni utanríkisþjónustunnar á næstu árum að endurheimta orðspor Íslands á alþjóðavettvangi, byggja upp ímynd lands og þjóðar á grundvelli þekkingar, menningar og mannauðs og styðja við markaðssókn íslenskra fyrirtækja. Sérstaklega er rætt um að efla þurfi markaðssókn á erlendum mörkuðum á sviði lista, menningar, hönnunar, landbúnaðar og hugvits. Auk þess er tekið fram að efla eigi markaðssókn í ferðaþjónustu með sameiningu landkynningarmála undir merkjum nýrrar Íslandsstofu. Um erlendar fjárfestingar á Íslandi segir að eitt af meginmarkmiðum samstarfsins sé að koma á efnahagslegum stöðugleika sem ekki verði náð öðruvísi en með aðgerðum til að auka m.a. traust og trú á íslenskt efnahagslíf og stuðla að beinum erlendum fjárfestingum hér á landi.

Stefnuyfirlýsingin er nokkuð almenns eðlis. Hrun bankakerfisins í lok árs 2008 hefur valdið því að auk hefðbundinna verka þeirra sem starfa innan málaflokksins hafa bæst við verkefni sem lúta beinlínis að því að endurheimta laskað orðspor Íslands á alþjóðavettvangi.

3.2 ÝMSAR STEFNUR AÐILA MÁLAFLOKKSINS

Útflutningsaðstoð er að stórum hluta á verkswiði utanríkisráðuneytisins. Ráðuneytið var aðili að samráðsnefnd atvinnulífs og stjórnsvalda sem rætt var um hér að ofan en þar fór engin stefnumótun fram. Að mati ráðuneytisins felst þó ákveðin stefnumörkun af hálfu þess í gerð samstarfssamninga við ýmsa aðila málaflokksins. Útflutningsráð hefur sett sér stefnu þar sem fram kemur m.a. að það vilji vera sá þjónustuaðili sem fyrirtæki leiti fyrst til þegar þau þurfa á aðstoð að halda í erlendri markaðssókn og að þjónusta þess standi öllum fyrirtækjum til boða óháð stærð eða atvinnugrein.

Útflutningsráð leggur mikla áherslu á samstarf og samvinnu við „aðra hagsmunaaðila“, t.d. við að móta heildræna og samræmda ímynd Íslands. Þá er lögð áhersla á að treysta enn frekar náið samstarf ráðsls og utanríkisráðuneytisins, t.d. með sameiginlegu vörumerki og samræmingu á kynningar- og markaðsefni svo að aðilar geti eftir föngum komið fram út á við sem ein heild en ekki sem aðskildar stofnanir. Loks vill Útflutningsráð beita sér fyrir því að þeir aðilar sem vinna að stuðningi við markaðsstarf erlendis stilli saman strengi sína og sameini krafta eftir því sem unnt er til þess að nýta sem best fjármuni til kynningarmála og markaðsstarfs. Stefna Útflutningsráðs sýnir því vel þörfina á að sameina og samhæfa krafta þeirra sem koma að útflutningsaðstoð.

Í samvinnu við ferðapjónustuna vann samgönguráðuneytið að stefnu stjórnsvalda í ferðamálum en þau heyra nú undir iðnaðarráðuneytið. Árið 2005 var samþykkt á Alþingi, í formi þingsályktunar, ferðamálaáætlun til ársins 2015. Þar er lögð áhersla á mikilvægi náttúru Íslands, menningar, byggðafestu og fagmennsku í þróun ferðamála. Nefnd sem iðnaðarráðherra skipaði um miðjan febrúar 2008 til að fjalla um skipulag og fjármögnun ferðapjónustu greindi ýmsa grundvallarþætti í aðkomu ríkisins að henni. Þeir eru gagnsæi, langtímahugsun, heildstæð nálgun, sjálfbærni og mælanlegur árangur. Þá segir að núverandi fyrirkomulag í fjárfestingu hins opinbera í ferðapjónustu einkennist af „skammtímahugsun og sveiflukenndum fjárfestingum“.

Ferðamálastofa vinnur í samræmi við stefnu stjórnsvalda og hefur haft tillögur nefndar um aðkomu hins opinbera að skipan og fjármögnun ferðamála að leiðarljósi í vinnu sinni frá vori 2008. Ferðamálastofa vann að eigin stefnumótun haustið 2008 þar sem tekið var tillit til þeirra breytinga sem boðaðar höfðu verið á umsýslu markaðsstarfs á vegum hins opinbera. Vinnu við útfærslu stefnunnar hefur verið frestað á meðan beðið er afgreiðslu frumvarps um Íslandsstofu sem fjallað verður um hér á eftir.

Hvorki mennta- og menningarmálaráðuneyti né sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneyti hafa sett sér heildarstefnu um útflutningsaðstoð við sjóði og verkefni á vegum ráðuneytanna. Hins vegar er kveðið á um markmið og hlutverk þessara aðila í samningum ráðuneytanna við þá en sum þessara verkefna urðu til sem sérverkefni ráðherra, t.d. markaðsnefnd um íslenska hestinn. Jafnframt má áréttast að árið 2007 var gert samkomulag milli menntamálaráðuneytis og utanríkisráðuneytis um samstarf í menningarmálum á erlendum vettvangi.

Ekki verður hér gerð grein fyrir stefnum einstakra stofnana, sjóða eða verkefna. Hins vegar er rétt að geta þess að flestir aðilar málaflokksins starfa í samræmi við skilgreind starfsmarkmið eða markmið sem koma fram í samningum við ríkisvaldið, s.s. árangursstjórnunarsamningum eða þjónustusamningum, þó að ekki hafi þeir allir mótað sér skýra stefnu. Þeir eru almennt þeirrar skoðunar að það væri æskilegt að þeir gætu litið til heildarstefnu málaflokksins við mótun eigin markmiða og útfærslu þeirra. Með því móti legðust allir á eitt til hagsbóta fyrir málaflokkinn í heild. Í heildarstefnunni þarf m.a. að draga fram skýra forgangsröðun í málaflokknum, s.s. hvaða erlendu mörkuðum skuli einkum beina kröftum að og á hvaða íslensku atvinnu- og listgreinar skuli leggja mesta áherslu. Við þá stefnumótunarvinnu þarf að byggja á þarfagreiningu fyrir íslenska framleiðslu, þjónustu og nýsköpun.

3.3 SKÝRSLA UM ÍMYND ÍSLANDS

Nefnd, sem forsætisráðherra skipaði um ímynd Íslands í nóvember 2007 skilaði skýrslu sem ber heitið *Ímynd Íslands – Styrkur, staða og stefna* í apríl 2008. Þar er komist að þeirri niðurstöðu að núverandi fyrirkomulag ímyndarmála sé óskýrt og óskilvirkt enda komi mjög margir aðilar að þessum málum án þess að hafa um þau nægilegt samstarf. Í skýrslunni er lagt til að núverandi fyrirkomulag verði gert einfaldara og skilvirkara með því að koma á fót sameiginlegum vettvangi fyrir málaflokkinn.

Þá segir einnig að skapa þurfi heildstæða sýn yfir kynningarstarf á erlendri grundu sem fer fram af hálfu hins opinbera í samstarfi við hagsmunaaðila og koma á fót vettvangi til að efla ímyndar- og kynningarmál Íslands. Þar komi til samstarfs við hið opinbera aðilar í útflutningi, ferðaþjónustu, fjármálastarfsemi, menningarlífi og þekkingariðnaði. Með þessu móti yrði mun auðveldara að móta og styrkja ímynd sem byggðist á samhæfðum skilaboðum og sameiginlegu auðkenni og tengdi saman kynningarþáttinn í starfsemi stofnana eins og t.d. Útflutningsráðs, Fjárfestingarstofu, Ferðamálastofu og utanríkisþjónustunnar. Áhersla er lögð á að starfsemin verði nátengd sendiskrifstofum Íslands og að skrifstofur Ferðamálastofu erlendis verði lagðar niður og starfsemi þeirra færð til hins nýja sameiginlega vettvangs.

3.4 FRUMVARP TIL LAGA UM ÍSLANDSSTOFU

Til að bregðast við ófullnægjandi samstarfi og samráði innan málaflokksins lagði utanríkisráðherra fram frumvarp um Íslandsstofu á Alþingi starfsárið 2008-2009. Frumvarpið var ekki tekið til þinglegrar umræðu en hefur á ný verið lagt fram á yfirstandandi þingi. Það byggir m.a. á þeirri greiningu og hugmyndum sem settar voru fram í skýrslunni um ímynd Íslands. Markmið lagafrumvarpsins er að efla ímynd og orðspor Íslands, styrkja samkeppnisstöðu íslensks atvinnulífs á erlendum mörkuðum og laða erlenda ferðamenn og fjárfestingu til landsins.

Hlutverk Íslandsstofu samkvæmt frumvarpinu er:

- Að vera samstarfsvettvangur fyrirtækja, hagsmunasamtaka, stofnana og stjórnvalda um stefnu og aðgerðir til þess að efla ímynd og orðspor Íslands.

- Að veita alhliða þjónustu og ráðgjöf í því skyni að greiða fyrir og auka útflutning á vöru og þjónustu.
- Að laða til landsins erlenda ferðamenn með samræmdu kynningar- og markaðsstarfi.
- Að upplýsa erlenda fjárfesta um kosti Íslands og vera stjórnvöldum til ráðuneytis um fjárfestingarmál.
- Að styðja við kynningu á íslenskri menningu erlendis.

Frumvarpið á að koma til móts við hugmyndir um aukið samstarf opinberra aðila og atvinnulífsins, markvissari nýtingu fjármuna, aukna samhæfingu og öflugri þjónustu. Íslandsstofa á þannig að mæta kröfum um bætt samstarf, skýrari stefnu og aðgerðir til að efla og standa vörð um ímynd og orðspor Íslands með því að hagræða og nýta betur þá fjármuni sem nú er varið til markaðs- og kynningarstarfa erlendis.

Samkvæmt frumvarpinu mun utanríkisráðherra skipa níu manns í stjórn eftir tilnefningu Samtaka atvinnulífsins og stjórnvalda. Verksvið stjórnarinnar er að samþykkja árlega starfs- og fjárhagsáætlun, hafa eftirlit með framkvæmd hennar og ráða framkvæmdastjóra. Íslandsstofu svipar í ýmsu til Útflutningsráðs Íslands en verkefni hennar verða viðameiri. Í fyrsta lagi er Íslandsstofu ætlað að sjá um ímyndar- og kynningarmál Íslands þar sem aðilar í útflutningi, ferðaþjónustu, fjármálastarfsemi og þekkingariðnaði koma til samstarfs við hið opinbera um að efla og standa vörð um orðspor Íslands erlendis. Í öðru lagi verður markaðs- og kynningarstarf Ferðamálastofu rekið innan vébanda Íslandsstofu sem mun fá það lögbundna hlutverk að laða til landsins erlenda ferðamenn. Til að sinna verkefnum sínum skal Íslandsstofa byggja starf sitt á bestu fáanlegu fagþekkingu á sviði útflutningsaðstoðar og ferða- og ímyndarmála, þannig að samstarf hins opinbera og einkaaðila lúti ávallt faglegri stefnumótun og starfsaðferðum til langs tíma í þessum veigamikla málaflokki.

Flestir aðilar málaflokksins, jafnt ráðuneyti sem aðrir, hafa lýst yfir ánægju með frumvarpið enda þeirrar skoðunar að málaflokkinn hafi skort skipulag, samhæfingu og samræmdar áherslur. Nokkrir smærri aðilar óttast þó að stofan gæti orðið of miðstýrð og þunglamaleg og dregið úr sveigjanleika og fjölbreytni. Þeir óttast einnig að svo gæti farið að rödd þeirra heyrðist ekki nægilega vel. Mikilvægt er að við útfærslu á starfsemi Íslandsstofu verði þess gætt að forðast slíka vankanta.

Stjórnvöld veita árlega umtalsverðu fé til fjölmargra aðila til að efla útflutning, landkynningu og erlendar fjárfestingar á Íslandi. Margir þeirra eru litlir og hafa ekki jafna möguleika á að byggja upp sömu þekkingu og veita sömu fagþjónustu og stærri einingar þar sem sérhæfing er meiri. Með Íslandsstofu skapast sameiginlegur vettvangur þessara aðila til erlendar markaðssóknar, landkynningar og gjaldeyrisskapandi starfsemi sem hafa mun í för með sér umtalsverð samlegðaráhrif og bætt nýtingu á mannafla og fjármunum.

3.5 ATHUGASEMDIR VIÐ FRUMVARP UM ÍSLANDSSTOFU

Frumvarpið um Íslandsstofu er framfaraspor en mikilvægt er að ganga lengra. Hér á eftir er bent á helstu þætti sem Ríkisendurskoðun leggur áherslu á í því sambandi:

- Íslandsstofa hafi umsjón með og beri ábyrgð á öllum verkefnum á sviði erlendrar markaðssóknar, landkynningar og stuðnings við gjaldeyrisaflandi starfsemi. Þannig skapast einn vettvangur fyrir alla þá sem þurfa á aðstoð eða ráðgjöf á sviði málaflokksins að halda og sérhæfing og samhæfing verður betur tryggð en gert er ráð fyrir í frumvarpinu. Eins og frumvarpið er nú er á því byggt að Íslandsstofa hafi samvinnu við aðila málaflokksins en beri ekki beina ábyrgð á verkefnum sem undir hann falla, utan verkefna sem áður heyrðu undir Útflutningsráð.
- Tryggja verður að Íslandsstofa hafi skýra og óumdeilda stöðu innan stjórnkerfisins en ekkert er fjallað um stöðu hennar í frumvarpinu.
- Íslandsstofa heyri undir utanríkisráðuneytið sem beri ábyrgð á að heildarstefna sé mótuð fyrir málaflokkinn, í samráði við hlutaðeigandi ráðuneyti, atvinnulífið og aðra hagsmunaaðila.
- Það komi í hlut stjórnar Íslandsstofu að móta heildarstefnuna en utanríkisráðherra að staðfesta hana. Ríkisendurskoðun telur mikilvægt að utanríkisráðherra skipi formann stjórnar án tilnefningar eins og frumvarp um Íslandsstofu gerir ráð fyrir. Þá er mikilvægt að ábyrgð og skyldur stjórnarmanna Íslandsstofu gagnvart ráðuneytinu verði skilgreindar þannig að ekki leiki vafi á að þeir sækji umboð sitt til ráðherra.
- Íslandsstofa verði ábyrg fyrir því að hrinda markaðri heildarstefnu í framkvæmd með heildstæðri og samþættri markaðsáætlun og markvissu árangursmati. Íslandsstofa tryggi aðkomu allra helstu fag- og hagsmunaaðila málaflokksins að mótun, framkvæmd og endurskoðun markaðsáætiunarinnar, en hún þarf m.a. að byggja á greiningu á ímynd Íslands og þörfum íslensks atvinnulífs. Mikilvægt er að tryggja faglega aðkomu hvers málaflokks að áætlunargerðinni, svo og nauðsynlegt samstarf við hlutaðeigandi fagstofnanir. Með áætluninni er leitast við að samræma aðgerðir í málaflokknum og skilaboð til mismunandi markhópa og nýta opinbert fjármagn til málaflokksins á kerfisbundinn hátt. Þannig aukast samlegðaráhrif einstakra þátta málaflokksins, þ.e. markaðssókn fyrirtækja og atvinnugreina, erlendra fjárfestinga á Íslandi, landkynninga og útflutningsaðstoðar. Niðurstöður árangursmælinga skal birta í ársskýrslu Íslandsstofu og nýta til eftirfylgni t.d. með því að endurskoða áherslur í starfseminni, breyta verklagi eða leggja niður verkefni sem ekki skila tilætluðum árangri og efla önnur sem það gera.
- Íslandsstofa ætti að mati Ríkisendurskoðunar að hafa heildarsýn yfir og tengja saman allan málaflokkinn og fá til sín þær fjárveitingar ríkisins sem ætlaðar eru til erlendrar markaðssóknar, landkynningar og stuðnings við gjaldeyrisaflandi starfsemi. Stofan ráðstafi fjármagni með þeim hætti sem skilar mestri samlegð og hagkvæmni og þjónar best hagsmunum viðskiptavina. Íslandsstofa ætti að veita viðskiptavinum sínum markvissa þjónustu, með þeim hætti sem hagstæðast er hverju sinni, s.s. með þjónustusamningum, með því að veita aðilum aðstöðu í húsnæði Íslandsstofu eða með því að taka alfarið að sér daglegan rekstur einstakra verkefna. Þá þarf að tryggja skýra verkaskiptingu og vel skilgreint samstarf milli Íslandsstofu annars vegar og sendiráða hins vegar enda gegna sendiráðin mikilvægu hlutverki við að framfylgja stefnu málaflokksins.

ÍSLANDSSTOFA BERI
ÁBYRGÐ Á ÖLLUM
VERKEFNUM
MÁLAFLOKKSINS

STJÓRN
ÍSLANDSSTOFU MÓTI
HEILDARSTEFNU

ÍSLANDSSTOFA
FRAMFYLGJI STEFNU OG
METI ÁRANGUR

3.6 FRAMKVÆMD STEFNU OG MAT Á ÁRANGRI

Heildstæð rannsókn á ímynd Íslands á alþjóðavettvangi hefur ekki verið framkvæmd. Hins vegar hafa nokkrir aðilar innan málaflokksins gert rannsóknir sem náð hafa til afmarkaðra markaðssvæða. Má í því sambandi nefna kannanir Iceland Naturally á ímynd Íslands í Bandaríkjunum og ímyndarkönnun Útflutningsráðs og Ferðamálastofu frá febrúar 2009.

VINNA VERÐUR
MARKVISSAR
AÐGERÐAÁÆTLANIR

Flestir aðilar málaflokksins leggja sig fram um að starfa í samræmi við þær áherslur sem starfsemi þeirra byggir á. Yfirleitt hafa þó ekki verið gerðar markvissar aðgerðaáætlanir þar sem fram kemur t.d. hvaða verkþætti þarf að vinna til að uppfylla sett markmið, í hvaða tímaröð eigi að vinna þá, hver sé kostnaðurinn af þeim og hverjir séu ábyrgðaraðilar fyrir verkþáttunum. Þó afgreiðir stjórn Útflutningsráðs t.d. árlega fjárhags- og verkefnaáætlun komandi árs. Áætlunin er brotin niður á einstök verkefni og einstaka kostnaðarliði innan þeirra. Með árs fyrirvara getur engu að síður verið erfitt að sjá fyrir allar þjónustuparfir viðskiptavina. Áætlunin er því lifandi skjal sem aðlaga þarf aðstæðum og þörfum atvinnulífsins á hverjum tíma. Hún er endurskoðuð eftir sex og níu mánuði og breytingar sem krefjast aukinna útgjalda eru bornar undir stjórn. Þá má benda á að Ferðamálastofa gerir áætlanir til eins árs í senn, þ.m.t. sérstaka áætlun vegna markaðsverkefna erlendis. Leitast er við að hafa skýra heildarsýn yfir starfsemina, tryggja að verkefni falli að áherslum heildarstefnunnar og að verkefni á einu sviði styðji við verkefni á öðru.

Fátítt er að aðilar málaflokksins meti árangur af starfsemi sinni og því er óljóst hve miklum árangri hún skilar í raun. Þeir upplifa ákveðinn huglægan árangur en hlutlægt mat á árangri er af skörum skammti. Þá hefur sýnt sig að þó það komi í ljós að árangur sé lítill er ekki endilega brugðist við því með markvissum hætti.

META VERÐUR
ÁRANGUR MEÐ
REGLUBUNDUM HÆTTI

Útflutningsráð gerði tilraun til að próa árangursmat fyrir starfsemi sína en það þótti of þungt í vöfum og mælingar voru aldrei gerðar. Nefna má að metinn var árangur af tveimur stærstu Íslandskynningum sem hingað til hafa verið haldnar erlendis, þ.e. í París 2004 og Brussel 2008. Þá er unnið að því að skilgreina árangursmælikvarða fyrir Expo 2010. Margir aðilar málaflokksins nota tölfraði til að skoða umfang starfsemi sinnar, t.d. fjölda þátttakenda, en slíkar mælingar gefa litlar upplýsingar um raunverulegan árangur. Sumir þeirra hafa þó nálgast upplýsingar um árangur af starfseminni með því að kanna viðhorf viðskiptavina sinna til þjónustunnar en skort hefur á að niðurstöður hafi verið nýttar nægilega vel til umbóta. Jafnframt má benda á að kanna þarf ástæður þess þegar fyrirtæki nýta sér ekki þjónustu málaflokksins. Flestir aðilar málaflokksins vinna árskýrslur. Þar er yfirleitt um að ræða lýsingar á starfsemi undangengins árs en lítið um að metinn sé raunverulegur árangur hennar.

4 SKIPULAG OG STEFNUMÓTUN Í NÁGRANNALÖNDUNUM

Nýlega var skipulag málaflokksins í Danmörku, Noregi og Bretlandi einfaldað verulega. Yfirstjórn flestra verkefna hans var færð til eins ráðuneytis og einum opinberum aðila falið að framfylgja stefnu stjórnvalda. Í Bretlandi voru verkefnir færðir til ríkisstofnunar undir viðskipta- og iðnaðarráðuneytinu, í Noregi var stofnað opinbert hlutfélag undir viðskipta- og iðnaðarráðuneytinu en í Danmörku færðust verkefnir til sjálfstæðrar deildar innan utanríkisráðuneytisins. Meginmarkmið breytinganna var að skerpa á ábyrgð á málaflokknum og tengja skipulag hans betur við atvinnu- og byggðaðróun með því að koma á öflugu samstarfi við svæðisskrifstofur í hverju héraði en hlutverk þeirra er að styðja við atvinnurekstur og nýsköpun.

Auk þeirra þriggja landa sem gerð er grein fyrir í þessari skýrslu má líta til Svíþjóðar, Finnlands og Írlands. Þrátt fyrir að skipulagið í öllum þessum löndum sé með ýmsu móti eiga þau það sammerkt að hið opinbera er ábyrgt fyrir því fjármagni sem það ver til málaflokksins, hefur áhrif á nýtingu þess og fylgist með árangri af starfseminni.

Í nágrannalöndunum er byggt á árangursstjórnun við að móta og framfylgja stefnu stjórnvalda. Í því felst að stjórnvöld setja sér skýra heildarstefnu sem stjórnir stofnananna útfæra nánar í áætlunum sínum til nokkurra ára í senn, ásamt því að skilgreina mælanleg árangursmarkmið og viðmið (*benchmarking*) sem metin eru árlega. Í áætlunum eru lagðar megináherslur í starfseminni, svo sem hverjir séu helstu viðskiptavinir, hvaða atvinnugreinar er einkum fyrirhugað að styðja og hvaða erlendu markaðssvæði skuli leggja áherslu á. Í núgildandi áætlunum landanna er lögð megináhersla á að hvetja til erlendra fjárfestinga og efla útflutning í skapandi iðnaði, hátækniyrirtækjum og helstu atvinnugreinunum. Ýmsir árangursmælikvarðar eru notaðir til að meta árangur og hafa þeir verið þróaðir af viðkomandi stjórn og því ráðuneyti sem fjármagnar starfsemina. Stofnanirnar birta síðan upplýsingar í ársskýrslum sínum um það hvernig til tekst að uppfylla sett markmið.

SKIPULAGSBREYTINGAR
MIÐUÐU AÐ
EINFALDARA SKIPULAGI
OG SKÝRARI ÁBYRGÐ

BYGGT Á
ÁRANGURSSTJÓRNUN

4.1 DANMÖRK - DANMARKS EKSPORTRÁÐ

4.1.1 SKIPULAG OG STJÓRNUN

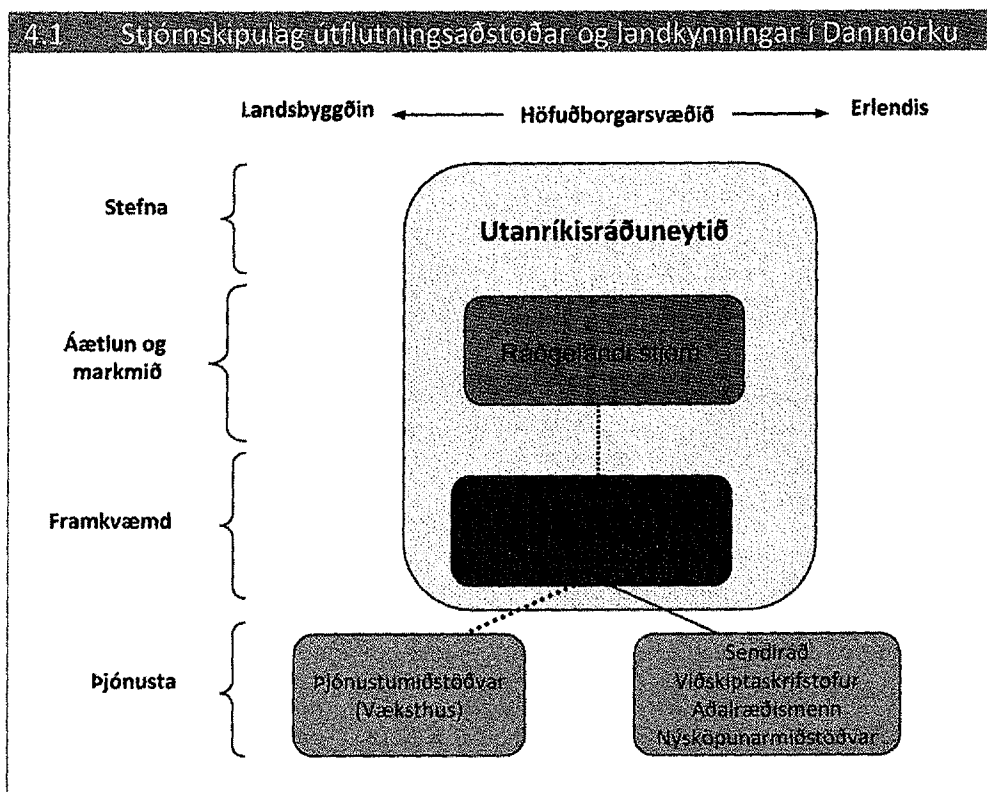
Árið 2001 var öll útflutnings- og fjárfestingaraðstoð í Danmörku færð til utanríkisráðuneytisins með stofnun Útflutningsráðs sem sjálfstæðrar deildar innan ráðuneytisins. Yfir starfseminni er ráðgefandi stjórn sem í sitja ellefu fulltrúar úr viðskiptalífínu. Utanríkisráðherra skipar í stjórnina án tilnefninga í samráði við viðskipta- og matvælaráðherra. Þessi tilhögun er sérstök í danskri stjórnsýslu en stjórnin á að stuðla að nánú samstarfi við atvinnulífið. Hlutverk hennar er að veita utanríkisráðherra ráðgjöf um erlendar fjárfestingar og útflutningsaðstoð, vinna áætlun og móta árangursmarkmið sem byggja á stefnu stjórnvalda og stuðla að því að nýting fjármuna sé í samræmi við stefnumótandi áherslur.

Meginmarkmið breytinganna var að skapa öflugra og heildstæðara stoðkerfi fyrir dönsk fyrirtæki á erlendum mörkuðum. Með því að flétta saman starfsemi Útflutningsráðs Dana, utanríkisþjónustunnar og utanríkisstefnu stjórnvalda er stefnt að því að ná fram samlegðaráhrifum og nýta betur sendiskrifstofur og sérþekkingu starfsmanna utanríkisþjónustunnar. Sérstaklega er horft til tengslanets þeirra við stjórnsýslu og stjórnvöld erlendra ríkja og alþjóðasamtaka og sérþekkingar þeirra á erlendum mörkuðum.

Hlutverk Útflutningsráðs Dana er að samræma aðgerðir opinberra aðila í alþjóðlegri markaðssókn og landkynningu, kynna fjárfestingakosti í Danmörku á alþjóðavettvangi og aðstoða erlenda fjárfesta, veita viðskiptapólitíska ráðgjöf m.a. um tvíhliða viðskiptasamninga og tollamál og aðstoða fyrirtæki á öllum stigum alþjóðavæðingar. Hjá ráðinu starfa um 350 starfsmenn og af þeim eru 250 útflutningsráðgjafar starfandi í sendiskrifstofum erlendis með sérþekkingu á tilteknum útflutningsgreinum og markaðssvæðum. Starfsemin skiptist í aðalskrifstofu og fjórar fagskrifstofur: Nýsköpunarstofu, fjárfestingarstofu, útflutningsstofu og stofu sem sér viðskiptapólitík. Fjárveitingar til Útflutningsráðs eru tilgreindar í rammafjárlögum utanríkisráðuneytisins til fjögurra ára í senn.

Starfsemi Útflutningsráðs fer að miklu leyti fram í sendiskrifstofum erlendis en útflutningsráðgjafar fara þó í um 4.000 fyrirtækjaheimsóknir innan Danmerkur á hverju ári enda er það stefna utanríkisráðuneytisins að tengja þjónustu málaflokksins betur við þarfir atvinnulífsins. Í tengslum við það hefur verið leitað eftir samstarfi við stjórnsýslu héraðanna (region) en hlutverk þeirra er m.a. að samþykkja byggða-áætlanir sem eiga að efla ferðamannaiðnað og almenna atvinnuuppbyggingu á hlutaðeigandi svæði. Hérudín starfrækja þjónustumiðstöðvar (Væksthus) sem eiga að styðja við atvinnuþróun á hverju svæði með áherslu á að efla starf frumkvöðla og nýsköpunarfyrirtækja. Útflutningsráð hefur gert samstarfssamning við þjónustumiðstöðvarnar um að þjónusta útflutningsráðgjafa verði hluti af þjónustuframboði þeirra. Markmiðið er að greiða fyrir aðgangi fyrirtækja á svæðunum að ráðgjöfunum. Þá hefur verið gerður samningur við svæðisyfirvöld í Vestur-Danmörku um erlendar fjárfestingar. Samningurinn felur í sér að svæðisyfirvöld fjármagna stöður verkefna-stjóra gegn því að Útflutningsráð kynni mögulega fjárfestingakosti á svæðinu á

alþjóðavettvangi og leitist við að beina erlendum fjárfestum til þeirra. Þetta samstarf hefur skilað góðum árangri og eru samningaviðræður við önnur svæði í burðarliðnum.

4.1.2 STEFNA OG ÁRANGUR

Í Danmörku er byggt á árangursstjórnun við að móta og framfylgja stefnu stjórnvalda. Í því felst m.a. að stjórnvöld setja sér skýra heildarstefnu sem stofnanir útfæra nánar í sínum áætlunum, ásamt því að skilgreina mælanleg árangursmarkmið og viðmið sem metin eru árlega. Niðurstöður eru síðan birtar í ársskýrslum stofnana.

Útflutningsráð Danmerkur byggir áætlun sína annars vegar á stefnu stjórnvalda um alþjóðavæðingu efnahagslífsins og hins vegar á utanríkisstefnu stjórnvalda. Stefnan um alþjóðavæðingu efnahagslífsins var samþykkt árið 2006 og ber heitið *Fremgang, fornyelse og tryghed: Strategi for Danmark i den globale økonomi*. Meginmarkmið hennar er að Danmörk verði samkeppnishæfasta samfélag í heimi árið 2015. Hún hefur að geyma ítarlega aðgerðaáætlun um menntun, rannsóknir og þróun, frumkvöðlastarfsemi og nýsköpun. Utanríkisstefna stjórnvalda var einnig samþykkt árið 2006 og ber heitið *Den Grænseløse Verden*. Hún styður við stefnuna um alþjóðavæðingu en jafnframt er henni ætlað að leiða til nýrra áherslna innan utanríkisþjónustunnar.

Áætlun Útflutningsráðs fyrir tímabilið 2006-2009 heitir *Globalisation i Praksis*. Meginmarkmið hennar er m.a. að auka útflutning með alþjóðavæðingu fyrirtækja, auka erlendar fjárfestingar í þekkingariðnaði og efla viðskiptanýjungar með rekstri nýsköpunarmiðstöðva. Markmiðin eru útfærð í nokkrum tölulegum árangurs-

mælikvörðum og viðmið fyrir árangur skilgreind. Niðurstöður mælinganna eru síðan birtar í ársskýrslu utanríkisráðuneytisins.

Í skýrslu dönsku ríkisendurskoðunarinnar frá 2004 kemur fram að framleiðni í málaflokknum jókst um 36% frá stofnun Útflutningsráðs árið 2000 til ársins 2002. Ríkisendurskoðunin taldi framleiðnina geta aukist enn meira. Í skýrslunni kemur fram ánægja með þá árangursmælikvarða sem Útflutningsráð notar til að meta áhrif þjónustunnar á viðskiptavinum og árangur af útflutningsaðstoð. Hins vegar var bent á að þróa þyrfti mælikvarða sem væru meira lýsandi fyrir sérstakar áherslur í stefnu ráðsins. Útflutningsráð hefur haldið áfram þróun árangursmælikvarða sinna í samræmi við þessar ábendingar með góðum árangri.

4.2 BRETLAND - UNITED KINGDOM TRADE AND INVESTMENT

4.2.1 SKIPULAG OG STJÓRNUN

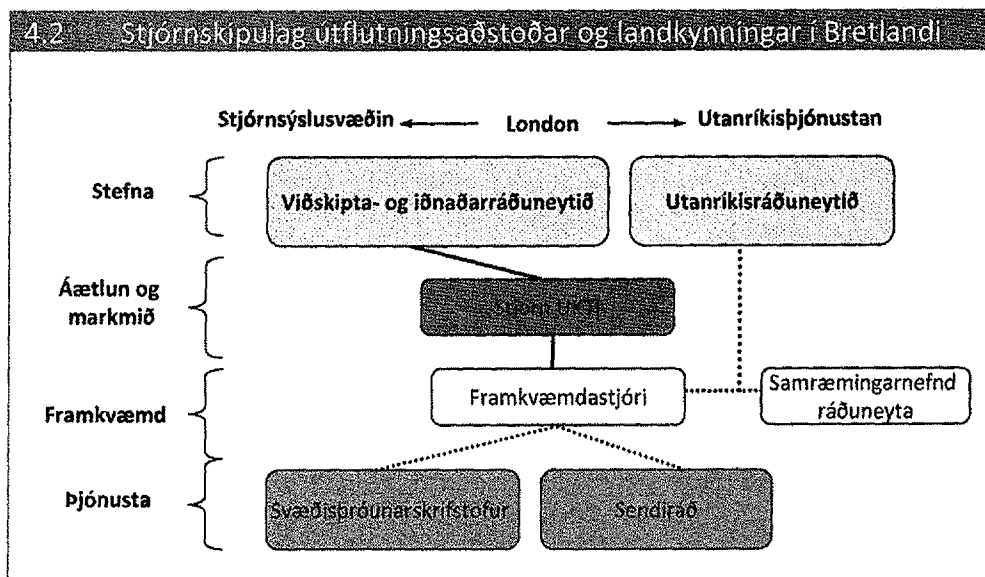
Árið 1998 skipuðu bresk stjórnvöld nefnd til að endurskoða útflutningsaðstoð, erlendar fjárfestingar og landkynningu. Skipulag málaflokksins í Bretlandi svipaði að ýmsu leyti til núverandi skipan mála hérlandis. Þannig komu mörg ráðuneyti og margir aðilar að málaflokknum. Nefndin skilaði tillögum sem var ætlað að miða að:

- Einfaldara og gegnsærra skipulagi
- Styrkari tengslum við opinbera aðila sem þjónusta atvinnulífið
- Skjótari og skilvirkari þjónustu og betra aðgengi að henni
- Betri heildarsýn og skilvirkari stjórnun
- Markvissara endurmati á verkefnum og þjónustu
- Hraðari og betri ákvarðanatöku
- Auknum samlegðaráhrifum starfa við útflutningsaðstoð, landkynningu og erlendar fjárfestingar í Bretlandi

Í samræmi við tillögur nefndarinnar var ríkisstofnunin United Kingdom Trade and Investment (UKTI) komið á fót og viðskipta- og iðnaðarráðuneytið gert ábyrgt fyrir málaflokknum. Hlutverk UKTI er að samhæfa starfsemi utanríkisþjónustunnar og svæðisþróunarskrifstofa (Regional Development Agency). Svæðisþróunarskrifstofurnar heyra undir sama ráðuneyti og UKTI og hafa það hlutverk að móta atvinnuþróunar- og byggðaaætlanir fyrir sín svæði. Þær veita ýmis konar þjónustu við atvinnulífið, hvetja til nýsköpunar og frumkvöðlastarfsemi og halda utan um nýsköpunarklasa milli háskóla og viðskiptalífsins. Það er hins vegar í verkahring utanríkisþjónustunnar að kynna mögulega fjárfestingarkosti í Bretlandi fyrir erlendum fjárfestum, samræma áherslur í landkynningu á hverju markaðssvæði og skipuleggja viðskiptasendinefndir og sýningar.

Yfir UKTI er starfandi stjórn sem hefur með höndum stefnumótun og stjórnun. Meirihluti stjórnar er skipað ráðherra og yfirstjórnendum stofnunarinnar en aðrir stjórnarmenn eru þekktir einstaklingar úr viðskiptalífinu. Stjórnin útfærir stefnu stjórnvalda, setur sér markmið til nokkurra ára í senn og ráðstafar fjármunum. Þá kemur hún að mótun árangursmarkmiða í samstarfi við fjármálaráðuneytið og önnur hlutaðeigandi ráðuneyti. Framkvæmdarstjórinn ber ábyrgð á framkvæmd stefnunnar

og hefur forræði yfir ákveðnum starfsmönnum iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins og utanríkisþjónustunnar þó þeir séu í raun starfsmenn ráðuneytanna. Hann er formaður samræmingarnefndar ráðuneyta en hún á að samræma aðgerðir stjórnvalda með því að vinna greiningu á ímynd og orðspori viðskiptalífsins á tilteknum mörkuðum. Í samvinnu við fagaðila hefur nefndin mótað alþjóðlegar markaðsáætlanir til nokkurra ára í senn fyrir erlendar fjárfestingar og fimm atvinnugreinar.

4.2.2 STEFNA OG ÁRANGUR

Í Bretlandi er rík hefið fyrir árangursstjórnun í opinberum rekstri. Árið 2005 samþykktu stjórnvöld stefnu fyrir tímabilið 2006-2011 sem ber heitið *Prosperity in a Changing World*. Meginmarkmið hennar eru að auka erlendar fjárfestingar í þekkingariðnaði, bæta árangur fyrirtækja með áherslu á alþjóðavæðingu, efla rannsóknir og þróun hjá fyrirtækjum og bæta orðspor og ímynd atvinnulífsins á mikilvægum mörkuðum. Lögð er megináhersla á að þjónusta hátækniyrirtæki og skapandi iðnað á hávaxtar- og nýmarkaðssvæðum. Frá árlnu 2006 hefur umfang starfseminnar í Brasilíu, Indlandi og Kína aukist til muna á sama tíma og hún hefur dregist saman á öðrum svæðum. Þessir markaðir eru taldir geta skilað ávinningi fyrir viðskiptavinum UKTI. Stofnunin hefur skilgreint að helstu viðskiptavinir þess séu fyrirtæki með útflutningsgetu, frumkvöðlar í tæknigreinum, fyrirtæki sem stunda rannsóknir og þróun, fyrirtæki á hávaxtar- og nýmarkaðssvæðum og 100 stærstu fyrirtæki á hlutabréfamarkaði.

Í nýlegri skýrslu ríkisendurskoðunar Bretlands (NAO) segir að UKTI hafi sýnt getu og sveigjanleika til að bregðast við stefnubreytingum stjórnvalda. Stofnunin færir starfsmenn sína auðveldlega á milli markaðssvæða og hafi þannig fært um helming þeirra til markaðssvæða sem talið er að munu skila auknum viðskiptum fyrir bresk fyrirtæki. Þá segir í skýrslunni að UKTI gangi vel að uppfylla árangursmarkmið sín og að árangurs- og gæðastjórnunarkerfi þess sé öflugt. Kerfið leggur m.a. mat á fjárhagslegan ávinning breskra fyrirtækja af útflutningsaðstoð stjórnvalda. Samkvæmt því skilar hvert pund sem stjórnvöld ráðstafa í útflutningsaðstoð fimmtán pundum til breskra fyrirtækja.

Þrátt fyrir góðan árangur kemur fram nokkur gagnrýni í skýrslunni. Einkum er UKTI gagnrýnt fyrir að hafa ekki greint nægilega vel hvaða markaðshindranir hver atvinnugrein á við að etja á hverjum markaði fyrir sig og að ekki liggi fyrir áætlun um hvernig aðstoða eigi fyrirtæki við að vinna bug á þeim. Lagt er til að UKTI forgangsraði markaðssvæðum byggt á fáum og skýrum viðmiðum um væntan ávinning fyrirtækja við að ná fótfestu á viðkomandi markaði og möguleikum þeirra á að ná árangri þar. Jafnframt var bent á að UKTI hafi ekki fullnægjandi upplýsingar um einingarkostnað þjónustunnar né framlag einstakra starfsstöðva sinna til hennar. Því gætu stjórnendur ekki metið með óbyggjandi hætti rekstrarhagkvæmni starfsstöðvanna né raunkostnað af þjónustu UKTI við einstök fyrirtæki.

4.3 NOREGUR - INNOVASJON NORGE

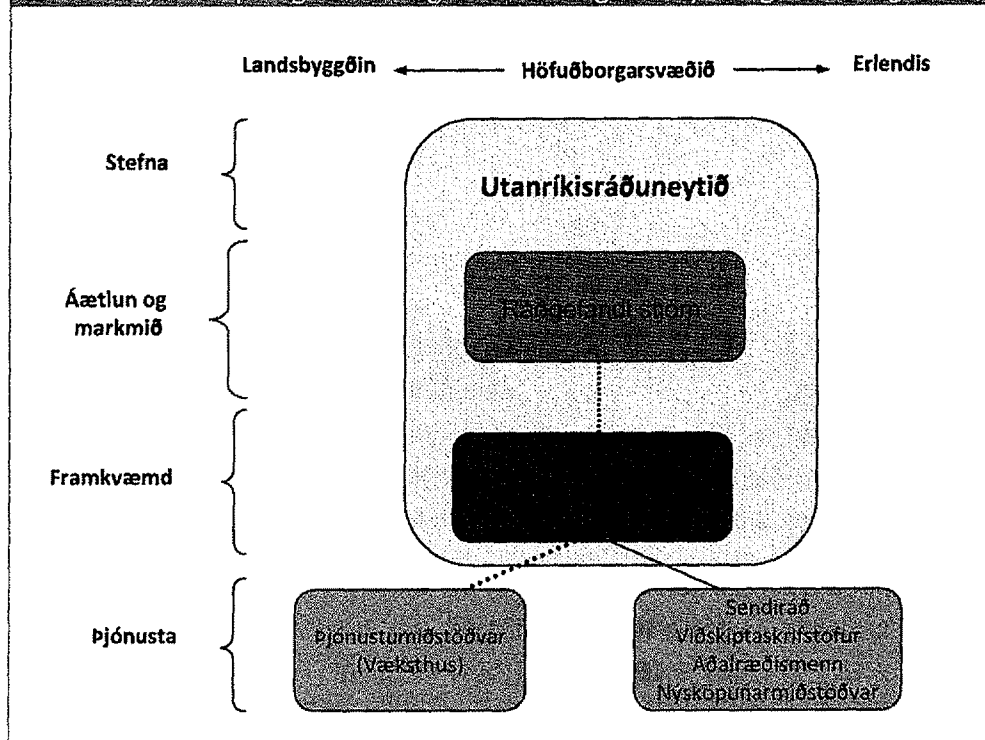
4.3.1 SKIPULAG OG STJÓRNUN

Innovasjon Norge var komið á fót árið 2003. Í kjölfarið voru fjórar opinberar stofnanir undir viðskipta- og iðnaðarráðuneytinu lagðar niður en það voru iðnaðar- og héraðspróunarsjóður Noregs, Útflutningsráð Noregs, Uppfinningaskrifstofa Noregs og Ferðamálastofa Noregs. Með stofnun Innovasjon Norge var lögð rík áhersla á náið samstarf við landsbyggðina og sveitarstjórnir. Markmiðið var að leggja grunn að öflugri byggðapróun og byggja upp notendavæna og aðgengilega þjónustu fyrir atvinnulífið. Jafnframt var vonast til að ná fram stærðarhagkvæmni og betri nýtingu fjármuna með því að færa verkefni fyrrgreindra fjögurra aðila undir einn aðila.

Innovasjon Norge er opinbert hlutafélag í eigu norska ríkisins og fer viðskipta- og iðnaðarráðherra með eignarhlutinn. Hlutverk þess er viðameira en sambærilegra stofnanna í Danmörku og Bretlandi. Það á til að mynda að sinna þeim verkefnum sem UKTI í Bretlandi er ætlað að samhæfa, þ.e. verkefnum sem þar er sinnt af svæðispróunarskrifstofum og utanríkisþjónustunni. Félagið á m.a. að örva nýsköpun og atvinnuuppbyggingu og veita fyrirtækjum útflutningsaðstoð, auka erlendar fjárfestingar í Noregi og standa að alþjóðlegum kynningum á norsku atvinnulífi. Þá er Innovasjon Norge helsti ráðgjafi utanríkisþjónustunnar um hagsmuni norsks atvinnulífsins á erlendri grundu.

Ráðherra skipar stjórn félagsins og í henni sitja fulltrúar úr viðskiptalífinu og sveitarstjórnnum. Stjórnin kemur fram fyrir hönd félagsins og ber ábyrgð á stefnumótun og rekstri. Hlutverk hennar er að móta efnahagsáætlun, sjá um framkvæmd hennar og samþykkja lánveitingar úr sjóðum Innovasjon Norge og atvinnuþróunarsjóðum ráðuneyta og sveitarfélaga. Forstjóri fer með daglegan rekstur og ræður starfsmenn. Viðskipta- og iðnaðarráðherra er reglulega upplýstur um starfsemina og fundar með stjórninni um stefnumótun og árlegt árangursmat. Í árbyrjun 2010 verða breytingar á eignarhaldi en þá eignast sveitarfélagin tæpan helming í hinu opinbera hlutafélagi.

4.3 Stjórnskipulag útflutningsaðstoðar og landkynningar í Noregi

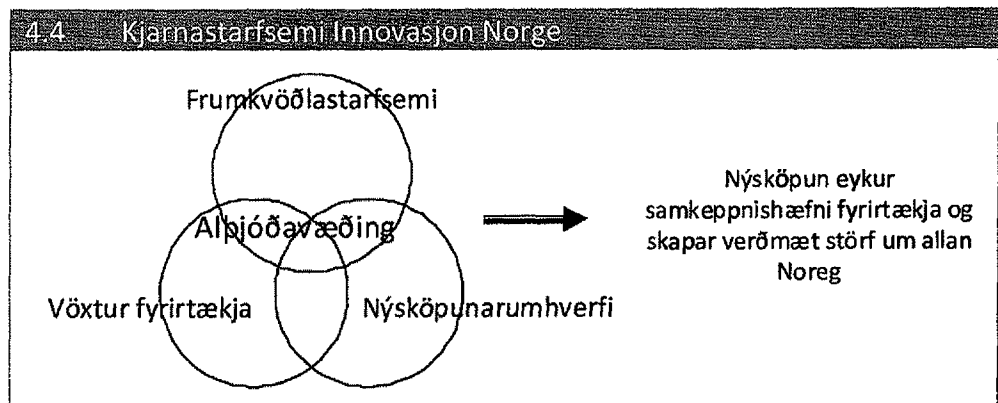
Innovasjon Norge er með skrifstofur í hverju fylki Noregs. Yfir hverri svæðisskrifstofu er stjórn sem skipuð er af yfirstjórn Innovasjon Norge og í sitja hagsmunaaðilar viðkomandi fylkis. Þá er félagið með skrifstofur í 30 sendiráðum í samstarfi við utanríkisráðuneytið. Hlutverk þeirra er að veita útflutningsaðstoð, markaðsráðgjöf og framkvæma markaðskannanir, standa að landkynningum, kynna fjárfestingakosti í Noregi og markaðstækifæri á erlendum mörkuðum, leita að samstarfsaðilum og koma á viðskiptasamböndum. Með samningi frá 2007 færðust starfsmenn alfarið undir stjórn Innovasjon Norge en starfslýsingar, ákvarðanir um stöðuheiti starfsmanna og ráðningar yfirmanna eru teknar í samráði við utanríkisráðuneytið. Sendiherra er upplýstur um öll fyrirmæli til starfsmanna í viðkomandi sendiráði. Stjórn Innovasjon Norge ákveður fjárveitingar til verkefna, staðsetningu og fjölda starfsmanna á skrifstofunum og greiðir allan kostnað vegna þeirra. Áætlun stjórnar er samþætt Inn í starfsáætlun utanríkisþjónustunnar og eru haldnir reglulegir samráðsfundir milli stjórnar Innovasjon Norge og yfirstjórnar utanríkisráðuneytisins.

Í nýlegri skýrslu ríkisendurskoðunar Noregs kom fram gagnrýni á fjármögnun og stjórnun málaflokksins. Í henni kemur fram að viðskipta- og iðnaðarráðuneytið hafi ekki gegnt því forystu- og samræmingarhlutverki sem nauðsynlegt er til að tryggja að Innovasjon Norge geti sinnt sínu lögbundna hlutverki. Í því sambandi var bent á að þjónustuframboðið væri óljóst og lítil tenging væri á milli svæðisskrifstofa og sendiskrifstofa erlendis. Þá var bent á að fjölmargir opinberir aðilar koma að fjármögnun verkefna sem undir Innovasjon Norge heyra. Þegar sveitarfélög, fylki eða ráðuneyti leggja fram fjármuni fylgir iðulega sá böggull skammrifi að þau vilja stjórna því til hvaða verkefna fjármuninum sé varið. Þetta fyrirkomulag dregur úr æskilegum samlegðaráhrifum og hefur í för með sér að stjórn Innovasjon Norge getur ekki

ráðstafað fjármunum í samræmi við markaða stefnu í málaflokknum. Ráðuneytið benti hins vegar á, í umfjöllun sinni um skýrsluna, að sameiningin hafi verið umfangsmikil og að Innovasjon Norge þurfi lengri tíma til að sanna ágæti sitt.

4.3.2 STEFNA OG ÁRANGUR

Árið 2003 samþykktu norsk stjórnvöld nýsköpunarstefnu sem ber heitið *Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv*. Stjórn Innovasjon Norge útfærir stefnu stjórnvalda í áætlun sem nær til nokkurra ára í senn og félagið gegnir lykilhlutverki við framkvæmd hennar. Meginmarkmiðið er að auka samkeppnishæfni fyrirtækja á tímum alþjóðavæðingar efnahagslífsins með því að skipa Noreg meðal fremstu þjóða í nýsköpun á sviði þekkingar, tækni og vísinda.

Heimild: Strategi for et tydeligere Innovasjon Norge 2008

Árið 2008 samþykkti stjórn Innovasjon Norge nýja áætlun sem ber heitið *Strategi for et tydeligere Innovasjon Norge*. Á mynd 4.4. er myndræn framsetning á starfsemi Innovasjon Norge en hún byggist á þremur meginþáttum, þ.e. að efla nýsköpun og frumkvöðlastarfsemi í samfélaginu og stuðla að vexti fyrirtækja. Alþjóðasamstarf og alþjóðavæðing fyrirtækja ganga síðan þvert á meginþættina og fléttast inn í starfsemi þeirra. Í áætluninni kemur fram að áhersla verður lögð á að aðstoða lítil og meðalstór fyrirtæki, frumkvöðla, konur og ungt fólk í atvinnurekstri, verkefni í mennta- og rannsóknarstofnunum og fyrirtæki sem leggja stund á rannsóknir og þróun. Þær atvinnugreinar sem styðja á sérstaklega við eru ferðamannaiðnaður, orkuiðnaður, hátækni og skapandi iðnaður, sjóflutningar, umhverfistækni, landbúnaður og sjávarútvegur.

Árið 2004 tók Innovasjon Norge í notkun árangursmatskerfi. Skilgreind voru ýmist þrjú eða fjögur árangursmarkmið í samvinnu við hlutaðeigandi ráðuneyti. Upplýsingar um árangur byggja að miklu leyti á niðurstöðum úr tveimur viðhorfskönnunum, sú fyrri mælir væntingar notenda til þjónustunnar og hin síðari árangur fyrirtækja. Ráðuneytin fá árlega skýrslu um niðurstöðurnar og eru þær birtar í ársskýrslu Innovasjon Norge.

VIÐAUKI I

HLUTVERK OG VERKEFNI EINSTAKRA AÐILA MÁLAFLOKKSINS

SKRIFSTOFA UPPLÝSINGAMÁLA HJÁ UTANRÍKISRÁÐUNEYTTINU

Árið 2009 var skrifstofa upplýsingamála stofnuð í kjölfar skipulagsbreytinga. Í samræmi við lögboðið hlutverk utanríkisþjónustunnar hefur skrifstofan með höndum kynningu íslenskra málefna erlendis. Í því felst m.a. umsjón með upplýsingamiðlun fyrir hönd utanríkisþjónustunnar. Skrifstofan ber ábyrgð á málefnum sem lúta að eflingu orðspors Íslands erlendis, fjölmiðlasamskiptum og kynningu á íslenskum listum og menningu á erlendum vettvangi í samráði við hagsmunaaðila. Þá hefur skrifstofan umsjón með almannatengslum ráðuneytisins, skipuieggur kynnisferðir fyrir menningarfulltrúa, fjölmiðlaheimsóknir til Íslands í samstarfi við Útflutningsráð og tekur þátt í norrænu og alþjóðlegu samstarfi á ofangreindum sviðum.

SENDISKRIFSTOFUR ÍSLANDS ERLENDIS

Sendiskrifstofur, þ.e. sendiráð, ræðismannskrifstofur og fastanefndir, sinna umfangsmiklu upplýsinga- og kynningarhlutverki á erlendra grundu. Sendiskrifstofurnar standa fyrir á þriðja hundrað menningarkynninga af ólíkum toga á hverju ári, auk þess sem þær styðja m.a. íslenska listamenn og stofnanir með því að sjá um og eiga frumkvæði að margvíslegum menningarviðburðum erlendis. Þær nýta sér samskiptanet sín í gistiríkjum til að koma skilaboðum um viðburði á framfæri við neytendur og fjölmiðla. Leitast er við að tengja saman menningarviðburði, markaðskynningar íslenskra fyrirtækja og almenna landkynningu eins og hægt er.

VIÐSKIPTAÞJÓNUSTA UTANRÍKISRÁÐUNEYTISINS

Viðskiptaþjónusta utanríkisráðuneytisins (VUR) stýrir þeim störfum sendiráða sem lúta að útflutningsaðstoð við íslensk fyrirtæki og stuðningi við markaðsstarf ferðaþjónustunnar. Hún hefur gert samstarfssamning við Útflutningsráð um störf viðskiptafulltrúa. Þeir starfa í átta sendiráðum, þ.e. New York, Nýju Dehli, París, Tókíó, Peking, Moskvu, Berlín og Kaupmannahöfn. Viðskiptafulltrúarnir koma á tengslum við mikilvæga aðila í viðskiptalífinu og aðstoða fyrirtæki á öllum sviðum atvinnulífsins í samskiptum við erlend stjórnvöld. Viðskiptafulltrúarnir sinna almennri þjónustu sem felst m.a. í almennri upplýsingaöflun og úttektum á viðskiptatækifærum fyrir íslensk fyrirtæki. Þeir eiga frumkvæði að kynningu á íslenskum útflutningsafurðum og skipulagningu ferða sem og þátttöku fyrirtækja í vörusýningum og ráðstefnum. Þá vinna þeir að markaðstengdum verkefnum, sérsniðnum að þörfum fyrirtækja í útflutningi, gegn endurgjaldi, sem felast m.a. í markaðsúttektum á vörum eða

þjónustu, aðstoð við áætlanagerð, ráðgjöf um neytendahegðun, aðstoð við viðskiptaheimsóknir og leit að samstarfsfyrirtækjum. Útflutningsráð Íslands auglýsir þjónustu viðskiptafulltrúanna og annast verksamninga við fyrirtækin sem þeir þjónusta.

ÚTFLUTNINGSRÁÐ ÍSLANDS

Útflutningsráð Íslands hóf starfsemi sína árið 1986. Ráðið starfar samkvæmt lögum um útflutningsaðstoð frá árinu 2002 og heyrir undir utanríkisráðuneytið. Utanríkisráðherra skipar fulltrúa í stjórn Útflutningsráðs en meirihluti hennar er tilnefndur af hagsmunaaðilum atvinnulífsins. Stjórnin ræður framkvæmdastjóra, samþykkir starfs- og fjárhagsáætlun og ákveður verð fyrir þá þjónustu sem ráðið lætur í té. Hlutverk Útflutningsráðs er að veita íslenskum útflytjendum faglega þjónustu og ráðgjöf við að kynna og selja vörur erlendis, miðla þekkingu um erlenda markaði til að efla getu fyrirtækja, stofnana og einstaklinga til að taka þátt í alþjóðlegum viðskiptum og veita opinberum aðilum aðstoð við markaðssókn einstakra atvinnugreina. Útflutningsráð stuðlar að auknu samstarfi fyrirtækja, hagsmunasamtaka og stjórnvalda og er stjórnvöldum til ráðuneytis í málum sem varða markaðssókn og útflutningsaðstoð. Það leitast við að styrkja stöðu Íslands í alþjóðlegum viðskiptum með því að leggja rækt við jákvæða ímynd lands og þjóðar og auka samkeppnishæfni atvinnulífsins með því að laða til landsins erlenda fjárfestingu. Það heldur úti vefsíðu, skipuleggur móttökur erlendra blaðamanna og aðstoðar innlenda og erlenda aðila við öflun markaðsupplýsinga. Auk þess skipuleggur það þátttöku fyrirtækja í vörusýningum og kaupstefnum í fjölmörgum atvinnugreinum og ferðir viðskiptasendinefnda í samvinnu við fyrirtæki og opinbera aðila. Útflutningsráð býður íslenskum fyrirtækjum ráðgjafarþjónustu viðskiptafulltrúa sendiráða og verkefnaráðinna sérfræðinga á tilteknum mörkuðum og stendur fyrir fræðslu um markaðssókn erlendis, m.a. með námskeiðum og ráðstefnum.

FJÁRFESTINGARSTOFA

Fjárfestingarstofa heyrir undir iðnaðarráðuneytið en rekstur hennar var færður til Útflutningsráðs með samningi árið 2004. Útflutningsráð fer með daglega starfsemi stofunnar og ber ábyrgð á fjárreiðum hennar en ársreikningur er gerður upp sérstaklega. Hlutverk stofunnar er að auka erlendar fjárfestingar á Íslandi til þess að skapa ný og verðmæt störf og auka fjölbreytni í atvinnulífinu. Stofan veitir erlendum fjárfestum alhliða þjónustu og aðstoðar íslensk fyrirtæki í leit að erlendum fjárfestum. Auk þess veitir hún stjórnvöldum ráðgjöf, annast samstarfsverkefni tengd erlendri fjárfestingu og tekur þátt í viðskiptasendinefndum. Þá sér hún um verkefnið *Film in Iceland* sem hefur það að markmiði að fá erlenda aðila til að framleiða kvikmyndir á Íslandi.

ÚTFLUTNINGSSKRIFSTOFA ÍSLENSKRAR TÓNLISTAR

Félagasamtökin Útflutningsskrifstofa íslenskrar tónlistar (ÚTÓN) voru stofnuð árið 2006 og hafa þau starfsaðstöðu hjá Útflutningsráði. Stjórn ÚTÓN er skipuð þremur fulltrúum frá rétthöfum tónlistar og einum frá Útflutningsráði. Skrifstofan er fjármögnuð af Útflutningsráði, Samtóni og þremur ráðuneytum þ.e. iðnaðarráðuneytinu, utanríkisráðuneytinu og mennta- og menningarmálaráðuneytinu (tónlistasjóður). Þá lagði Landsbankinn að hluta fjármagn til hennar fram til ársins

2008. Hlutverk skrifstofunnar er að auka möguleika íslenskra fyrirtækja og einstaklinga á að ná árangri á alþjóðlegum tónlistarmarkaði. Helstu verkefni ÚTÓN eru að standa fyrir fræðslukvöldum til að efla þekkingu á útflutningi á tónlist, koma tónlistarmönnum í samband við rétta aðila erlendis, veita upplýsingar og ráðgjöf um einstaka markaði og standa fyrir kynningu á íslenskum tónlistarmönnum á tónlistarhátíðum. Þá stuðlar hún að samstarfi íslenskra aðila í tónlistariðnaði og er í samstarfi við sambærilegar skrifstofur á Norðurlöndum.

RANNSÓKNARSJÓÐURINN AVS - AUKIÐ VIRÐI SJÁVARFANGS

AVS er rannsóknarsjóður í sjávarútvegi sem settur var á stofn árið 2003 og starfar á vegum sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytisins. Hlutverk hans er að styrkja rannsóknir og verkefni einstaklinga, fyrirtækja eða stofnana sem hafa það að markmiði að auka verðmæti sjávarfangs og styrkja samkeppnishæfni sjávarútvegsins. Útflutningsráð sér um mat á umsóknum um styrki sem tengjast markaðssetningu sjávarafurða erlendis, s.s. söluátaki á nýjum mörkuðum, markaðssetningu nýrra afurða og markaðsrannsóknum.

MARKAÐSNEFND UM ÍSLENSKA HESTINN

Á vegum sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytisins starfaði markaðsnefnd um íslenska hestinn. Hlutverk hennar var að fjölga ferðamönnum sem nýta sér ferðapjónustu sem tengist hestamennsku og auka útflutningsverðmæti íslenska hestsins og framleiðsluvara honum tengdum. Styrkjum var úthlutað til markaðstengdra verkefna erlendis m.a. til útgáfu- og kynningarmála og annarra verkefna sem styðja við hrossaræktendur og ferðapjónustuaðila. Útflutningsráð Íslands sá um verkstjórn og daglega umsýslu samkvæmt samningi sem sagt var upp í ársbyrjun 2008.

TRYGGINGAÐEILD ÚTFLUTNINGS

Tryggingadeild útflutnings er sjálfstæð deild innan Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins og starfar samkvæmt lögum frá árinu 1997. Hlutverk hennar er að bjóða upp á tryggingar og ábyrgðir til þess að efla útflutning á íslenskum vörum og þjónustu og auka íslenskar fjárfestingar erlendis. Deildinni stýrir sérstök stjórnarnefnd sem í sitja fulltrúar frá Nýsköpunarsjóði og þremur ráðuneytum. Árið 2005 gerðu iðnaðarráðuneytið, Samtök iðnaðarins, Nýsköpunarsjóður og Útflutningsráð samstarfssamning til þriggja ára um að efla starfsemi með árlegum fjárframlögum. Samningurinn var ekki framlengdur.

FERÐAMÁLASTOFA

Ferðamálastofa heyrir undir iðnaðarráðuneytið og tók til starfa árið 2006 með lögum um skipan ferðamála. Hlutverk stofunnar er að stuðla að þróun ferðapjónustu sem atvinnugreinar. Verkefnasvið hennar er þrífætt og felst í að sinna lögbundnum stjórn-sýsluverkefnum með útgáfu leyfa og skráningu á starfsemi í ferðapjónustu, stuðla að uppbyggingu á ferðapjónustunni á Íslandi m.a. með því að framfylgja markaðri ferðamálastefnu og sinna markaðs- og kynningarmálum ferðapjónustunnar á innlendum og erlendum vettvangi. Ferðamálastofa er stefnumarkandi í markaðsstarfi

ferðapjónustunnar, leggur áherslu á að styrkja og viðhalda ímynd Íslands og stuðlar að því að ferðapjónustan sé ein af helstu atvinnugreinum landsins.

Ferðamálastofa er með skrifstofur í Reykjavík og á Akureyri. Þrjár landkynningarskrifstofur (í Kaupmannahöfn, Frankfurt og New York) hafa jafnframt verið starfræktar erlendis en um mitt ár 2009 var tveimur þeirra lokað. Verkefni þeirra færðust tímabundið til viðskiptafulltrúa sendiráðanna í Kaupmannahöfn og Frankfurt en áætlað er að þau færist síðar til nýrrar stofnunar, Íslandsstofu, sem nú er í frumvarpsdrögum. Landkynningarverkefni Ferðamálastofu eru að mestu leyti unnin á markaðssviði. Það sér um markaðsáætlanir, almannatengsl, ferðasýningar, landkynningarefni, fræðslu fyrir erlent sölufólk og fjölmiðlaheimsóknir. Stofan hefur einnig umsjón með sameiginlegri markaðssetningu hagsmunaaðila á Íslandi sem ákjósanlegum vettvangi fyrir ráðstefnur, hvataferðir og skemmtiferðaskip.

ICELAND NATURALLY

Starfsmaður Ferðamálastofu í New York sér um markaðsverkefnið Iceland Naturally í Bandaríkjunum í samstarfi við viðskiptafulltrúa í Sendiráði Íslands þar. Verkefnið, sem hófst árið 1999 og var nýverið framlengt til 2013, er unnið í samstarfi Ferðamálastofu, nokkurra íslenskra fyrirtækja, Reykjavíkurborgar og Útflutningsráðs. Því stýrir níu manna stjórn og er meirihluti stjórnarmanna tilnefndur af þremur ráðuneytum. Svipað átak sem beindist að Bretlandi, Frakklandi og Þýskalandi var rekið í þrjú ár en samningur vegna þess rann út í lok árs 2008. Hlutverk Iceland Naturally er að auka útflutningstekjur með því að efla ímynd Íslands, auka almenna vitneskju um landið og áhuga á íslenskum afurðum og örva þannig ferðamannastraum til landsins frá Norður-Ameríku. Starfið felst m.a. í að skipuleggja kynningu á íslenskum vörum og þjónustu á veitingahúsum, í matvöruverslunum og á ýmsum viðburðum á sviði ferðapjónustu, jarðhita, tónlistar, kvikmyndaiðnaðar og heilsuiðnaðar. Starfsmenn verkefnisins halda úti vefsíðu, hafa samskipti við fjölmiðla, sjá um útgáfu kynningarefnis og standa að markaðsrannsóknnum.

ÁFORM

Áform er markaðsverkefni á vegum sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytisins. Árið 2007 gerði landbúnaðarráðherra samkomulag við Bændasamtök Íslands um að taka að sér framkvæmd verkefnisins til ársins 2010. Bændasamtökin úthýstu verkefninu til verktaka. Hlutverk verkefnisins er að kynna og selja íslenskar afurðir s.s. ferskt lambakjöt, skyr, smjör, osta, súkkulaði og ferskan fisk til sérvæðingarlunnar Whole Foods Markets í Bandaríkjunum. Íslenskir matreiðslumenn eru oft fengnir til að standa að kynningum þar sem lögð er áhersla á að tengja ímynd landsins, sérstöðu þess og menningu við afurðirnar. Einnig hefur Áform staðið að fjölmiðlaheimsóknum til Íslands og kostað kynningu á íslenskum búskaparháttum á Íslandi til erlendra aðila.

KVIKMYNDAMIÐSTÖÐ ÍSLANDS

Kvikmyndamiðstöð Íslands er ríkisstofnun sem tók til starfa árið 2003 og heyrir undir mennta- og menningarmálaráðuneytið. Hlutverk hennar er að efla kvikmyndagerð á Íslandi með því að styrkja framleiðslu íslenskra kvikmynda með framlögum úr Kvikmyndasjóði Íslands, stuðla að kynningu, útbreiðslu og sölu á íslenskum

kvikmyndum hér á landi og erlendis og stuðla að auknum samskiptum við erlenda aðila á sviði kvikmyndamála. Kvikmyndamiðstöð hefur umsjón með Kvikmyndasjóði sem styrkir m.a. kynningar- og markaðssetningar á íslenskum kvikmyndum á alþjóðlegum kvikmyndahátíðum. Hún sinnir almennu kynningarstarfi með því að halda úti vefsíðu, gefa út kynningarrit og standa að fjölmiðlaheimsóknum og sérstökum kynningum erlendis í samstarfi við innlenda og erlenda aðila. Hún tekur þátt í alþjóðlegum samtökum og kvikmyndasjóðum og stendur fyrir kvikmyndahátíðum á Íslandi, ásamt námskeiðum og málstofum fyrir fagfólk í kvikmyndaiðnaði.

BÓKMENNTASJÓÐUR ÍSLANDS

Bókmenntasjóður heyrir undir mennta- og menningarmálaráðherra og var stofnaður með lögum árið 2007. Hlutverk hans er að efla íslenskar bókmenntir og bókaútgáfu. Sjóðurinn stuðlar m.a. að kynningu á íslenskum bókmenntum erlendis með því að veita þýðingarstyrki og ferðastyrki til höfunda til að kynna verk sín erlendis.

KYNNINGARMIÐSTÖÐ ÍSLENSKRAR MYNDLISTAR

Kynningarmiðstöð íslenskrar myndlistar (KÍM) er sjálfseignarstofnun sem stofnuð var af fjölmörgum hagsmunaaðilum í myndlistageiranum árið 2005. Sérstök stjórn, sem starfar á grundvelli laga um sjóði og stofnanir sem starfa samkvæmt staðfestri skipulagsskrá, ber ábyrgð á starfseminni. Verkefnum KÍM var áður sinnt af menntamálaráðuneytinu. Hlutverk KÍM er að stuðla að kynningu á íslenskri myndlist erlendis og þátttöku íslenskra myndlistarmanna í alþjóðlegu samstarfi. KÍM hefur frumkvæði að sýningum á íslenskri myndlist á alþjóðlegum vettvangi og þátttöku í alþjóðlegum vinnustofum, ásamt því að efla tengsl við alþjóðlegt listaumhverfi t.d. með skipulagningu kynnisferða fyrir blaðamenn, sýningarstjóra og erlenda aðila til Íslands í samstarfi við hagsmunaaðila. Mennta- og menningarmálaráðuneytið veitir miðstöðinni fjárframlög til rekstrarins sem hækka annað hvert ár vegna þátttöku íslenskra myndlistamanna í Feneyjartvíæringnum.

HÖNNUNARMIÐSTÖÐ ÍSLANDS

Hönnunarmiðstöð Íslands er einkahlutafélag stofnað af níu hagsmunaaðilum í hönnun árið 2008. Í stjórn hennar sitja fulltrúar allra eigenda. Hlutverk hennar er að efla hlut hönnunar í íslensku atvinnulífi og auka þannig samkeppnishæfni og verðmætasköpun íslensks efnahagslífs. Meðal verkefna er að vekja athygli á íslenskri hönnun með sýningarhaldi og hvers kyns upplýsingamiðlun bæði hér á landi og erlendis. Þá er henni ætlað að örva og styðja við samstarf milli hönnuða og atvinnulífs og leitast er við að greiða fyrir markaðssetningu íslenskrar hönnunar m.a. með ráðgjöf í tengslum við útflutning. Hönnunarmiðstöðin er rekin að mestu fyrir fjárframlög frá iðnaðar-ráðuneyti og mennta- og menningarmálaráðuneyti samkvæmt samningi sem gildir til ársins 2010.

HELSTU HEIMILDIR

Fjárlög 2008-2010

Kvikmyndalög, nr. 137/2001

Lög um bókmenntasjóð og fleira, nr. 91/2007.

Lög um Ríkisendurskoðun, nr.86/1997.

Lög um skipan ferðamála, 73/2005.

Lög um Stjórnarráð Íslands, nr. 73/1969

Lög um tímabundna endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi, nr. 43/1999.

Lög um tryggingagjald, nr. 113/1990

Lög um utanríkisþjónustu Íslands, nr. 39/1971

Lög um útflutningsaðstoð, nr. 160/2002

Reglugerð um framkvæmd fjárlaga, nr. 1061/2004.

Reglugerð um Stjórnarráð Íslands, nr. 177/2007.

Frumvarp til laga um Íslandsstofu. (Í vinnslu 5. desember 2009).

Autumn Performance Report 2008. UK Trade and Investment. Desember 2008.

Ársreikningar og ársskýrslur ýmissa aðila fyrir árið 2008.

Beretning til statsrevisorerne om Danmarks Eksportråd. RB A501/04. Rigsrevisionen Denmark. Mars 2004.

Bókmenntasjóður. Stefnumið stjórnar 2008-2010.

Den Grænseløse Verden. Utanríkisráðuneytið Danmerkur. Október 2006.

Ferðamálastofa Íslands. Árskýrsla 2008.

Fjárfestingarstofa. Samningur viðskiptaráðuneytis og Útflutningsráðs Íslands um verkefni og rekstur Fjárfestingarstofu. Desember 2004.

Fjármálaráðuneytið. Orðskýringar á mörkuðum tekjum. <http://www.rikis-kassinn.is/ordskyringar/>

Forsætisráðuneytið. Ímynd Íslands: Styrkur, staða og stefna. Mars 2008.

Fremgang, fornyelse og tryghed: Strategi for Danmark i den globale økonomi. Globaliseringsrådet. Maí 2006.

Iceland Naturally í Bandaríkjunum. Markaðsrannsóknir 1999-2008: Tracking Awareness and Interest. Fluent Research.

Iðnaðarráðuneytið. Samningur um kynningarátak í Norður-Ameríku: Iceland Naturally. Apríl 2009.

Lög um Danmarks Eksportråd nr. 53/2001. Danske Folketinget.

Prosperity in a Changing World. UK Trade and Investment. Júlí 2006.

Riksrevisjonens undersøkelse av Innovasjon Norge som statlig næringsutviklingsaktør. Dokument nr. 3:4 (2008-2009). Riksrevisjonen Norge. Nóvember 2008.

Samgönguráðuneytið. *Ferðamálaáætlun 2006-2015*. Þingsályktun samþykkt á Alþingi á 131. löggjafarþingi 2004-2005.

Samgönguráðuneytið. *Skýrsla samgönguráðherra um framkvæmd ferðamálaáætlunar*. Lögð fyrir Alþingi á 135. löggjafarþingi 2007-2008.

Samkomulag milli mennta- og menningarmálaráðuneytis og utanríkisráðuneytis um samstarf í menningarmálum. Febrúar 2007.

Samstarfsyfirlýsing ríkisstjórnar Samfylkingar og Vinstrihreyfingar – græns framboðs. Maí 2009.

Strategi for et tydeligere Innovasjon Norge. Innovasjon Norge. Júní 2008.

Towards an International Marketing Strategy for the UK's Creative Industries: Creative Industry. UK Trade and Investment. 2009.

Trade Council in Denmark 2007/2008: The partner preferred by enterprises in their trade and investment activities. Utanríkisráðuneyti Danmerkur. 2006

UK Trade and Investment: Trade support. Report by the Comptroller and Auditor General. HC 297 Session 2008-2009. Apríl 2009.

UK. The Review of Export Promotion: A Report by the Secretary of the Cabinet. Febrúar 1999.

Ut- og Innsikt: Om våre resultater i 2008. Ársskýrsla 2008 Innovasjon Norge.

Utanríkisráðuneyti Danmerkur. Ársskýrsla 2008.

Utanríkisráðuneytið. *Rammamningur um verkaskiptingu og samstarf Útflutningsráðs Íslands og Viðskiptaþjónustu utanríkisráðuneytisins um þjónustu við íslenskt atvinnulíf í sókn þess á erlenda markaði*. Apríl 2003.

Utanríkisráðuneytið. *Verkefnasamningar milli Viðskiptaþjónustu utanríkisráðuneytisins og sendiskrifstofa*. 2003.

Útflutningsráð Danmerkur. *Globalisering i Praksis: Danmarks Eksportråd Strategi mod 2010*. Áætlun Útflutningsráðs Danmerkur fyrir tímabilið 2006-2009.

Útflutningsráð Íslands. *Ársskýrslur 2006-2008*.

Útflutningsráð Íslands. *Samningur um samstarfssjóð Útflutningsráðs Íslands og viðskiptaþjónustu utanríkisráðuneytis*. 2007

Útflutningsráð Íslands. *Stefna Útflutningsráðs Íslands*. Samþykkt á stjórnarfund 13. desember 2006.

Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv. St.prp. nr. 51 (2002-2003). Norska Stórþingið. 2003.

Alþingi
Útanríkismálanefnd
Austurstræti 8 – 10

150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. *P 138/473*
komudagur *7.12.2009*

Reykjavík, 4. desember 2009

Efni: Frumvarp til laga um Íslandsstofu, 158. mál

Samtök atvinnulífsins, Samtök iðnaðarins, Samtök ferðaþjónustunnar, SVP-Samtök verslunar og þjónustu, Landssamband íslenskra útvegsmanna og Samtök fiskvinnslustöðva skila hér með sameiginlegri umsögn um frumvarp þetta.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir því að til starfa taki ný Íslandsstofa sem taki við starfsemi Útflutningsráðs Íslands og taki einnig við markaðsstarfi sem unnið er á vegum Ferðamálastofu. Einnig er ætlunin að renna enn styrkari stoðum undir samstarf Íslandsstofu og utanríkisráðuneytisins.

Við þessar áformuðu breytingar er rétt og nauðsynlegt að rifja upp forsögu þeirrar starfsemi sem Útflutningsráð stendur fyrir.

Frá inngöngu Íslands í fríverslunarsamtök Evrópu (EFTA) hefur Útflutningsráð Íslands og áður Útflutningsmiðstöð iðnaðarins verið sjálfstæð stofnun með sérstaka stjórn að meirihluta skipuð fulltrúum atvinnulífs og hefur sjálf skipt með sér verkum. Upphaf þessarar starfsemi má rekja til sérstakrar skrifstofu sem Félag íslenskra iðnrekenda setti á laggirnar 1968 og naut til þess nokkurs styrks á fjárlögum. Allt frá því Útflutningsmiðstöðin tók til starfa hefur fjármögnun starfseminnar verið með sérstakri gjaldtöku af atvinnulífinu í góðu samkomulagi við ríkisvaldið.

Í greinargerð með frumvarpi til laga á Alþingi 2006-7 (133. þing, 656. mál) er þessari sögu ágætlega lýst en þar segir:

„Útflutningsráð Íslands hefur alla tíð verið sjálfstæð stofnun fjármögnuð beint af atvinnulífinu, án fjárframlaga á fjárlögum, nema að litlu leyti fyrstu árin. Útflutningsmiðstöð iðnaðarins, sem stofnuð var árið 1971, var forveri Útflutningsráðs.

Í fyrstu lögum um Útflutningsráð, sem samþykkt voru á Alþingi á árinu 1986, var gert ráð fyrir því að fyrirtæki innan iðnaðar og sjávarútvegs stæðu ein straum af fjármögnun starfseminnar og að framlag sjávarútvegs til Útflutningsráðs yrði tekjur af útflutningsgjaldi af sjávarafurðum og að framlag iðnaðar yrði tekjur af iðnlánasjóðsgjaldi. Um svipað leyti og Útflutningsráð tók til starfa var útflutningsgjaldið hins vegar lagt niður. Af þeim sökum var ákveðið að framlag sjávarútvegsins til Útflutningsráðs á árunum 1987–1989 yrði hluti af endurgreiddum uppsöfnuðum söluskatti í sjávarútvegi. Um áramótin 1989/1990 var söluskattur lagður niður en virðisaukaskattur tekinn upp í hans stað.

Vorið 1990 skipaði utanríkisráðherra fimm manna nefnd til að gera tillögur um stjórnarskipun og framtíðartekjustofna fyrir Útflutningsráð. Nefndin lagði til að tekjustofn Útflutningsráðs yrði sá sami

og aðstöðugjaldsstofninn og samþykkti Alþingi í desember 1990 lög sem byggðust á tillögum nefndarinnar, þar sem ákveðið var að „útflutningsráðsgjald“ yrði 0,05% af aðstöðugjaldsstofni fiskvinnslu, iðnaðar og byggingarstarfssemi, 0,03% af aðstöðugjaldsstofni fiskveiða og 0,01% af aðstöðugjaldsstofni flutninga á sjó og flugrekstrar. Í bréfi nefndarinnar til ráðherra kom fram að nefndin fjallaði um þann möguleika að „allt atvinnulífið tæki þátt í fjármögnun aðgerða til að efla útflutning“ og taldi hann um „margt æskilegan“, enda uppi háværar raddir um að óeðlilegt væri að þessar greinar einar greiddu skatt af þessum toga.

Þegar innheimta aðstöðugjaldsins var lögð niður árið 1992 þótti ekki lengur ástæða að viðhalda aðstöðugjaldsstofninum eingöngu til þess að innheimta af honum þá aukaskatta sem við hann höfðu verið tengdir, svo sem útflutningsráðsgjald, iðnlánasjóðsgjald, iðnaðarmálagjald og kirkjugarðsgjald. Hið síðastnefnda var 1,5% álag á aðstöðugjaldið og rann til kirkjugarða í hlutaðeigandi sóknum. Forsvarsmenn atvinnurekenda innan Vinnuveitendasambands Íslands o.fl. beittu sér fyrir því haustið 1993 að samkomulag tækist um að kirkjugarðsgjaldið yrði afnumið í nokkrum þrepum og í stað þess kæmi nýtt markaðsgjald sem næmi 0,015% af veltu atvinnufyrirtækja, eins og hún var skilgreind samkvæmt virðisaukaskattslögum. Markaðsgjaldið skyldi renna til Útflutningsráðs Íslands. Kirkjugarðsgjaldið og hið nýja markaðsgjald gáfu af sér svo til sömu skatttekjur. Skattbyrði var því létt af þeim atvinnurekstri sem áður greiddi einn útflutningsráðsgjaldið. Því takmarki sem nefndin frá 1990 hafði fjallað um, að „allt atvinnulíf tæki þátt í fjármögnun aðgerða til að efla útflutning“ var því náð. Lög um Útflutningsráð voru endurskoðuð af þessu tilefni og jafnframt sett inn sólarlagsákvæði um tekjustofninn. Skyldu lögin endurskoðuð fyrir árslok 1998 og félli innheimta markaðsgjaldsins niður frá og með árinu 1999 ef lögin yrðu ekki endurskoðuð. Var þetta m.a. gert vegna athugasemda um að vegna tengingar við veltu fyrirtækjanna þá félli markaðsgjaldið óeðlilega þungt á verslunarfyrirtæki, en þau greiddu þá um 38% gjaldsins.

Með hliðsjón af framansögðu skipaði utanríkisráðherra fimm manna nefnd haustið 1998 til að endurskoða lög um Útflutningsráð. Árið þar á undan hafði utanríkisráðuneytið sett á laggirnar sína eigin viðskiptaþjónustu (VUR) og var á margan hátt óljóst hver ætti að vera verkaskipting milli hennar og Útflutningsráðs. Nefndin komst ekki að sameiginlegri niðurstöðu um hvernig heppilegast væri að skipa opinberri þjónustu við útflutningsatvinnuvegina og taldi ráðherra að lengri tíma þyrfti til að leiða þau mál til lykta. Alþingi samþykkti þó í lok árs 1998 veigamiklar breytingar á lögum um Útflutningsráð þar sem m.a. var stofnuð sérstök samráðsnefnd um Útflutningsráð, stjórnarmönnum var fækkað, ákvæði var sett í lögin um að ráðið skyldi ráðstafa 14% af tekjum af markaðsgjaldi til að markaðssetja Ísland fyrir erlenda fjárfesta og tekinn var upp nýr tekjustofn, markaðsgjald, sem nú var lagt á sama stofn og tryggingargjaldið. Var það reiknað sem 0,05% hlutfall af öllum launagreiðslum í landinu. Við þetta dreifðist skattbyrðin enn meira og féll hlutur verslunar niður í 11%, en starfsemi hins opinbera greiddi 20% gjaldsins. Sólarlagsákvæði til tveggja ára var sett á tekjustofninn með þeim rökum að enn ætti eftir að ákveða framtíðarfyrirkomulag útflutningsaðstoðarinnar og verkaskiptingu milli Útflutningsráðs og viðskiptaþjónustunnar. Markaðsgjaldið var framlengt enn á ný fyrir árslok 2000 til tveggja ára, m.a. með þeim rökum að lítið hefði áunnist í að samhæfa starfsemi Útflutningsráðs og viðskiptaþjónustunnar.

Í öll skipti hafa breytingar á lögum um þessa starfsemi verið unnar í nánú samráði við atvinnulífið og virðist sem fulltrúar þess hafi ætíð skipað meiri hluta þeirra nefnda sem um málið hafa fjallað.

Gjaldeyristekjur Íslendinga verða til vegna starfsemi atvinnufyrirtækja og útflutnings þeirra og markaðssetningu á vörum og þjónustu. Atvinnulífið vill gjarnan eiga gott samstarf við stjórnvöld um

Þessi mál hér eftir sem hingað til en grundvallaratriði er að það hafi með höndum forystu um starfsemina. Enda liggur í atvinnulífinu þekkingin á vörunni og þjónustunni sem í boði er auk markaðsþekkingar erlendis. Þetta er ekki sagt til að draga úr mikilvægi þeirrar þekkingar og reynslu sem til staðar er hjá stjórnvöldum hvort sem er starfsmönnum utanríkisráðuneytis eða öðrum þeim sem stuðningi við þessi málefni sinna.

Ofangreind samtök hafa tekið jákvætt í þær breytingar sem fyrirhugaðar eru með frumvarpinu og stofnun Íslandsstofu. Mikilvægt er að góð sátt geti náðst um heildstæða uppbyggingu markaðsstarfs á erlendum mörkuðum þannig að sú starfsemi sem nú er fjármögnuð af einstökum ráðuneytum verði eðlilegur þáttur í starfi hinnar nýju stofu. Nauðsynlegt að fyrir liggi staðfesting af hálfu stjórnvalda að fjármagn fylgi raunverulega þeim verkefnum sem hin nýja Íslandsstofa tekur yfir og því nauðsynlegt að breyta samhlíða lögum um skipan ferðamála nr 73/2005.

Athugasemdir við frumvarpið:

1. Um skipan stjórnar

Það er eindregið lagt til stjórnin skipti með sér verkum. Óásættanlegt er að utanríkisráðherra skipi formann stjórnarinnar. Það er alveg nauðsynlegt að formaður stjórnar sem leiða mun starf hennar hafi fullt og óskorað traust allrar stjórnarinnar. Það er óviðunandi að boðið sé upp að þetta traust sé ekki til staðar og býður heim hættu á því að það góða samstarf sem verið hefur í stjórn Útflutningsráðs Íslands raskist. Meiri hluti fjármagns Íslandsstofu mun eftir sem áður koma með sérstakri gjaldtöku á atvinnulífið samkvæmt samkomulagi við stjórnvöld og eðlilegt að fulltrúar þess hafi forystu um starfsemina. Hafi stjórnvöld áhyggjur af því að þarna veljist til forystu einstaklingur sem þau af einhverjum ástæðum telja ekki heppilegt að gegni þessu starfi má hugsa sér samráð við tilnefningaraðila áður en formaður er kjörinn formlega.

2. Um breytingu á lögum um skipan ferðamála nr. 73/2005

Lagt er til að 3. tl. 4. gr. um verkefni Ferðamálastofu falli niður en hann hljóðar svo: „3. Markaðs- og kynningarmál ferðaþjónustu, í samræmi við ákvörðun ráðherra hverju sinni.“ Þessi breyting er bæði eðlileg og nauðsynleg til að tryggja að áform stjórnvalda séu bæði áþreifanleg og að tryggt sé að það fé sem nú fylgir þessum lið renni til Íslandsstofu.

3. Um fjármögnun starfseminnar:

Það er ekki ljóst af lestri frumvarpsins né hefur það komið fram í verkefnisstjórn sem undirbýr stofnun Íslandsstofu hversu mikið fé fylgir þeim verkefnum sem ætlunin er að Íslandsstofa sinni. Í fjárlagafrumvarpinu er gert ráð fyrir undir liðnum Ferðamálastofa að 233,2 mkr renni til markaðs- og kynningarmála erlendis og hlýtur að mega gera ráð fyrir að það fé renni til verkefna á vegum Íslandsstofu auk þeirra 85 mkr sem renna eiga til markaðssóknar í íslenskri ferðaþjónustu. En þar geta fyrirtæki sótt stuðning gegn því að þau leggi a.m.k sömu fjárhæð til verkefnisins (króna á móti krónu verkefni). Í þriðja lagi má ætla að Íslandsstofa hafi umsjón með 82 mkr sem ætlað er að renni til markaðssetningar í Norður-Ameríku (Iceland Naturally). Yfir því verkefni er sérstök stjórn og leggja fyrirtæki fé til þess á móti því sem af fjárlögum kemur.

Útflutningsráð áætla að tekjur af markaðsgjaldi verði 363 mkr á næsta ári og að auki er seld þjónusta fyrst og fremst til fyrirtækja um 130 mkr þannig að heildartekjur ráðsins eru áætlaðar um 490 mkr.

Eins og áður er tekið fram er nauðsynlegt að framlög til Íslandsstofu af fjárlögum liggi fyrir sem fyrst en einnig sést af þessu að hlutur ríkisins í heildarfjármögnun Íslandsstofu er vel innan við 50%.

4. Um skýrslu Ríkisendurskoðunar:

Ofangreindum samtökum er kunnugt um að Ríkisendurskoðun hefur unnið að einhvers konar stjórnsýsluendurskoðun á þeirri starfsemi sem mun falla undir Íslandsstofu. Samtökin hafa ekki fengið drög að skýrslunni til umsagnar en hafa séð hana í drögum dagsettum í nóvember 2009. Þar er gert ráð fyrir því að Íslandsstofa verði deild í utanríkisráðuneytinu með ráðgefandi stjórn.

Verði raunin sú að farið verði að slíkum tillögum hlýtur það að kalla á endurskoðun allra samstarfsverkefna stjórnvalda og atvinnulífs þar sem gert er ráð fyrir gjaldtöku á fyrirtækin til ákveðinna verkefna m.a. á sviði vinnumarkaðsmála. Það er alveg óásættanlegt að markaðsgjaldið verði nánast gert upptækt eins og virðist felast í skýrslu Ríkisendurskoðunar.

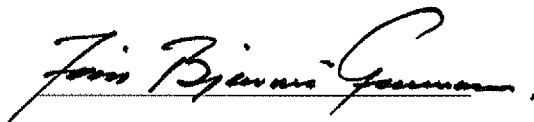
Með góðri von um að við samþykkt frumvarpsins verði gengið frá fjármögnun þeirrar starfsemi sem ætlunin er að bætist við núverandi starf Útflutningsráðs, að forysta atvinnulífsins í stjórn Íslandsstofu verði ótvíræð og að nauðsynlegar breytingar verði gerðar á lögum um skipan ferðamála lýsa ofangreind samtök yfir stuðningi við samþykkt frumvarps til laga um Íslandsstofu.

Virðingarfyllst,

Samtök atvinnulífsins

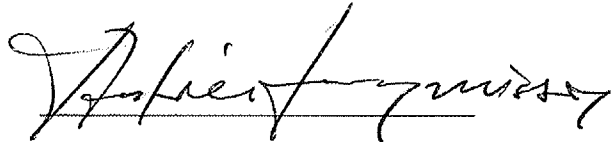
Samtök iðnaðarins

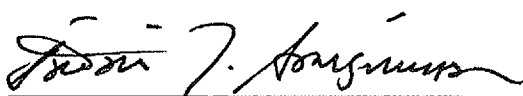
Samtök ferðaþjónustunnar

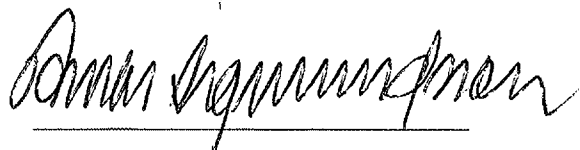
SVP-Samtök verslunar og þjónustu,

Landssamband íslenskra útvegsmanna

Samtök fiskvinnslustöðva

Alþingi
Erindi nr. P 138/1299
komudagur 19.3.2010

SAMTÖK
FISKVINNSLUSTÖÐVA

Alþingi
Utanríkismálanefnd
Austurstræti 8 – 10

150 Reykjavík

Reykjavík 17. mars 2010

Efni: Frumvarp til laga um Íslandsstofu, 158. mál

Samtök atvinnulífsins og aðildarsamtök þeirra skiluðu 4. desember sl. umsögn til utanríkismálanefndar um frumvarp þetta. Þar er tekið jákvætt í þær breytingar sem ætlunin var að gera á starfi Útflutningsráðs Íslands með stofnun Íslandsstofu að gefnum tilteknum forsendum.

Þessar forsendur eru að forysta atvinnulífsins í stjórn Íslandsstofu verði ótvíræð, að raunverulega fylgi fjármagn frá hinu opinbera þeim verkefnum sem ætlunin er að bætist við núverandi starf Útflutningsráðs og að nauðsynlegar breytingar verði gerðar á lögum um skipan ferðamála.

Jafnframt var því lýst í bréfinu hvernig það starf sem núverandi starfsemi Útflutningsráðs byggir á varð til á vegum atvinnulífsins og að það hafi alla tíð haft forystu um rekstur og uppbyggingu starfseminnar bæði um gjaldstofna og stjórn. Jafnan hafi til þessa verið gott samstarf milli stjórnvalda og atvinnulífsins um mál þessi.

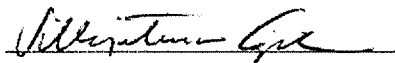
Nú er hins vegar svo komið að frumvarpið var lagt fram á Alþingi án samráðs við atvinnulífið og þar gert ráð fyrir að stjórnarformaður verði skipaður af ráðherra. Nú liggur nefndarálit utanríkismálanefndar jafnframt fyrir og þar er gert ráð fyrir að fulltrúum hins opinbera í stjórn verði fjölgað um tvo og að fulltrúar atvinnulífsins verði í algerum minnihluta í stjórn Íslandsstofu. Með tillögum utanríkismálanefndar eru jafnframt gerðar enn frekari breytingar í átt til stofnanavæðingar Íslandsstofu.

Samtök atvinnulífsins mótmæla þessum tillögum harðlega og leggja til að öllum breytingum á lögum um Útflutningsráð Íslands verði slegið á frest meðan unnið verði að því að ná heildarniðurstöðu og sátt um leiðir að þeim markmiðum sem ætlunin er að ná og samstaða hefur verið um.

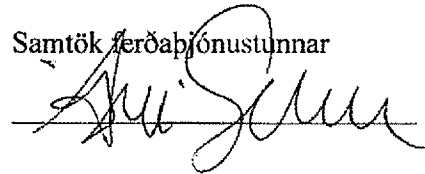
Verði frumvarpið að lögum með breytingartillögum utanríkismálanefndar lýsa Samtök atvinnulífsins yfir því að þau munu segja sig frá þátttöku í starfi Íslandsstofu. Jafnframt munu SA við fyrstu hentugleika krefjast þess að tryggingagjaldið verði lækkað um 0,05% enda fráleitt að leggja gjald á tryggingagjaldstofn til að fjármagna einstakar ríkisstofnanir, sú fjármögnun hlýtur að koma af fjárlögum.

Virðingarfyllst,

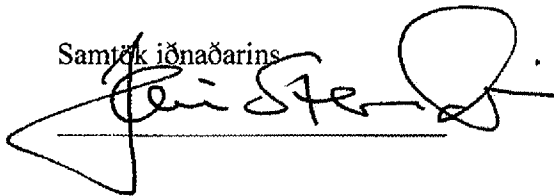
Samtök atvinnulífsins

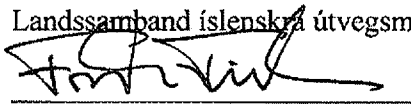
Samtök ferðaþjónustunnar

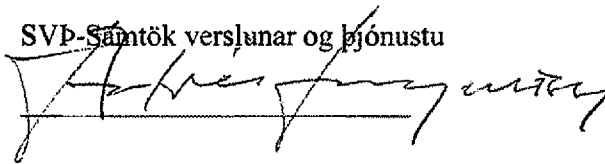
Samtök iðnaðarins

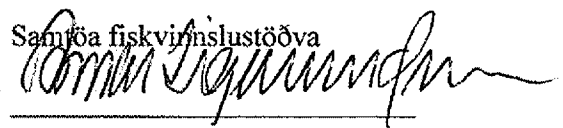
Landssamband íslenskra útvegsmanna

SVP-Samtök verslunar og þjónustu

Samtöa fiskvinnslustöðva

Samrit:

Össur Skarphéðinsson,
utanríkisráðherra

Katrín Júlíusdóttir,
iðnaðarráðherra

X Iðnaðarnefnd Alþingis

Alþingi
Erindi nr. P 138/1298
komudagur 18. 3. 2010

Alþingi
Utanríkismálanefnd
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík 17. mars 2010

Efni: Frumvarp til laga um Íslandsstofu, 158. mál

Samtök atvinnulífsins og aðildarsamtök þeirra skiluðu 4. desember sl. umsögn til utanríkismálanefndar um frumvarp þetta. Þar er tekið jákvætt í þær breytingar sem ætlunin var að gera á starfi Útflutningsráðs Íslands með stofnun Íslandsstofu að gefnum tilteknum forsendum.

Þessar forsendur eru að forysta atvinnulífsins í stjórn Íslandsstofu verði ótvíræð, að raunverulega fylgi fjármagn frá hinu opinbera þeim verkefnum sem ætlunin er að bætist við núverandi starf Útflutningsráðs og að nauðsynlegar breytingar verði gerðar á lögum um skipan ferðamála.

Jafnframt var því lýst í bréfinu hvernig það starf sem núverandi starfsemi Útflutningsráðs byggir á varð til á vegum atvinnulífsins og að það hafi alla tíð haft forystu um rekstur og uppbyggingu starfseminnar bæði um gjaldstofna og stjórn. Jafnan hafi til þessa verið gott samstarf milli stjórnvalda og atvinnulífsins um mál þessi.

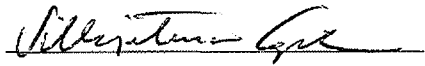
Nú er hins vegar svo komið að frumvarpið var lagt fram á Alþingi án samráðs við atvinnulífið og þar gert ráð fyrir að stjórnarformaður verði skipaður af ráðherra. Nú liggur nefndarálit utanríkismálanefndar jafnframt fyrir og þar er gert ráð fyrir að fulltrúum hins opinbera í stjórn verði fjölgað um tvo og að fulltrúar atvinnulífsins verði í algerum minnihluta í stjórn Íslandsstofu. Með tillögum utanríkismálanefndar eru jafnframt gerðar enn frekari breytingar í átt til stofnanavæðingar Íslandsstofu.

Samtök atvinnulífsins mótmæla þessum tillögum harðlega og leggja til að öllum breytingum á lögum um Útflutningsráð Íslands verði slegið á frest meðan unnið verði að því að ná heildarniðurstöðu og sátt um leiðir að þeim markmiðum sem ætlunin er að ná og samstaða hefur verið um.

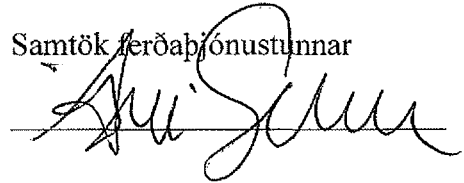
Verði frumvarpið að lögum með breytingartillögum utanríkismálanefndar lýsa Samtök atvinnulífsins yfir því að þau munu segja sig frá þátttöku í starfi Íslandsstofu. Jafnframt munu SA við fyrstu hentugleika krefjast þess að tryggingagjaldið verði lækkað um 0,05% enda fráleitt að leggja gjald á tryggingagjaldstofn til að fjármagna einstakar ríkisstofnanir, sú fjármögnun hlýtur að koma af fjárlögum.

Virðingarfyllst,

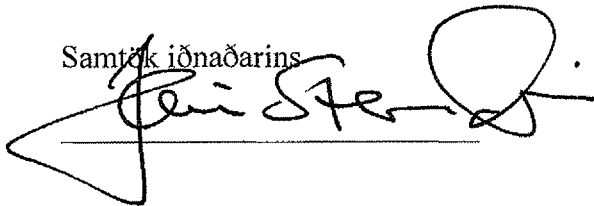
Samtök atvinnulífsins

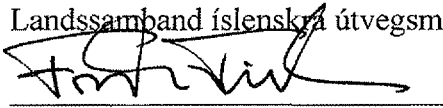
Samtök ferðaþjónustunnar

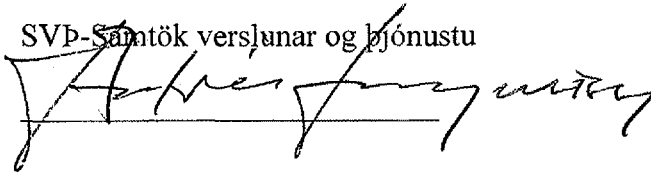
Samtök iðnaðarins

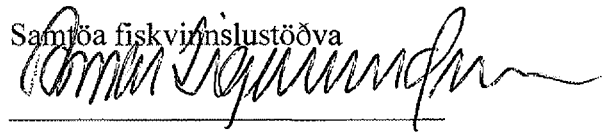
Landssamband íslenskra útvegsmanna

SVP-Samtök verslunar og þjónustu

Samtöa fiskvinnslustöðva

Samrit:

Össur Skarphéðinsson,
utanríkisráðherra

Katrín Júlíusdóttir,
iðnaðarráðherra

Iðnaðarnefnd Alþingis

Alþingi
Erindi nr. P 138/438
komudagur 4.12.2009

Til utanríkismálanefndar Alþingis

Athugasemdir vegna frumvarps um Íslandsstofu

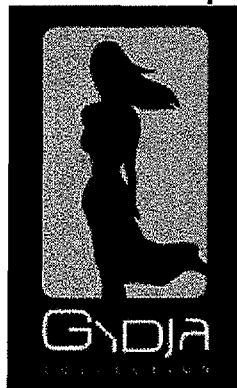
Fram kom hjá iðnaðarráðherra, á ráðstefnu þann 1/12, að hún stefnir að stofnun Íslandsstofu á næstunni og mun hún annast vissa þætti úr starfsemi Útflutningsráðs og markaðsstarf Ferðamálastofu. Það sem er varhugavert í þessum tillögum er að starfsemi ráðgjafar- og fræðslusviðs Útflutningsráðs á að dreifast á fleiri stofnanir Iðnaðarráðuneytis, s.s. Nýsköpunarmiðstöð og Ferðamálastofu. Koma strax í hugann verkefni á borð við ÚH, HH og fleiri.

Tel ég þetta mjög misráðið af því að fræðslu- og ráðgjafarstarfsemi Útflutningsráðs tengir saman þarfir fyrirtækjanna við viðeigandi sérfræðipjónustu í gegnum kennslu og handleiðslu. En, það sem gerir þessa starfsemi svo mikilvæga fyrir verðmætasköpun, eru þau tengsl sem skapast fyrir þátttakandi fyrirtæki við erlenda markaði undir handleiðslu Útflutningsráðs. Útflutningsráð veitir mikinn stuðning með því að hlera eftir þörfum fyrirtækja og býður upp á námskeið, fyrirlestra og ráðstefnur á þeim sviðum, sem munu styrkja stöðu fyrirtækjanna. Athyglisvert er að mikið er gert í að færa ýmis fyrirtæki saman, þannig að ung fyrirtæki geti lært af þeim eldri og verða þátttakendur í framrásinni erlendis.

Og sú staðreynd að fyrirtækin geta stöðugt leitað í smiðju Útflutningsráðs varðandi þjálfun, framþróun og ný markaðssvæði, gerir það enn mikilvægar að allir þættirnir fylgist að hjá Íslandsstofu. Verðmætasköpun fyrirtækjanna margfaldast, þegar þau hafa slíkan bakhjarl, sem tengir bæði þekkingu og þjálfun innanlands og markaðskynningu og –tengingu erlendis.

Virðingarfyllst,

Sigrún Lilja Guðjónsdóttir
Framkvæmdastjóri

tölvupóstur: gydja@gydja.is

vefsíða: www.gydja.is

sími: (00-354) 77-22-957

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/439
komudagur 4.12.2009

Reykjavík 3. desember 2009

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
Reykjavík.

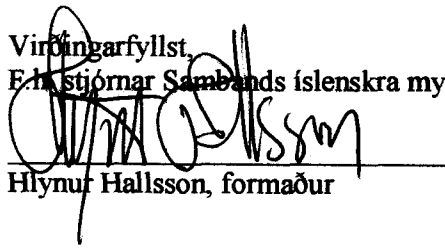
Utanríkismálanefnd Alþingis.

Efni: Umsögn stjórnar SÍM – Sambands íslenskra myndlistarmanna um frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál.

Sjórn SÍM fagnar þessu frumvarpi en bendir á nokkra hluti sem vantar í frumvarpið. Eðlilegt væri að tilgreina aðkomu Kynningarmiðstöðvar íslenskrar myndlistar að Íslandsstofu þannig að fagþekking ráði för þegar um kynningu á íslenskri myndlist erlendis á sér stað.

Það vill oft gleymast að myndlist er ekki aðeins atvinnugrein heldur einnig mjög atvinnuskapandi og því eðlilegt að tekið sé fullt tillit til þess í stjórnnum, fjármálum og allri ákvarðanatöku Íslandsstofu.

Í athugaemdum við frumvafið um 2. gr. gæti bæst við:
Samstarf um kynningu á íslenskri myndlist erlendis skal vera haft við fagstofnanir eins og Kynningarmiðstöð íslenskrar myndlistar og Samband íslenskra myndlistarmanna.

Virðingarfyllst,
F.h. stjórnar Sambands íslenskra myndlistarmanna,

Hlynur Hallsson, formaður

komudagur 10.2.2010

Fjárhagsáætlun fyrir árið 2010

		A	B	C	D
	Deild	Áætlaðar tekjur	Áætið gjöld	Mismunur	Hagnaður (tap) skv.áætlun
Almenn deild	2				
Markaðsgjald		363.000.000		363.000.000	
Fjárfestingarstofa Ísl. - 14%			51.000.000	51.000.000	
Almenn deild			175.000.000	175.000.000	
Fjármunatekjur og gjöld		15.000.000		15.000.000	
ÚTÓN			200.000	200.000	151.800.000
Framkvæmdastjóri					
Skrifstofa	1		5.700.000	5.700.000	
Fr.stjóri markaðsmál (pmt. l&l)	10		23.700.000	23.700.000	29.400.000
Samstarfssjóður	12		15.000.000	15.000.000	15.000.000
Kynningarstjóri:	15				
Almennt			800.000	800.000	
Nýsköpunarverðlaun		800.000	1.300.000	500.000	
Útflutningsverðlaun			750.000	750.000	
Útherji			3.200.000	3.200.000	
Vefurinn			900.000	900.000	
Kynningarefni			2.800.000	2.800.000	8.950.000
Orðspor Íslands / merki	16				
Stefnumörkun og kynningarmál			15.300.000	15.300.000	
Welcome to Iceland - almannatengsl			5.000.000	5.000.000	
Samfélagsábyrgð		200.000	1.750.000	1.550.000	
Íslandsgátt			13.950.000	13.950.000	35.800.000
Upplýsingar:	30				
Almennt			1.800.000	1.800.000	
Gagnabankar			4.500.000	4.500.000	6.300.000
EEN	40	7.400.000	2.700.000	4.700.000	4.700.000
Sýningar:					
Almennt	25		650.000	650.000	
Sýningar		61.150.000	98.600.000	37.450.000	38.100.000
Ráðgjöf og fræðsla	50				
Almennt			1.300.000	1.300.000	
Fræðsluf./námskeið/ráðstefnur		700.000	4.350.000	3.650.000	
ÚH 20 og 21		3.900.000	7.800.000	3.900.000	
Viðskiptafulltrúafundur			3.650.000	3.650.000	
Samstarfsverkefni m. ferðapj. bænda		2.450.000	3.700.000	1.250.000	
HH2 2010		2.000.000	5.000.000	3.000.000	
Markaðspróun ferðapjónusta		600.000	3.900.000	3.300.000	
Handleiðsla 2010		1.800.000	6.950.000	5.150.000	
Útstím		1.700.000	8.800.000	7.100.000	32.300.000
Samstarf ÚÍ og VUR sendiráð	55	5.000.000	5.000.000	0	0
Nýir markaðir	60				
Almennt				0	
Viðskiptasendinefndir		3.750.000	19.750.000	16.000.000	16.000.000
Hagnaður (Tap)		469.450.000	494.800.000	25.350.000	

Útflutningsráð Íslands

Ársreikningur

2008

Útflutningsráð Íslands

Ársreikningur

2008

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	2
Skýrsla stjórnar	3
Rekstrarreikningur	4
Efnahagsreikningur	5
Yfirlit um sjóðstreymi	6
Skýringar	7-10

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar Útflutningsráðs Íslands.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Útflutningsráðs Íslands fyrir árið 2008. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Útflutningsráðs Íslands á árinu 2008, efnahag þess 31. desember 2008 og breytingu á handbæru fé á árinu 2008, í samræmi við lög um ársreikninga.

Kópavogur, 15. apríl 2009

Deloitte hf.

Lárus Finnbogason
endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Ársreikningur Útflutningsráðs Íslands fyrir árið 2008 er gerður í samræmi við lög um ársreikninga.

Tekjur umfram gjöld af rekstri á árinu voru rúmlega 23,7 milljónir króna. Samkvæmt efnahagsreikningi nema eignir kr. 259.288.932, bókfært eigið fé í árslok er kr. 192.469.852 og er eiginfjárhlutfall 74%.

Stjórn Útflutningsráðs vísar í ársreikninginn varðandi breytingar á eigin fé og ráðstöfun hagnaðar.

Það er álit stjórnar og framkvæmdastjóra Útflutningsráðs Íslands að í ársreikningi þessum komi fram allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu félagsins í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun á árinu. Stjórn og framkvæmdastjóri Útflutningsráðs Íslands staðfesta hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2008 með undirritun sinni.

Reykjavík, 15. apríl 2009

Í stjórn

Framkvæmdastjóri

Rekstrarreikningur ársins 2008

	Skýr.	2008	2007
Rekstrartekjur			
Markaðsgjald		422.540.050	379.490.000
Önnur framlög		3.105.151	9.694.585
Endurgreiddur útlagður kostnaður vegna sýninga		74.927.607	73.178.060
Þátttaka annarra í kynninga og markaðsstarfi		7.870.025	12.412.161
Seld þjónusta		13.736.715	17.629.850
		<u>522.179.548</u>	<u>492.404.656</u>
Rekstrarkostnaður			
Kynninga- og markaðsstarf		195.104.748	132.401.044
Útlagður kostnaður vegna sýninga		76.613.592	68.302.780
Laun og launatengd gjöld	2	125.862.179	111.002.321
Markaðssetning á Íslandi fyrir erlenda fjárfesta		59.155.607	53.128.600
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		61.503.343	55.382.774
Niðurfærsla krafna		7.354.455	4.102.127
Afskriftir fastafjármuna	5	679.344	1.782.667
		<u>526.273.268</u>	<u>426.102.313</u>
Rekstrarhagnaður (-tap)		(4.093.720)	66.302.343
Fjármunatekjur	3	29.906.886	7.173.643
Fjármagnsgjöld	4	(2.087.200)	(905.687)
Hagnaður ársins		<u>23.725.966</u>	<u>72.570.299</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2008

	Skýr.	2008	2007
Rekstrarhreyfingar			
(Rekstrartap), rekstrarhagnaður		(4.093.720)	66.302.343
Afskriftir		679.344	1.782.667
Veltufé (til), frá rekstri án vaxta og skatta		(3.414.376)	68.085.010
Rekstrartengdar eignir, (hækkun)		(6.456.311)	(17.016.638)
Rekstrartengdar skuldir, hækkun		17.009.501	13.454.870
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		7.138.814	64.523.242
Innborgaðir vextir		29.906.886	7.173.641
Greiddir vextir og fjármagnstekjuskattur		(2.087.198)	(910.070)
Handbært fé frá rekstri		34.958.502	70.786.813
Fjárfestingahreyfingar			
		0	0
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímaskulda		(907.767)	(495.144)
		(907.767)	(495.144)
Hækkun handbærs fjár		34.050.735	70.291.669
Handbært fé í upphafi árs		97.275.730	26.984.061
Handbært fé í lok árs		131.326.465	97.275.730

Skýringar

2. Laun og annar starfsmannakostnaður

	2008	2007
Laun	102.126.577	86.679.937
Lífeyrissjóður	11.646.519	10.501.959
Önnur launatengd gjöld	12.089.083	13.820.425
	<u>125.862.179</u>	<u>111.002.321</u>

3. Fjármunatekjur

	2008	2007
Vaxtatekjur af bankareikningum	16.131.547	5.817.418
Gengishagnaður	11.595.211	495.664
Aðrar vaxtatekjur	2.180.128	860.561
	<u>29.906.886</u>	<u>7.173.643</u>

4. Fjármagnsgjöld

	2008	2007
Vaxtagjöld og verðbætur af langtímaskuldum	(51.837)	(181.603)
Fjármagnstekjurskattur	(1.642.344)	(612.882)
Dráttarvaxtagjöld	(393.019)	(111.202)
	<u>(2.087.200)</u>	<u>(905.687)</u>

5. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

	Áhöld, tæki og innrétningar
Kostnaðarverð	
Staða í ársbyrjun	12.484.536
Staða í árslok	<u>12.484.536</u>
Afskriftir	
Staða í ársbyrjun	10.362.192
Afskrift ársins	<u>679.344</u>
Staða í árslok	<u>11.041.536</u>
Bókfært verð	
Bókfært verð í ársbyrjun	2.122.344
Bókfært verð í árslok	<u>1.443.000</u>
Afskriftarhlutföll	15-20%

Skýringar

9. Aðrar peningalegar skuldir

Viðskiptaskuldir

	31.12.2008	31.12.2007
Innlendar viðskiptaskuldir	14.224.117	18.572.899
	<u>14.224.117</u>	<u>18.572.899</u>

Aðrar skammtímaskuldir

	31.12.2008	31.12.2007
VUR	1.449.245	1.449.245
Utánríkisráðuneytið	2.330.000	2.330.000
Ullarátak 2005	600.000	600.000
Nýsköpunarsjóður v MTL 2005	1.568.650	1.568.650
MÍH Markaðsn. um ísl. hestinn	0	2.222.885
Biðreikningur	0	56.682
Ógreidd laun og launatengd gjöld	12.359.516	12.113.454
Ógreiddir áfallnir vextir	0	11.710
Greiðsluskort	6.305.534	4.828.184
Fyrirframinnheimtar tekjur	27.166.801	5.380.859
Aðrar skuldir	815.217	675.012
	<u>52.594.963</u>	<u>31.236.681</u>

Næsta árs afborganir langtímaskulda

	31.12.2008	31.12.2007
Aðrar langtímaskuldir	0	495.146
	<u>0</u>	<u>495.146</u>

Alþingi
Erindi nr. P 138/443
komudagur 4.12.2009

ÚTFLUTNINGSRÁÐ ÍSLANDS
TRADE COUNCIL OF ICELAND

Reykjavík 3. desember 2009

Málefni: Umsögn stjórnar Útflutningsráðs Íslands, samþykkt á stjórnarfundi 25. nóvember, um frumvarp til laga um Íslandsstofu. Þskj. 175 – 158. mál.

Almennt:

Á fundi stjórnar Útflutningsráðs Íslands 25. mars sl. var kynnt frumvarp til laga um Íslandsstofu. Var almenn ánægja meðal stjórnarmanna með frumvarpið. Á fundinum kom sérstaklega fram að frumvarpið hefði þá þegar verið kynnt og samþykkt í ríkisstjórn, en að óvíst væri að það næði fram að ganga á þinginu sem þá stóð.

Stjórn Útflutningsráðs fagnar því að ofangreint frumvarp sé nú komið í þinglega meðferð og tekur undir megintilgang laganna um að æskilegt sé að samhæfa eftir mætti málaflokka er snúa að útflutningsaðstoð, markaðsstarfi ferðapjónustu, kynningu á kostum landsins fyrir erlenda fjárfesta og almennum ímyndar og orðsporsmálum. Með slíkri samhæfingu yrði stuðlað að bættri samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja, eflingu utanríkisviðskipta, fjölgun ferðamanna til landsins og aukinni erlendri fjárfestingu. Allir þessir þættir leiða til aukinnar gjaldeyrisöflunar fyrir þjóðarbúið, sem oft var þörf á, en nú er nauðsyn.

3.gr.

Frá því að frumvarpið var kynnt fullbúið á Alþingi á 136. löggjafarþingi (þskj. 831- 455. mál) hafa þó verið gerðar á því veigamiklar breytingar, sem snúa að verkaskiptingu

Borgartún 35
P.O.Box 1000
IS-121 Reykjavík
Iceland
Tel +354 511 4000
Fax +354 511 4040
icetrade@icetrade.is
www.icetrade.is

stjórnar Íslandsstofu. Áður var gert ráð fyrir að stjórn skipti sjálf með sér verkum, en nú er gert ráð fyrir að utanríkisráðherra skipi formann stjórnar Íslandsstofu. Er þessi breyting óásættanleg.

Samkvæmt frumvarpinu verður Íslandsstofa byggð á grunni Útflutningsráðs og á Íslandstofa að yfirtaka öll réttindi og skyldur Útflutningsráðs. Saga Útflutningsráðs og áður Útflutningsmiðstöðvar iðnaðarins teygir sig allt aftur til inngöngu Íslands í fríverslunarbandalag Evrópu árið 1971 og hefur Útflutningsráð ávallt verið sjálfstæð stofnun með sérstaka stjórn sem er að meirihluta skipuð fulltrúum atvinnulífs og hefur stjórnin sjálf skipt með sér verkum. Engan skugga hefur borið á samstarf fulltrúa atvinnurekenda og hins opinbera í stjórninni. Þessi skipan mála helgast af því að fjármögnun starfseminnar hefur allt frá upphafi verið með sérstakri gjalddöku af atvinnulífinu án beinna fjárveitinga á fjárlögum. Í lögunum um Íslandsstofu er áfram gert ráð fyrir að starfsemin verði fjármögnuð beint með gjalddöku á atvinnulífið, með markaðsgjaldinu sem Útflutningsráð er nú fjármagnað með, og er önnur fjármögnun ekki föst í hendi. Eru því engin gild rök fyrir breytingum á verkaskiptingu stjórnarmanna.

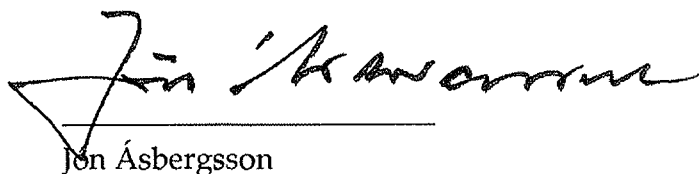
Stjórn Útflutningsráðs minnir á þau augljósu sannindi að þjónusta á því sviði sem Íslandsstofa á að sinna snýr að íslenskum fyrirtækjum – það er þeirra samkeppnishæfni sem er í húfi, þeirra markaðsstarf sem verið er að efla og aðeins þau geta aukið gjaldeyristekjur þjóðarbúsins. Því er eðlilegt að stofnanir á þessu sviði séu sem mest á forræði atvinnulífsins og að ábyrgðarhlutverk þeirra snúi að fyrirtækjunum, þannig að þær hafi þeirra hagsmuni að leiðarljósi í öllu sínu starfi. Þess vegna telur stjórnin nauðsynlegt að Íslandsstofa hafi raunverulega stjórn, sem sé að meirihluta skipuð fulltrúum breiðs hóps úr atvinnulífinu eins og verið hefur í stjórn Útflutningsráðs, og að sú stjórn skipti sjálf með sér verkum og hafi óskert umboð til að móta stefnu Íslandsstofu og starfsemi hennar með hagsmuni íslenskra fyrirtækja í fyrirrúmi.

Um leið og stjórnin ítrekar mikilvægi sjálfstæðrar stöðu stjórnar Íslandsstofu, þá telur hún um leið eðlilegt að í hinum nýju lögum um Íslandsstofu verði sett ákvæði um ábyrgð og skyldur þeirra sem sitja í stjórn stofunnar.

5.gr.

Stjórn Útflutningsráðs bendir einnig á að Íslandsstofu er ætlað veigamikil hlutverk við að laða til landsins erlenda ferðamenn með samræmdu kynningar og markaðsstarfi. Hefur Ferðamálastofa hingað til sinnt slíkum verkefnum fyrir hönd hins opinbera. Vegna þessara breytinga er eðlilegt að 3. mgr. 4 gr. laga um skipan ferðamála verði breytt þannig að Íslandsstofa fari óskorað með markaðs- og kynningarmál ferðaþjónustunnar í samræmi við ákvörðun ráðherra ferðamála hverju sinni, en ekki Ferðamálastofa.

Fh. stjórnar Útflutningsráðs Íslands

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jón Ásbergsson', written over a horizontal line.

Jón Ásbergsson
framkvæmdastjóri

Nefndasvið Alþingis
Utanríkismálanefnd
b/t. Stígs Stefánssonar
nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 6. desember 2009.

Efni: Frumvarp til laga um Íslandsstofu (158. mál).

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem kveður á um stofnun Íslandsstofu.

Viðskiptaráð tekur undir mikilvægi þess að bæta samstarf og skýra stefnu til að efla og standa vörð um orðspor Íslands erlendis. Það hefur sýnt sig á undanegnum mánuðum að íslensk stjórnsýsla er vanbúin til að fást við neikvæða umfjöllun og því er æskilegt að samræma verkefni því tengdu á einum stað, líkt og lagt er upp með í frumvarpi þessu. Þá er jafnframt mikilvægt að Íslandsstofu verði falið með skýrum hætti að fylgjast með orðspori Íslands og þróun þess erlendis, og að bregðast við neikvæðri umfjöllun sem snertir íslenska hagsmuni. Bæti mætti ákvæði þess efnis í 2. gr. frumvarpsins.

Einnig er mikilvægt við stofnsetningu Íslandsstofu að starfsemin verði skipulögð frá grunni, á grundvelli þeirra verkefna sem stofnunni eru ætluð, frekar en á grunni fyrirrennara stofunnar. Eðli þeirra verkefna sem blasa við á sviði kynningarmála hefur breyst verulega, tækni fleygt fram, samskiptaleiðir fjölbreyttari og hagsmunaaðilar fleiri og dreifðari. Því er brýnt að tekið verði mið að slíkum staðreyndum við skipulagning á starfsemi stofunnar. Hvað þetta varðar ber að fagna þeirri stefnumörkun frumvarpsins að náð samstarf hins opinbera og atvinnulífs verði í forgrunni í þessari vinnu.

Að endingu ber að fagna því að stofnun Íslandsstofu mun ekki hafa í för með sér aukin útgjöld fyrir ríkissjóð, enda er staða hans veik um þessar mundir. Þá er jafnframt gert ráð fyrir því að útgjöld hins opinbera, með svokölluðu markgjaldi, falli niður frá og með 1. janúar 2013. Er því hér um að ræða skýrt afmörkuð útgjöld til skamms tíma um samstarf til eflingar utanríkisviðskipta og þar með hagvaxtar.

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái fram að ganga og hvetur til þess að ofangreindar ábendingar verði teknar til skoðunar hjá nefndinni.

Virðingarfyllt,

Haraldur I. Birgisson

Haraldur I. Birgisson
Lögfræðingur Viðskiptaráðs

Alþingi
Erindi nr. P 138/384
komudagur 2.12.2009

Alþingi
Nefndasvið Alþingis,
150 Reykjavík

Reykjavík, 1. desember 2009
Tilvísun: 2009110009/00.03

Efni: Frumvarp til laga um Íslandsstofu

Nefndasvið Alþingis,

óskað var umsagnar Þjóðminjasafns Íslands um frumvarp til laga um Íslandsstofu (heildarlög), 158. mál. Almennt er ekki gerðar athugasemdir við frumvarpið, en þó bent á að hnykkja megi á þætti menningar í 1. og 2. gr. frumvarpsins.

Virðingarfyllst

Margrét Hallgrímsdóttir
Þjóðminjavörður